

**Nr 67. Årsbokslut 2011
KSN-2011-077**

Kommunfullmäktig

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att godkänna den lämnade årsredovisningen 2011 och fastställa kommunens respektive den sammanställda resultat- och balansräkningen för 2011 enligt i ärendet redovisad bilaga 1, samt

att reservera 70 miljoner kronor av årets resultat för att möta framtida pensionsutbetalningar.

Anmäls att kommunstyrelsen för egen del beslutat

att fastställa 2011 års resultat för nämnderna enligt bilaga 2,

att fastställa utgående ackumulerat resultat per 2011-12-31 enligt bilaga 2,

att fastställa de redovisade investeringarna som pågående till år 2012 enligt bilaga 3,

att anmäla uppföljningen av från kommunfullmäktige under året givna uppdrag/direktiv till kommunfullmäktige enligt bilaga 4,

att lägga uppföljningen av kommunstyrelsen under året givna uppdrag till handlingarna enligt bilaga 5,

att anmäla uppföljningen av den interna kontrollen till kommunfullmäktige i enlighet med bilaga 6,

att anmäla temarapport om hållbar utveckling för barn och unga till kommunfullmäktige i enlighet med bilaga 7,

att anmäla uppföljning av översiktsplan 2010 till kommunfullmäktige enligt bilaga 8, samt

att anmäla Uppsala Stadshus AB:s årsredovisning 2011 till kommunfullmäktige enligt bilaga 9.

Bilägges lekmanrevision av Uppsala Stadshus AB och dotterbolag 2011 och lekmanrevisionens granskningsrapporter år 2011 för bolagen i Uppsala Stadshuskoncernen, bilaga 10.

Marlene Burwick, Erik Pelling, Ulrik Wärnsberg, Hilde Klasson (alla S) reserverar sig enligt Bilaga A.

Maria Gardfjell och Frida Johnsson (båda MP) reserverar sig enligt bilaga B, utsändes senare.

Ilona Szatmari Waldau (V) reserverar sig enligt bilaga C.

Uppsala den 11 april 2012

På kommunstyrelsens vägnar

Fredrik Ahlstedt/Astrid Anker

I avgörandet deltagande: Fredrik Ahlstedt, Cecilia Forss, Liv Hahne, Magnus Åkerman (alla M), Mohamad Hassan, Cecilia Hamenius (båda FP), Stefan Hanna (C), Ebba Busch (KD), Marlene Burwick, Erik Pelling, Ulrik Wärnsberg, Hilde Klasson (alla S), Maria Gardfjell, Frida Johnsson (båda MP) och Ilona Szatmari Waldau (V).

Dessutom närvarande: Mats Gylander, Andreas Bergman, Simone Falk (alla M), Peter Nordgren (FP), Karin Ericsson (C), Irene Zetterberg (S) och Emma Wallrup (V).

Ärendet

Bokslut för verksamhetsåret 2011 presenteras i bifogad årsredovisning. Som ett led i bokslutsarbetet fastställs även årets resultat respektive utgående ackumulerat resultat för nämnder och styrelser.

Ansvarsförbindelse för den historiska pensionskulden

Uppsala kommun har, liksom flertalet kommuner i riket, en historisk pensionsskuld i form av en ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998. Enligt prognoser från KPA kommer Uppsalas pensionsutbetalningar från ansvarsförbindelsen successivt att öka från årets nivå 164 miljoner kronor för att nå en kulmen om ca 250 miljoner kronor år

perioden 2020-2025. Därefter sjunker utbetalningarna successivt.

Kommunfullmäktige har sedan 2005 beslutat om årliga reservationer för pensionsutbetalningar mot ansvarsförbindelsen som vid årsskiftet uppgår till 315 miljoner kronor. Av årets resultat föreslås ytterligare 70 miljoner kronor läggas till dessa.

Pågående investeringar

Vid årsskiftet finns pågående investeringsprojekt om motsvarande 440 miljoner kronor. Dessa ingår ej i kommunfullmäktiges investeringsbudget för 2012. Nämndernas förteckning över pågående investeringar från 2011, för överföring till 2012, framgår av bilaga 2.

Uppdrag och direktiv

De uppdrag och direktiv som kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen givit under året och därför ej redovisas i IVE 2011-2014 redovisas i särskild sammanställning i bokslutet. Kommunledningskontoret följer under året upp de uppdrag och direktiv som nämnderna inte verkställt.

Intern kontroll

Uppsala kommuns interna kontroll bedöms likvärdig med genomsnittliga förhållanden i andra kommuner men ambitionerna måste vara högre. Ett systematiskt arbete kring intern kontroll krävs, där den ges tydlig organisatorisk placering och prioritet. Medvetenhet om frågor kring intern kontroll finns liksom teoretisk kunskap om metod och dokumentation. Ett fortsatt tydlig görande av ambition, dokumentation och organisatorisk placering bedöms som centralt för att ökad kvalitet ska bli synlig i uppföljningen. Samtliga nämnders och styrelsernas interna kontrollplaner och uppföljningar av dessa finns i akten.

Samverkansgrupp

Information om bokslut 2011 gavs till centrala samverkansgruppen den 14 mars 2011 och den 11 april 2011.

Nämndernas verksamhetsberättelser

Samtliga nämnders och styrelsernas verksamhetsberättelser till kommunstyrelsen avseende årsbokslutet finns i akten.

Bilaga A

(S)-reservation

Socialdemokraterna reserverar sig till förmån för följande yrkande:

att godkänna den lämnade årsredovisningen 2011 och fastställa kommunens respektive den sammanställda resultat- och balansräkningen för 2011 enligt bilaga 1,

att reservera 13 miljoner kronor av årets resultat som startkapital till en social investeringsfond för att möjliggöra investeringar i förebyggande insatser som på sikt ger minskade kommunala kostnader.

att reservera 60 miljoner kronor av årets resultat för att möta framtida pensionsutbetalningar.

Motivering

En hög ambitionsnivå när det gäller hanteringen av kommunens pensionsskuld under tider av överskott i budgeten gör att vi som kommun står bättre rustade att möta framtida pensionsutbetalningar. Vi avsätter därför 60 miljoner kronor av årets resultat för att möta framtida pensionsutbetalningar. Men det är en passiv användning av det gångna årets resultat som endast möter redan kända kostnader i framtiden. Utöver detta vill vi därför använda en del av årets överskott för att påbörja uppbyggnaden av en social investeringsfond. Att på detta sätt möjliggöra sociala investeringar är en aktiv åtgärd för att minska framtida kostnader och bromsa nettokostnadsutvecklingen. Med kunskapsbaserade och kostnadseffektiva metoder och utifrån aktuell forskning kring riskfaktorer ska investeringar i förebyggande insatser som minskar kommunens kostnader samtidigt som mänskliga vinster uppnås kunna göras. Genom att avsätta ekonomiska resurser för sociala investeringar gör vi det möjligt att idag också i handling prioritera det förebyggande arbetet i Uppsala kommun. Det handlar inte om någon engångsinsats utan om att styra om resursanvändningen i budgeten över tid så att ett nytt förhållningssätt med större fokus på tidiga insatser kan få fäste.

Bilaga C

V-reservation

Reservation till förmån för att kommunfullmäktige ska besluta att 23 m nkr av årets resultat reserveras för att inrätta ett socialt investeringskapital som ska möjliggöra investeringar i förebyggande insatser idag som på sikt ger minskade kommunala kostnader samt att avsätta 50 m nkr till framtida pensioner.

Klass, kön och etnicitet har stor betydelse för Uppsalabarnas ekonomiska och sociala förhållanden, för deras hälsa, liv och framtid. Omfördelning av resurser krävs från dem har för mycket till dem som har för lite. Vi måste satsa mer för att förebygga sociala orättvisor och sociala problem. En sådan satsning är sociala investeringar. Sociala investeringar innebär ett långsiktigt samhällsekonomiskt tänkande för att satsa på förebyggande arbete bland i första hand barn och unga. Forskning visar att sociala investeringar är socialt, mänskligt och ekonomiskt lönsamt.

För att barn och unga ska ha det bra måste de vuxna ha det bra. Därför arbetar Vänsterpartiet bl.a. för att alla som arbetar inom kommunen ska ha rätt till heltid och för att lönerna i de lågavlönade kvinnodominerade yrkena ska öka. I bokslutet kan utläsas att antalet deltidsanställningar minskade med 1,8 % procentenheter jämfört med 2010 och att antalet visstidsanställda minskat. Det är positivt men samtidigt ökade antalet timanställda kraftigt.

Under 2011 har barngrupperna inom förskolan fortsatt att vara stora jämfört med 2006. Ökningen från 16,8 barn i barngrupperna 2009 till 18,4 2010 var en mycket oroväckande trend som nu brutits något. 17,8 barn per barngrupp är fortfarande alldeles för många. Talande är att det saknas mål om kvalitet inom förskolan. Det är ett misslyckande att enbart 64 % av de barn som önskade modersmålsstöd i förskolan fick detta.

I sex år har målet varit att Uppsala kommuns skolresultat vara bland de bästa i landet. Än är det långt till att målet uppfylls. Det räcker inte att säga att ett mål ska uppfyllas, åtgärder måste också vidtas för att uppnå målen. Krafttag mot skolsegregationen är en sådan åtgärd, som inte vidtagits, och satsning på lärare en annan.

Kostnaden för ekonomiskt bistånd fortsätter att öka. Majoriteten menar att Uppsalas arbetsmarknad är stabil och arbetslösheten låg. Uppsala har möjligtvis en låg arbetslöshet jämfört men Vänsterpartiet anser att arbetslösheten är hög. Att kalla dagens arbetslöshetssiffror för låga tyder på ett accepterande av en arbetskraftsreserv för att pressa ned lönerna, ett synsätt som Vänsterpartiet inte delar.

2011 var ett turbulent år för enheten för barn och unga, personalomsättningen var allt för hög. Detta märks inte i bokslutet. Det faktum att institutionsplaceringar inte minskat handlar bl.a. om en pressad arbetssituation och hög personalomsättning vilket försvårar möjligheten att göra bra utredningar och föreslå rätt anpassad insats. Det är slöseri med mänskliga resurser.

Målet om minskat utsläpp av växthusgaser kommer att uppnås, enligt årsredovisningen, men det enda som framgår av texten är åtgärder som vidtagits. Huruvida utsläppen har minskat eller ökat är tydligen inte uppmätt. Aktiviteterna är viktiga men ett mätbart mål borde också mätas och redovisas.

Trots mål om den biologiska mångfalden visar bokslutet att väldigt lite gjorts för att värna den biologiska mångfalden. Snarare minskar den biologiska mångfalden med den förda politiken. Det visar inte minst byggande av nya vägar, detaljplanen för Seminariet, motstånd mot inrättande av naturreservat och att Fritids- och naturvårdsnämnden prioriterat ned arbetet inom infrastrukturen.

Vänsterpartiet hade, tillsammans med Socialdemokraterna och Miljöpartiet, ett annat förslag till IVE och därmed både andra mål och andra ekonomiska resurser för att nå målen, i korthet en politik som är långsiktigt hållbar och som innebär ett rättvist och solidariskt Uppsala.

Kommunstyrelsens ordförandes förord är en del av årsredovisningen. Detta saknades när årsredovisningen behandlades i kommunstyrelsen. Det är otillfredsställande att kommunstyrelsen inte har en komplett handling att förhålla sig till och besluta om.

Årsredovisning 2011

Uppsala kommun

Org.Nr. 212000-3005

*Uppsala är en kommun där alla människors lika värde,
inneboende kraft och kreativitet respekteras och tas tillvara
genom att var och en får möjlighet att påverka sin livssituation
i en långsiktigt hållbar miljö som präglas av positiv dynamik,
öppenhet och gemensamt ansvar.*

Uppsala kommunfullmäktige, maj 2007

Innehållsförteckning

INTRODUKTION

Viktiga händelser 2011	4
Hur finansieras Uppsala kommun – och hur används skattepengarna?	6
Kommunstyrelsens ordförandes kommentar	8
Stadsdirektören - positiva utsikter i en turbulent tid	10

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Omvärldsanalys	13
Verksamhetsövergripande styrning	18
Styrning och organisation	22
Medarbetare och ledare	24
Uppdragsverksamheten	30
Politisk verksamhet, kommunledning och gemensam verksamhet	31
Infrastruktur, stadsutveckling, skydd mm	38
Fritid och kultur	44
Pedagogisk verksamhet	48
Vård och omsorg	56
Särskilt riktade insatser	67
Affärsverksamhet	70
Finansiell analys av Uppsala kommun	73
Finansiell analys – sammanställd redovisning	80
Nämnder och styrelser inom Uppsala kommun	83
Hel- och delägda aktiebolag	101
Ekonomisk översikt	109
Redovisningsprinciper	126
Kommunfullmäktiges beslut	127
Revisionsberättelse	128

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Externa utförare inom Uppsala kommuns vård och omsorg	129
Ordförklaringar	130
Fem år i sammandrag	131

Viktiga händelser 2011

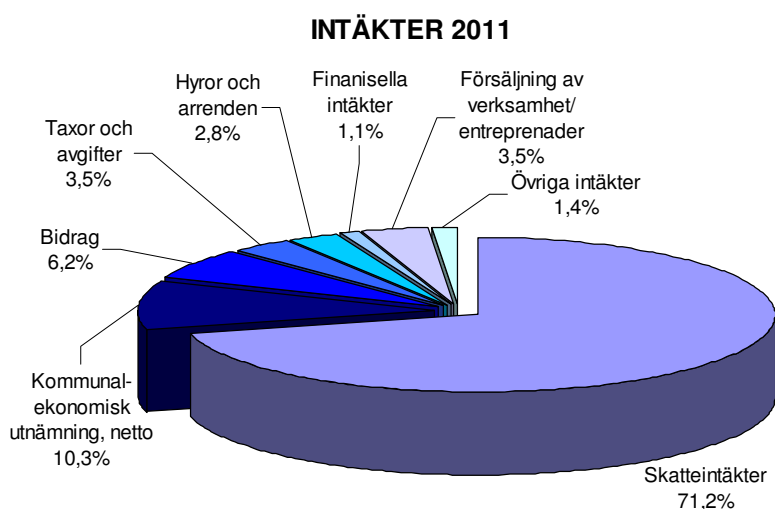
- För åttonde året i rad redovisar Uppsala kommun ett positivt resultat. Resultatet är 92 miljoner kronor, vilket motsvarar 1 procent av skatter och kommunalekonomisk utjämning.
- Kommunens befolkning fortsätter att öka, under 2011 med 2 214 personer till totalt 200 001 invånare.
- Uppsala kommun fick i december 2011 höjt kreditvärderingsbetyg av Standard & Poor's. På medellång och lång sikt är betyget AA+/positiv. På kort sikt har Uppsala oförändrat högsta betyg.
- En gång-/cykelbro över Fyrisån vid Kungsängen har börjat byggas.
- Under året bedöms att omkring 700 bostäder färdigställts och 1200 bostäder påbörjats.
- Uppsala Resecentrum, uppsalabornas knutpunkt för tåg och bussar, togs successivt i funktion under året med officiell invigning den 12 december.
- Centrumutvecklingen har fortsatt, bland annat genom omvandling av Dragarbrunnsgatan till ett gångfartsområde.
- Förnyelsen av Gottsunda centrum, påbörjad 2009 med planerat avslut 2012, fortskrider. Handelsytorna är i huvudsak färdigställda och i december påbörjades byggnationen av kulturdelen i anslutning till gallerian.
- Utbyggnaden av en multihall i anslutning till Fyrishov har påbörjats. Flera arenafrågor har fortsatt legat vilande i avvaktan på besked från kammarrätten (friidrott och innebandyhall på Gränby sportfält) samt besked från EU-domstolen (Uppsala Arena vid Gränby köpcentrum). Planer och samtal har förts om framtida utveckling av bland annat Studenternas IP och södra åstråket.

- Webbplatsen uppsala.se utsågs av Populär kommunikation till bästa kommunwebb 2011.
- En för länet gemensam kollektivtrafikmyndighet bildades under Landstinget i Uppsala läns huvudmannaskap. Kommunens båda helägda bolag, AB Uppsalabuss och Gamla Uppsalabuss AB samt det delägda bolaget Upplands lokaltrafik AB (29 %) såldes efter årsskiftet till landstinget. Samtidigt genomfördes en skatteväxling om 49 öre mellan länets kommuner och landstinget.
- Det första verksamhetsåret har genomförts för den gemensamma överförmyndarnämnden för Uppsala, Tierps, Östhammars, Älvkarleby, Heby och Knivsta kommuner.
- Beslut fattat och förberedelser genomförda om bildandet av fyra nya nämnder för samhällsbyggnadsverksamheten från januari 2012. Nämnderna ska betjänas av ett gemensamt kontor, kontoret för samhällsutveckling (KSU).
- Beslut och överenskommelse har fattats om bildande av en gemensam räddningsnämnd för Uppsala, Tierps och Östhammars kommuner med start från januari 2012.
- Uppsalahem AB förvärvade 51 procent av aktierna i Studentstaden i Uppsala AB med 4 000 studentbostäder i en affär där Rikshem AB (fd Bostadsaktiebolaget Dombron) erhöll Uppsalahems dotterbolag Uppsalahem Attika AB. Affären innebar en reavinst om 1 523 miljoner kronor, vilket utgör den huvudsakliga förklaringen till det onormalt goda resultatet i Uppsala kommunkoncern.
- Uppsala Kommuns Fastighets AB sålde fastigheten Kvarnen till ALM Equity AB och Anderson Company Fastighets AB.

Hur finansieras Uppsala kommun - och hur används skattepengarna?

Uppsala kommuns intäkter

Den huvudsakliga intäktskällan är skatteintäkter följt av den kommunalekonomiska utjämningen. Skatteintäkternas storlek beror av det kommunala skatteunderlagets storlek och den kommunala skattesatsen. I Uppsala var skattesatsen 21,33 under 2011. Skatteunderlaget varierar baserat på många olika faktorer, där sysselsättningen är den enskilt viktigaste. En högre sysselsättning genererar, allt annat lika, ett högre skatteunderlag och därmed högre skatteintäkter.

Efter skatteintäkterna följer den kommunalekonomiska utjämningen. Den består av såväl kommunala fastighetsavgifter som bidrag från och kostnader till själva utjämningssystemet. Utjämningssystemet syftar till att utjämna strukturella skillnader mellan rikets kommuner, för att säkerställa att en grundläggande samhällsservice kan erbjudas i hela landet.

SÅ ANVÄNDER UPPSALA KOMMUN SKATTEPENGARNA!

Nettokostnaderna uppgick 2011 till omkring 9 miljarder kronor.
Hur fördelades de mellan verksamhetsområden?

● Politisk verksamhet, kommunledning och gemensam verksamhet (3,1 %)

Här samlas kostnader för nämnd-, bolags- och styrelseverksamhet, stöd till politiska partier och administration knuten till kommunens ledning. Exempel är stöd till politiska partier, revision, viss administration av kommunens nämnd- och styrelseorganisation, stadsarkiv, kommunledningskontor samt vissa lokalkostnader.

● Infrastruktur, skydd mm (5,4 %)

Här redovisas insatser för den grundläggande infrastrukturen. Exempel är gator, vägar, parker, bostadsplanering, naturvård, friluftsliv, miljö och hälsa, beredskap för brand och olyckor samt näringslivsfrämjande verksamhet. Den snörika vintern i början av året innebär extra kostnader för vinterväghållning inom verksamheten.

● Fritid och kultur (4,1 %)

Fritids- och kulturlivet bidrar till tillväxt och välfärd genom att skapa attraktiva levnadsförutsättningar. Här finns kostnader för exempelvis musik och teater, bibliotek, fritidsgårdar, bad- och idrottsanläggningar, idrottsarrangemang, stöd till föreningsliv, konst- och museiverksamhet.

● Pedagogisk verksamhet – förskola (13,0 %)

Uppsala kommun tillhandahåller mer än 10 000 förskoleplatser. Förskolan ger ett viktigt bidrag för det enskilda barnets utveckling, men är även en förutsättning för en dynamisk och fungerande arbetsmarknad. Under året ökades antalet platser i förskolan med 508, en ökning av kapaciteten med 5 procent.

● Pedagogisk verksamhet – grundskola (20,5 %)

Grundskolan, som omfattar åldersintervallet 6-15 år, utgör kommunens enskilt största kostnad. Under 2011 tillhandahölls omkring 20 000 grundskoleplatser. Omkring 17 procent av eleverna valde fristående skolor medan resterande 83 procent gick i en kommunalt driven grundskola.

● Pedagogisk verksamhet – gymnasieskola och vuxenutbildning (10,3 %)

Gymnasieskolan omfattar åldersintervallet 16-19 år. Med vuxenutbildning avses bland annat yrkesutbildning och svenska för invandrare. Under året tillhandahölls omkring 8 000 platser i gymnasieskolan och omkring 2 000 i vuxenutbildning.

● Vård och omsorg 0-20 år (6,4 %)

Dominerande kostnad inom området, drygt 70 procent, utgörs av barn och ungdomsvård i form av information, rådgivning, vård och stöd. Exempel är familjehemsboende och strukturerad öppenvård. Vård och omsorg av funktionshindrade motsvarar omkring 30 % av kostnaderna.

● Vård och omsorg 21-64 år (14,7 %)

Huvudsaklig kostnad är vård och omsorg om funktionshindrade, omkring 70 procent av områdets totala kostnad. Exempel på insatser är personliga assistenter, särskilda bostäder och dagverksamheter. Ekonomiskt bistånd motsvarar 22 procent av områdets kostnader och missbrukarvård och övrig vård motsvarar 9 procent av kostnaderna.

● Vård och omsorg +65 år (18,0 %)

Avser insatser för gruppen äldre än 65 år. Exempel på insatser är hemtjänst och vårdboenden. Under 2011 har omkring 4 000 medborgare tagit del av tjänster som tillhandahålls inom verksamhetsområdet, en ökning med 200 från föregående år.

● Särskilt riktade insatser (1,3 %)

Verksamheten avser mottagning och introduktion av invandrare och flyktingar samt arbetsmarknads- och sysselsättningsinsatser. Efter introduktionsperioden, som finansieras av statliga Migrationsverket, kan försörjningsstöd utgå upp till maximalt tre år efter ankomståret.

● Affärsverksamhet (3,2 %)

Under verksamheten samlas kostnader för subventionerad kollektivtrafik samt färdtjänst. Här finns även en begränsad uthyrning av bostäder och lokaler. Vid årsskiftet övergick kollektivtrafiken till landstinget och skatteväxling genomfördes mellan parterna om 49 öre varför kostnaderna försvinner från kommunens redovisning 2012.

Kommunstyrelsens ordförandes kommentar

FOTO FREDRIK AHLSTEDT	<i>"Uppsala står starkt när det blåser"</i>
-----------------------	---

Ekonomi i balans

Uppsala kommun levererar ett starkt resultat om 92 miljoner kronor för 2011. Då ska noteras att det inrymmer en oförutsedd engångskostnad för pensioner om 51 miljoner kronor.

Uppsala har ett robust styrsystem som gör att vår ekonomi är stark och står stadigt även om det blåser utanför Uppsala. Den finansiella oro som finns utanför Sverige och Uppsala är fortfarande oroväckande och gör att vi skall fortsätta med försiktighet och sparsamhet. Under 2011 utsattes Europa och Sveriges ekonomi för hårt tryck vilket har gett en viss avmattning i ekonomin och tvingade Uppsala till viss återhållsamhet. Detta klarade organisationen och dess medarbetare på ett galant sätt. Fullmäktige antog i december en reviderad budget för 2012. En ekonomi i balans är det enskilt viktigaste för att vi skall klara våra långsiktiga åtaganden inom välfärdens kärna, för barnen i förskolan, för de äldre, för de svagare i samhället och alla våra elever.

Välfärdens kärna

Med vår starka ekonomi har vi haft möjlighet att utveckla välfärdens kärna och satsa mer på bland annat förskolan, äldreomsorgen och skolan. Utbyggnaden av förskolan har skett i rekordfart men ändå inte varit tillräcklig under året. Därför krävs fortsatta investeringar.

Trygghet har varit ett ledord genom det gångna året, förmågan att ha trygghet för de enskilda och visa på trygghet för anhöriga eller föräldrar i varje enskild verksamhet. Medarbetarna har gjort ett fantastiskt arbete inom alla våra välfärdsverksamheter och jag är stolt varje gång jag besöker ett äldreboende, en förskola eller någon annan verksamhet i vår kommun.

Valfriheten har ökat ytterligare i Uppsala under 2011. Vi har gett möjligheten för fler föräldrar att välja skola, vi har gett möjligheten för fler äldre att kunna välja vilken hemtjänst du vill ha och vi har gett funktionshindrade mer valfrihet genom att själva kunna välja olika typer av daglig verksamhet. Detta är valfrihet när den är som bäst.

I Uppsala arbetar vi outtröttligt vidare med att göra verksamheten ännu bättre och ge medborgarna/brukarna bästa möjliga service. Därför har vi ett omfattande program för uppföljning inom till exempel äldreomsorgen där vi följer upp de enskilda entreprenadkontrakten och dels följer upp de enskilda individernas nöjdhet så att rätt service erhålls.

Av de kommunalt finansierade tjänsterna utfördes 2011 drygt 30 procent av externa producenter medan kommunens egen produktion utförde knappt 70 procent. Andelen externt utförda tjänster har ökat de senaste åren vilket lett till ökad mångfald och valfrihet.

Utveckling för Uppsala

Uppsala växer och har en stabil och väl fungerande arbetsmarknad. De goda kommunikationerna med Stockholm gör att många av våra medborgare har tillgång till en stor och kvalificerad arbetsmarknad.

Det finns bra utbildningsmöjligheter vid Uppsalas två universitet som båda rankades bland de mest attraktiva högskolorna nyligen i en undersökning. De stora investeringarna som görs vid Sveriges lantbruks universitet och vid Uppsala universitet kommer att bidra till ytterligare utveckling av Uppsala.

Viktiga och spännande projekt pågår för att utveckla Uppsalas bostadsmarknad. De största projekten som pågår är Östra Salabacke, Rosendalsområdet, Börje tull, Störvreta, Jälla och Funbo. En del av strategin är en förtätning av centrala Uppsala för att få ett mer hållbart samhälle ur miljö och ekonomiskt perspektiv. Förtätning av staden kräver fler gångytor i centrum, större omfattning av parker och rekreationsområden och nya lösningar för parkering av cyklar såväl som för bilar.

Viktigt för bostadsproduktionen är också att fler privata byggaktörer upptäcker Uppsala som marknad och ett intensivt arbete har pågått kring detta vilket har gett resultat vid marktilldelningen i Östra Salabacke som innebar samarbete med åtta för Uppsalamarknaden nya byggentreprenörer.

Uppsalas hemsida fick pris som bästa kommunsida 2011. Medborgarnas ställning stärks med insyn och information, inte minst viktigt mot bakgrund av lag om valfrihet, där individens val av utförare av tjänster stärks.

Attraktiv arbetsgivare i medskapande klimat

Medarbetarna är vår viktigaste resurs. Under 2011 utarbetades en ny arbetsgivarpolicy som kommunfullmäktige fastställde på det nya året. En ny viktig förändring är att vi inför begreppet medskapande för att öka delaktigheten än mer i vår organisation.

Flera förändringar i Uppsala kommuns organisation genomfördes eller beslutades under året. Förväntningen är att detta ska stärka kapaciteten att leverera kvalitativa tjänster. Ett samlat uppdragskontor för hälsa, vård och omsorg etablerades 1 januari 2011 och nya nämnder och ett gemensamt kontor för samhällsutveckling etableras från 1 januari 2012. Att renodla nämndernas uppdrag och samla nämndernas personal i större och starkare enheter är ett sätt att öka kapaciteten att leverera kvalitativa tjänster. Uppsala samarbetar sedan 2011 i en gemensam överförmyndarnämnd för sex kommuner och från 2012 i en gemensam brand- och räddningsnämnd för tre kommuner.

Uppsala står mycket starkt efter ett väl genomfört 2011 vilket ger goda förutsättningar för framtiden.

Uppsala den 11 april 2012,

Fredrik Ahlstedt
Kommunstyrelsens ordförande (M)

Stadsdirektören - positiva utsikter i en turbulent tid

FOTO KENNETH HOLMSTEDT

"Tillsammans formar vi ett bättre Uppsala."

Året som gick gav många avtryck till stöd för detta påstående. Det är när vi arbetar tillsammans och resurser får samverka som vi gör störst skillnad. Att få möjlighet att reflektera över vad som faktiskt åstadkommits är en förmån. Genom att se förändring kan vi också hämta energi till ett fortsatt förverkligande av våra gemensamma ambitioner.

I november 2011 passerade Uppsala kommun 200 000 medborgare. Uppsala blev då en av de fyra storkommuner som även kan kalla sig storstad. Att vara storstad är inget självändamål. Det som fört Uppsala kommun till 200 000 innevånare är däremot ett antal framgångsfaktorer som var och en kan definieras som självändamål.

Uppsalas ekonomi är, vill jag påstå, stabil med positiva framtidsutsikter. En ansvarsfull förvaltning har genererat ett åttonde år i följd med positivt resultat. För den som känner kommunens historia är detta ett gott betyg till den organisation och styrning som leder kommunen mot framtiden. Uppsalas ställning illustreras även av Standard & Poor's bedömning från december 2011. Då höjdes den medellånga och långa kreditvärdigheten från AA stabil till AA +/positiv, det näst högsta betyg som kan ges. Målet AAA är något att sträva emot. För kreditvärdigheten på kort sikt tillhör Uppsala oförändrat den allra högsta betygsgruppen. Vi har anledning att vara stolta över detta i en tid av turbulens och osäkerhet i den globala ekonomin.

Uppsala är en viktig aktör i en dynamisk region. En gemensam arbetsmarknad och en ökande mobilitet kräver effektiva kommunikationer. Satsningen på Uppsala resecenter har förbättrat möjligheterna för en fortsatt utveckling av kollektivtrafiken i regionen. Med resecenter har en knutpunkt skapats för lokal, regional och global kommunikation. Sedan tidigare har en avsättning även gjorts för Uppsala kommuns hela framtida medfinansiering av citybanan i Stockholm.

Under året beslutades att landstinget från 2012 är huvudman för all kollektivtrafik i Uppsala län. Det skapar möjligheter till synergier mellan de olika trafikslag och trafikuppdrag som tidigare varit spridda på flera huvudmän. Kommunen har ett mycket strakt intresse och incitament att bidra till en fortsatt positiv utveckling av kollektivtrafiken och ser fram emot ett gott samarbete med den nya kollektivtrafikmyndigheten.

En kommun har ett ansvar mot varje medborgare att prioritera användningen av gemensamma resurser rätt. Tydliga prioriteringar skapar förtroende och förutsättningar för en fortsatt utveckling. I denna anda har den kommunala organisationen under året fortsatt varit föremål för utvärdering och förändring. Från första januari 2011 bedrivs överförmyndarverksamheten för stora delar av länet under en gemensam nämnd med ett kansli. Ökad samverkan över kommungränser är en ökande trend i Sverige. Beslut har under året tagits om en gemensam räddningsnämnd för Uppsala, Tierps och Östhammars kommuner från och med 2012.

Uppsalas kommuns interna organisation påverkas vid årsskiftet av omställning inom ytterligare ett område, stadsbyggnadsverksamheten. Ett gemensamt kontor skapas av fyra kontor. Nämnderna med ansvar för stadsbyggnadsverksamheterna har fått renodlade uppdrag och mandat. I samband med detta övertar kommunstyrelsen ansvaret för strategiska mark- och exploateringsfrågor. Förvisningen är att dessa förändringar, efter en omställningsperiod, leder till en ökad nytta för medborgaren och kommunen.

Ett annat område som påverkas av omställning är den egna produktionen inom vård och bildning. En allt större del av välfärdstjänsterna produceras idag av externa utförare. Tillsammans med demografiska förändringar innebär detta att kapaciteten inom den kommunala organisationen måste balanseras mot efterfrågan. Mekanismen bakom detta är enkel i teorin men kräver att beslut fattas för att säkerställa rätt kvalitet och omfattning i den egna organisationen.

Omställningen mot externt utförda tjänster kräver även ett delvis förändrat arbetssätt från kommunens uppdragsnämnder. Tydliga krav måste ställas på mer aktiv uppföljning av ingångna avtal. Uppmärksamheten kring detta har varit stor i media under året, där flera vårdboenden och skolor runt om i Sverige kritiserats. Här finns ett viktigt utvecklingsområde att säkerställa rätt organisation, kompetens och metodik för att verifiera att tjänsterna motsvarar de förväntningar vi har som kommun och medborgare.

Under året har flera stora affärer mellan kommunen och omvärlden genomförts. Uppsalahem AB har i en strategisk affär säkerställt att omkring 4 000 studentbostäder även fortsatt kommer att finnas tillgängliga i Uppsala. Det är en viktig förutsättning för att vi ska attrahera studenter till våra två universitet av världsklass. Uppsala Kommuns Fastighets AB har avvecklat sitt ägande i Kvarnengallerian för att frigöra resurser till andra mer strategiska utvecklingsprojekt för Uppsalas framtida tillväxt. I en uppgörelse med Landstinget i Uppsala län som från årsskiftet är huvudman för kollektivtrafiken, har kommunens ägande i två affärsdrivande bolag inom kollektivtrafiken överförts till landstinget.

Tillsammans gör vi skillnad!

Kenneth Holmstedt
Stadsdirektör

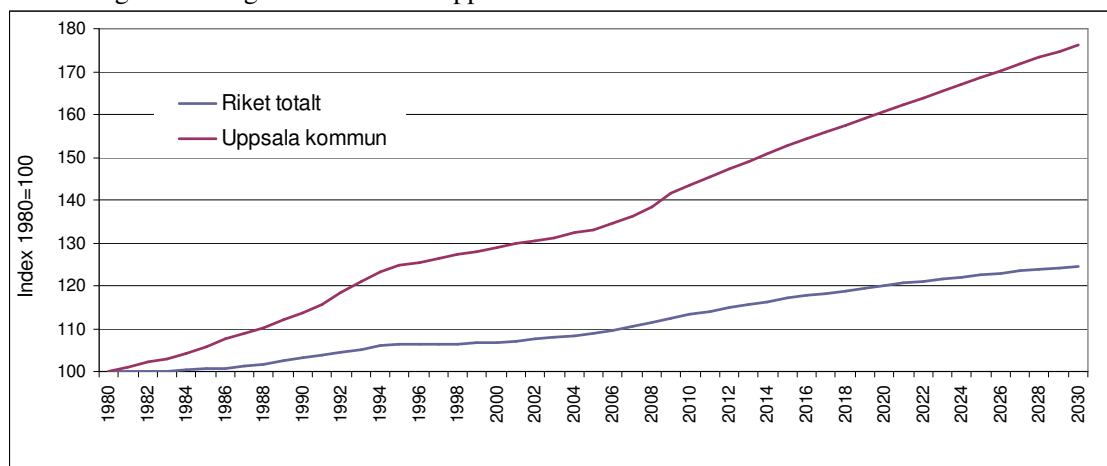
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Omvärldsanalys

Uppsala fortsätter att växa

I november 2011 passerade Uppsala kommun 200 000 innevånare. Befolkningstillväxten om cirka 2 200 personer under 2011 var något lägre än under perioden 2008-2010, vilket främst beror på ett minskat bostadsbyggande. Den fortsatta befolkningstillväxten är en god indikator för kommunens attraktionskraft.

Befolkningsutveckling 1980-2030 för Uppsala kommun och riket totalt

Hållbar utveckling

Betydelsen av begreppet hållbar utveckling är att tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov.

För en kommun ligger det ett starkt intresse att värna dessa värden. En kommun är ett geografiskt område med en grundläggande verksamhetsförutsättning att den ska bestå och erbjuda möjligheter även för kommande generationer. Varje generation har alltså både rättigheter och skyldigheter.

Uppsala växer vilket är en viktig parameter för att generera de resurser som krävs för att anpassa verksamheterna efter förändrade behov. Uppsala vill dessutom växa ansvarsfullt – genom bevarande av de faktorer som skapar livskvalitet för medborgarna. Samhällsservice måste anpassas efter förändrade behov, exempelvis i form av skolor, gator, kultur, äldreboenden och kollektivtrafik. Samtidigt måste sysselsättning och utbud av bostäder, natur- och rekreationsområden säkerställas. En hållbar utveckling kräver därför helhetssyn på ekonomisk tillväxt, sociala förhållanden och ekologiska värden.

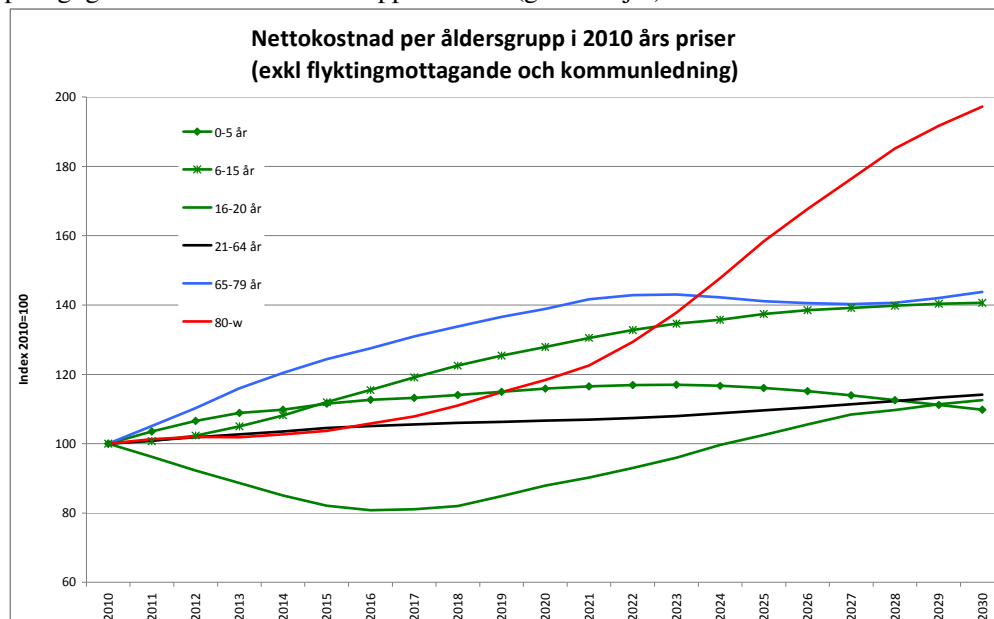
Att kontinuerligt följa och mäta tillståndet inom kommunen är en förutsättning för att påvisa hållbar utveckling. Att anpassa verksamhet och organisation baserat på nya krav och förväntningar är en nödvändighet för att leverera en adekvat service till medborgarna.

Demografi och välfärdstjänster – en utmaning

Uppsalas demografiska förutsättningar är relativt sett goda. Samtidigt avspeglar de samma självklara utmaning som återfinns i de flesta kommuner i Sverige och stora delar av Europa – en ökande andel äldre av den totala befolkningen. Förutsättningarna är ännu gynnsamma, men utmaningen är tydlig. Samhällets åtagande för en åldrande befolkning kommer att öka i framtiden och den så kallade försörjningskvoten minskar. Försörjningskvoten definieras som summa befolkning i åldrarna 0-19 år samt 65 år och äldre, dividerat med den yrkesaktiva befolkningen i åldrarna 20-64 år.

I diagrammet nedan åskådliggörs Uppsala kommuns förväntade nettokostnadsutveckling under perioden 2010-2030 fördelat på åtagandet för relevanta åldersgrupper. Diagrammet utgår från 2010 års pris, varför förändringen helt relaterar till volymförändring. En stabil ökning av det totala invånarantalet förutses med omkring en procent årligen. Kostnaden för de grupper som generellt sett förväntas ianspråka mest av

kommunens resurser ökar. Kommunen måste säkerställa tillgång till kvalitativa tjänster inom vård och omsorg för den äldsta gruppen, äldre än 80 år (röd linje). Samtidigt ökar även behoven inom det pedagogiska området i åldrarna upp till 20 år (gröna linjer).

För att möta ökande och förändrade behov krävs en effektiv organisation som åstadkommer största nytta för tillgänglig resurs. En balans mellan egen kapacitet och externt tillhandahållna tjänster kan vara en komponent för att nå och upprätthålla kvalitet. En starkt uppföljning, utvärdering och analys av såväl egen produktion som extern produktion är en annan viktig åtgärd för att möta framtidens utmaningar. God planering och styrning baserad på kunskap om verksamheten och behoven är nödvändig för framgångsrik vidareutveckling av Uppsala.

Tillväxt och arbetsmarknad

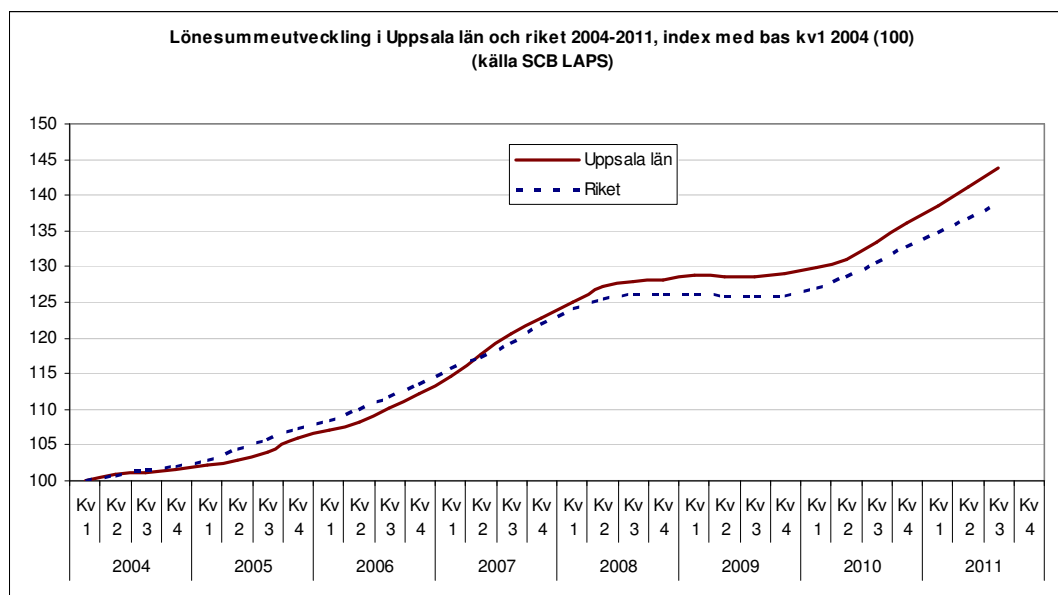
Uppsala är strategiskt beläget. Närheten till Stockholm men även andra intressanta växande områden i mälardalen skapar en intressant dynamik inom många områden, inte bara arbetsmarknaden. Sveriges största flygplats, järnväg och vägar bidrar till Uppsalas goda kommunikationsmöjligheter.

Uppsala kommun är ett unikt kultur- och kunskapscentrum med två universitet, kunskapsintensiv näringsverksamhet och bred offentlig sektor med bland annat kommun, landsting inklusive akademiskt sjukhus samt statliga myndigheter. Därtill finns och en starkt växande handelssektor. Bredden borgar för en fortsatt stabil utveckling av den lokala arbetsmarknaden.

Under 2011 steg sysselsättningen kraftigt i Uppsala län. Under kvartal tre 2011 beräknades länet ha cirka 10 000 fler sysselsatta än under det sista kvartalet 2010 (SCB AKU). Andelen sysselsatta i åldrarna 15-74 var 67,9 procent under kvartal fyra 2011, att jämföra med 65,3 procent i riket.

Den totala arbetslösheten i Uppsala kommun under 2011 var 4,6 procent i åldrarna 16-64 år, lägre än 2010. Motsvarande andel i riket var 6,2 procent. Prognosen för 2012 är en avmattning på arbetsmarknaden. Erfarenheten är dock att Uppsala kommun påverkas relativt sett mindre av konjunktursvängningar än omvärlden, i första hand till följd av arbetsmarknadens sammansättning.

Det ljusare arbetsmarknadsläget har påverkat lönesummeutvecklingen, ett vanligt tillväxtmått, positivt. Den samlade utbetalningen av löner i Uppsala län översteg för första gången 10 miljarder kronor under det andra kvartalet 2011. Lönesummans tillväxt i länet beräknades till 7,2 procent under kvartal tre 2011, att jämföra med 6,0 procent i riket (säsongrensad, trendjusterat och uppräknat till årstakt).

Intäkterna i en kommun baseras på skatteunderlaget. Högre sysselsättning och lönesummeutveckling genererar, allt annat lika, ett högre skatteunderlag. Uppsala såg under 2011 skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning öka med 4,0 procent jämfört med föregående år.

Den globala ekonomin har genomlevt ett turbulent 2011 och förutsättningarna för 2012 är allt annat än stabila. Inbromsningen i den globala ekonomin påverkar Sverige och Uppsala kommun. En avmattning i tillväxttakten kan väntas, med sjunkande sysselsättning och nedjusterade prognoser för skatteunderlagets utveckling som konsekvens. Förutom generell påverkan på skatteunderlaget är effekter som förändring i ränteläge, eventuellt uteblivna privata investeringar och etableringar, ökat åtagande för försörjningsstöd, utbildning och stimulansåtgärder viktiga för kommunens planering.

Uppsala kommun har dock anledning till viss tillförsikt, förutsättningarna för en stabil verksamhet är relativt goda. Ett uttryck för detta gavs i december 2011 genom kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's bedömning av Uppsala kommun. På kort sikt tillhör Uppsala kommun oförändrat den grupp som rankas högst, med betyget A-1+. På längre sikt har Uppsala enligt samma bedömning förbättrat sina utsikter från AA+/stabil till AA+/positiv, det näst högsta betyg som kan ges.

Ett fortsatt aktivt arbete som möjliggör inflyttning är betydelsefullt för att upprätthålla Uppsalas tillväxt. Exempel på angelägna områden är effektiva lokala och regionala kommunikationer, en ytterligare utvecklad lokal arbetsmarknad samt bostadsbyggande och kommunal service.

Bostadsmarknaden är en central faktor för en växande kommun. Under femårsperioden 2006-2010 var Uppsala kommun en av de kommuner som i genomsnitt färdigställde flest bostäder per capita (plats 7 av 290). Under 2011 bedöms byggandet av cirka 1 200 nya bostäder ha påbörjats och 700 bostäder färdigställts, vilket är något fler än under 2010 då 1066 lägenheter påbörjades och 679 färdigställdes.

Folkhälsa och livskvalitet

En attraktiv kommun erbjuder inte bara bostäder, arbetstillfällen och infrastruktur. För att skapa livskvalitet krävs mer. Uppsala beskrivs ibland som en stor småstad. En innebörd av detta är att tillgängligheten är hög till fritidsaktiviteter, kulturupplevelser och andra möjligheter till personlig utveckling. Med ett strategiskt läge i en spännande och dynamisk region är upplevelser sällan långt borta.

Under året har arbetet att skapa ett naturreservat av området från Kungsängsbron i norr till Flottsund i söder fortskridit. Området som kallas Årike Fyris innefattar Fyrisån, dess fuktängar och omgivande jordbruksmarker samt skogsområdena Ultunaåsen, Sunnerstaåsen och Lilla Djurgårdsskogen. Syftet med reservatet är att bevara och utveckla landskapet och dess natur- och friluftsvärden. Årike Fyris skapar

tillsammans med andra naturresurser som exempelvis Ekoln, Hågadalen, Stadsskogen, Lunsen, Hammarskog och Fjällnora fina möjligheter till rekreation.

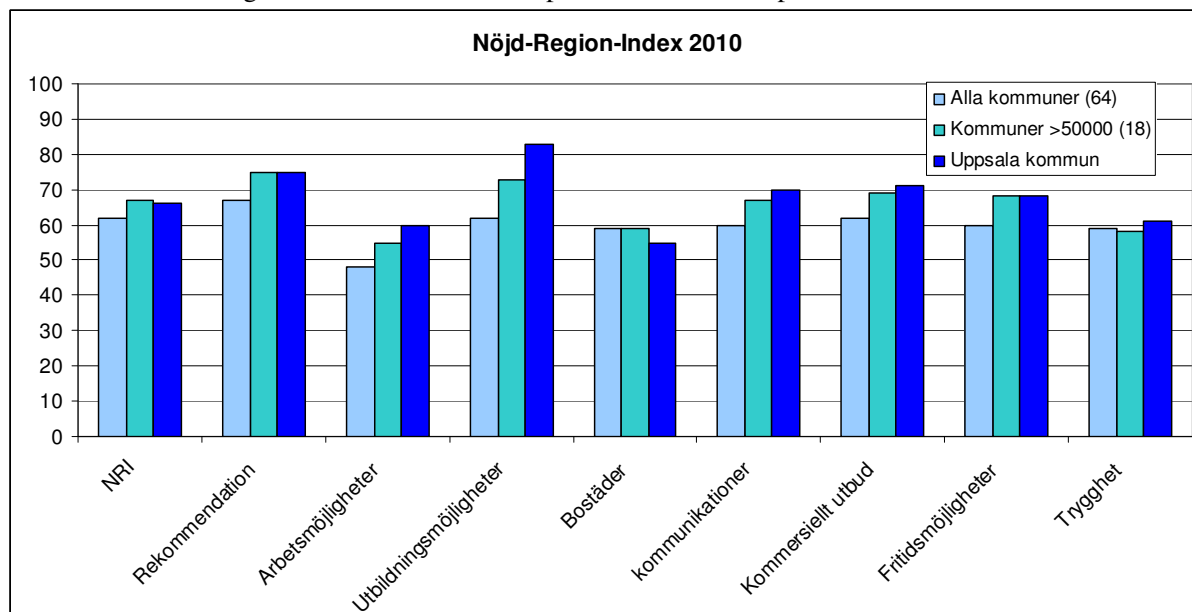
Uppsala är representerat på högsta nivå i flera stora idrotter. Minst lika viktig är dock att möjligheterna till breddidrott och motion är goda. Frågan om arenor och idrottshallar har under året varit fortsatt aktiv. De första spadtagen togs under året för multisporthallen vid Fyrishov. Diskussioner har förts om utveckling av förutsättningarna för bland annat fotboll och bandy på Studenternas IP. I avvaktan på utslag från Kammarrätten (Gränby sportfält) och EU-domstolen (Gränby arena) har de två stora inomhusarenaprojekten varit vilande. Frågan om förbättrade villkor för idrottsverksamheten i Uppsala är angelägen och förhoppningen är att de frågetecken som funnits kring investeringar ska rätas ut under 2012.

Kultur- och föreningslivet är rikt i Uppsala med ett spännande utbud på exempelvis Uppsala stadsteater och privata scener för såväl teater som musik. Uppsala är hem för de kända körerna Orphei drängar och Allmänna sången som bägge har återkommande populära och traditionsrika framträdanden. Sedan 2001 genomförs årligen Uppsala Reggae Festival på festivalområdet KAP. KAP-området, som ligger i anslutning till centrala staden, är föremål för en utvecklingsdiskussion inriktad mot att ytterligare höja platsens attraktionskraft. Uppsala kommun är mångkulturell och kan som sådan erbjuda ett rikt utbud av bland annat restauranger, föreningar och trossamfund. Bibliotek, museer, historiska byggnader, hembygdsgårdar och kulturmiljöer är andra exempel på mervärden att värna och utveckla i Uppsala.

Under året har det delägda bolaget Uppsala Tourism AB uppgraderats och förstärkts. Bolaget ska under namnet Destination Uppsala AB leda arbetet med marknadsföring av Uppsala. I uppdraget ingår att utveckla varumärket Uppsala, att koordinera stadens arenabolag samt att på uppdrag av Uppsala kommun ansvara för större återkommande arrangemang. Arbetet ska skapa mervärden för Uppsalas besöksnäring, men även bidra till ökat medvetande hos medborgare och omvärld om Uppsalas unika fördelar.

Att mäta livskvalitet är svårt, gränsande till omöjligt. Att bevaka olika indikatorer som påvisar livskvalitet är både dock möjligt och angeläget. Exempel på sådana lokala indikatorer är besöksfrekvens vid kulturarrangemang, idrottsevenemang, naturområden etc. Andra indikatorer som är viktiga att följa och jämföra med riket och andra kommuner är exempelvis utbildningsresultat i skola, trygghetsindex, brottsstatistik, nöjdhetsmätningar, utvecklingen av försörjningsstöd mm.

Med återkommande periodicitet genomför Statistiska Centralbyrån (SCB) en medborgarundersökning. Vid den senaste undersökningen 2010 deltog 64 kommuner. En av de frågeställningar SCB försöker svara på är: Hur bedömer medborgarna sin kommun som en plats att bo och leva på?

I undersökningen vägs parametrarna samman till ett samlingsvärde, nöjd-region-index (NRI). Uppsalas NRI-värde har förbättrats från 60 till 66 sedan 2005 då Uppsala deltog första gången. Undersökningen

indikerar att Uppsalas tydligaste relativa styrka finns inom arbetsmarknad och utbildningsmöjligheter medan bostadsmarknaden är ett förbättringsområde.

Kommunorganisationen och omvärlden

Även den interna kommunorganisationen måste ta hänsyn till omvärlden. En viktig aspekt är kompetensförsörjning. Medelåldern bland kommunens medarbetare är relativt hög vilket i kombination med förskjutningar i efterfrågan på de tjänster kommunen tillhandahåller kräver anpassningar. Detta yttrar sig i ett ökande behov av nyrekrytering under de närmaste åren. Dessa rekryteringar sker i åldersgrupper som är relativt sett mindre än tidigare och där kommunen i ökande utsträckning konkurrerar om samma resurser som andra aktörer på arbetsmarknaden.

Uppsala kommun har ett stort åtagande genom sin historiska pensionsskuld. Likt de flesta kommuner är pensionsrättigheter intjänade före 1998 inte upptagna som skuld utan som ansvarsförbindelse. Konsekvensen är att resurser för att finansiera åtagandet inte finns avsatta i balansräkningen utan löpande finansieras inom ramen för den årliga driftsbudgeten. Pensionskostnaden för ansvarsförbindelsen uppgick under 2011 till 164 miljoner kronor vilket motsvarar 2,1 procent av skatteintäkten. Denna pensionskostnad förväntas öka årligen de närmaste tio till femton åren, varefter en minskning inleds.

De utmaningar som kommunen möter kräver att planering och metoder är effektiva och ändamålsenliga över tid. Organisation och styrmodell måste kontinuerligt utvärderas och anpassas till förändrade förutsättningar. Ett led i denna förändring är att förberedelser pågått under året för ett nytt gemensamt kontor för samhällsutveckling som från januari 2012 samlar de tekniska nämndernas medarbetare. Från och med 2011 samverkar Uppsala kommun med fem kommuner i Uppsala län kring överförmyndarverksamheten. Från 2012 samverkar Uppsala kommun med två kommuner inom länet i en gemensam räddningsnämnd. Samverkan mellan kommuner och kommunöverskridande verksamhet är en metod att tillvarata resurser effektivare för att bättre möta medborgarnas behov och förväntningar.

Balans mellan tillväxt och välfärd

Kommunallagen ställer upp ett tydligt krav om god ekonomisk hushållning. God ekonomisk hushållning karaktäriseras av balans mellan tillgänglig resurs och tillhandahållen välfärd. En grundläggande princip är att varje generation ska bära sin egen kostnad och lämna förutsättningar för kommande generationers behov. En ansvarsfullt styrd kommun balanserar därför sitt åtagande mot resursen. Styrningen förutsätter att verksamheternas effektivitet upprätthålls och att risker kan kontrolleras. Särskild vikt måste ligga på uppföljning och analys av hur förändrade förutsättningar påverkar planeringen. Kunskapsuppbyggnad och kontinuerlig omvärldsbevakning, inte bara inom det ekonomiska området, skapar möjlighet att anpassa välfärden efter resurserna.

En central uppgift för kommunstyrelsen inför 2012 och framåt är en fortsatt strävan mot en kultur av effektivitet, transparens och ansvarstagande. I förutsättningarna finns osäkerhet kring de ekonomiska förutsättningarna och tydliga demografiska utmaningar. Målsättningen är dock klar - att säkerställa Uppsala kommuns fortsatta utveckling som ett attraktivt samhälle att arbeta, bo och leva i för alla medborgare.

Verksamhetsövergripande styrning

Ett hållbart samhälle innefattar att social sammanhållning, ekonomisk utveckling och välfärd förenas med en god och trygg miljö för medborgarna. Utmaningarna för ett hållbart samhälle är komplexa och kräver ofta åtgärder på flera samverkande nivåer. Ett enkelt exempel är cykling. Ökad andel medborgare som cyklar, allt annat lika, bidrar till att minska koldioxidutsläpp samtidigt som det ger positiva hälsoeffekter. Viktiga förutsättningar för ökat cyklande är trygga och säkra cykelvägar, cykelparkeringar, attityder till och kunskap om cyklingens fördelar, tillgång till cyklar och förmåga att cykla. För att uppnå effekter måste många samverka – inte minst inom kommunen ska flera verksamheter agera på ett sätt som stöder individerna att oftare välja cykel som transportmedel.

Kommunfullmäktige har för 2011 definierat 45 inriktningsmål. Nämnderna identifierar effektmål, aktiviteter och indikatorer som ska driva utvecklingen i önskad riktning. Att styra och leda verksamheten är en kontinuerlig utvecklingsprocess som syftar till att få alla delar att samverka mot de gemensamma målen. Framgången är blandad, samtidigt som det är synligt att många nämnder och bolag aktivt identifierar och redovisar effekter kan det konstateras att vissa nämnder och bolag inte lika aktivt redovisar effekter av sin verksamhet.

Delaktighet

Delaktiga medborgare påverkar samhället

Delaktighet skapar engagemang, kreativitet och livsglädje. Många insatser i den kommunala verksamheten syftar till att öka delaktigheten och på så sätt bättre möta medborgarnas behov och därmed kvalitetsförbättra kommunens arbete.

Träffpunktsverksamheter och lunchrestauranger för seniorer är verksamheter som motverkar utanförskap. Träffpunktsverksamheterna har under året utvecklats mot ökad andel hälsofrämjande insatser med fysisk inriktning och antalet besökare har ökat.

Vid miljöinspektioner av skolor har elever erbjudits att delta, effekten har dock varit svag och endast vid tio procent av inspektionerna har elever varit representerade. Ansträngningar med riktade insatser har gjorts under året för att nå specifika minoritetsgrupper kring exempelvis brandskydd och information om brandförsvaret. Inga hot har förekommit i samband med uttryckning, varför effekten får antas uppnådd. Andra riktade insatser har varit att nå äldre och personer med funktionsnedsättning med riktad information för att skapa större delaktighet. Flera nämnder har haft öppna sammanträden för ökad delaktighet från medborgarna.

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk trädde i kraft i januari 2010. Nationella minoriteter är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Enligt lagen ska förvaltningsmyndigheter ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med representanter för minoriteterna i sådana frågor. Samråd med representanter från Uppsala kommuns Sverigefinländare, tornedalingar och romer har genomförts.

De kommunala bolagen jobbar med delaktighet utifrån sina uppdrag. Brukare och kunder tillfrågas ofta i form av kundnöjdhet. Publikundersökningar, riktade satsningar mot vissa grupper och webbforum används för att skapa delaktighet. Uppsala vatten har som exempel under året deltagit i offentliga samrådsmöten exempelvis inom ramen för fysisk planering.

Arbete

Sysselsättning skapar tillväxt

För personer som av olika skäl inte kan ha ett reguljärt arbete tillhandahåller kommunen sysselsättning genom daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service. Under året har det skett en ökning med 15 personer jämfört med föregående år.

Flera nämnder har samverkat kring unga vuxna med funktionsnedsättning. Syftet är att ge samma möjligheter som andra till fortsatt utbildning och arbete efter avslutad skolgång. Utvärdering visar på att verksamheten fungerar väl men att vidareutveckling behövs.

Trygghet

Tryggheten blir allt bättre

Alla medborgare ska känna trygghet i sin närmiljö och i stadens offentliga rum. På olika sätt arbetar Uppsala med frågan. Røjning och förbättring av belysning längs viktiga gång och cykelstråk genomförs kontinuerligt. När det offentliga rummet utformas beaktas alltid trygghetsaspekter. Staden har successivt blivit mer trygg och tillgänglig utifrån medborgarundersökningar.

Uppsala har en tillgänglighets- och trygghetssamordnare som ska säkerställa trygghet och tillgänglighet. För att öka tryggheten har kommunen samarbetsavtal med polisen i några stadsdelar. För personer i behov av insatser i hemmet erbjuds larm och bostadsanpassning. Nöjd kundindex är högt i hemtjänsten. För äldre och funktionsnedsatta har ett projekt genomförts med syfte att identifiera behov av särskilda brandskyddsåtgärder. Effekten är att individer med särskilt riskbeteende fått skraddarsydda brandskyddslösningar, till exempel boendesprinkler och spisvakt.

Egenkontroll av förskolor och grundskolor avseende miljö och hälsoskyddsaspekter har förbättrats under året och kommer att kontinuerligt utvecklas.

Kommunens aktiebolag beaktar trygghetsaspekter utifrån sina specifika uppdrag, exempelvis kameraövervakning i parkeringsgarage. Effekten är få incidenter. Gamla Uppsala Buss AB har genomfört ronder för att identifiera problemområden i gatumiljön. Samverkan med sociala enheten vid Uppsala kommun har också genomförts för att hantera problem med stenkastning och otrygghet i vissa områden.

Jämställdhet och likabehandlingsarbetet

Likabehandlingsarbetet utvecklas

Jämställdhetsintegrering är en strategi för att åstadkomma ett jämställt, långsiktigt hållbart samhälle ur ett medborgarperspektiv. Sedan 2010 pågår ett kommunövergripande projekt som delvis finansieras genom bidrag från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). I projektet deltog initialt kommunledningskontoret och tre pilotenheter: försörjningsstöd, fritidsverksamheten samt brandförsvaret. För att göra arbetet hållbart i den kommunala organisationen samt nå fler utförare av kommunal service utökades projektarbetet 2011 till att innefatta även tre uppdragskontor. Arbetet med hållbar jämställdhetsintegrering av kommunens verksamheter har under perioden 2010-2011 inneburit en bred kunskaphöjande insats där politiker, chefer och medarbetare fått ökade kunskaper om jämställdhet och metoder för kartläggning och analyser.

Det kan samtidigt konstateras att flera nämnder och bolag redovisar att de inte vidtagit några särskilda åtgärder vad gäller jämställdhetsintegrering. Några hänvisar till arbetet med jämställdhet utifrån ett arbetsgivarperspektiv vilket gör det tydligt att kunskapen om vad jämställdhetsintegrering innebär och syftar till fortfarande brister i organisationen.

Förskolor och grundskolor jobbar systematiskt med likabehandlingsplaner. Arbetet i grundskolan är mer systematiserat än arbetet i förskolan. Den nya skollagen har medfört ett ökat fokus på att inga barn eller elever ska diskrimineras. Likabehandlingsplanerna säkrar den kommunala servicen ur ett jämställdhetsperspektiv, några effekter på övergripande nivå kan emellertid ännu inte utläsas. Däremot vittnar många skolor om att arbetet ger positiva effekter på elevernas inlärningsresultat och att lärare får positiv feedback från elever och vårdnadshavare kring det aktiva likabehandlingsarbetet.

Under året har diskussion förts med polisen, brottsofferjouren och kvinnofridsmottagningen angående situationen för äldre kvinnor som utsätts för hot eller våld. Arbetet planeras att fortgå även under 2012.

En tillgänglighetssamordnare finns för att samordna och bevaka tillgängligheten i Uppsala och på detta sätt säkerställa att alla människor kan delta i samhället på lika villkor.

Några av kommunens aktiebolag har haft utbildning och diskussion kring likabehandling och i vissa diskuteras frågorna kontinuerligt. Effekten av arbetet är att medvetenheten har ökat hos medarbetarna.

Hälsosamt liv

Medborgare med god hälsa bidrar till tillväxten

En god livsmiljö och en närmiljö som stimulerar till aktivitet är en förutsättning för ett hälsosamt liv.

Uppsala kommun ingår tillsammans i samling för social hållbarhet som är ett initiativ från SKL med ett 20-tal deltagande kommuner. Syftet är att belysa och diskutera hur mer likvärdiga hälsovillkor kan nås.

Genom goda kommunikationer, kontinuerlig utbyggnad och uppgradering av cykel- och gångvägar samt tillgång till färdtjänst ges medborgarna möjlighet att leva ett mer aktivt liv. Antalet cyklister per dygn har ökat med fem procent sedan 2010.

Uppsökande verksamhet, rehabilitering och fallskadeprevention är exempel på insatser för äldre med syfte att främja hälsan. Andelen personer som är 65 år och äldre och inte har biståndsbedömda insatser har ökat. Arbete har under året bedrivits för gruppen funktionsnedsatta med syfte att stimulera och stödja personerna att komma till och från friskvårdsaktiviteter.

Uppsala Vatten och Avfall AB arbetar kontinuerligt för att förbättra vattenförsörjning, avloppshantering och avfallshantering i syfte att minimera riskerna för människors ohälsa. En god resursförvaltning inom bolagets ansvarsområde är en viktig förutsättning för hälsa och utveckling inom kommunen.

Klimat och miljö

Fler åtgärder för minskat koldioxidutsläpp

Transporterna står för de största utsläppen av klimatpåverkande gaser i Uppsala. För att minska miljö- och klimatpåverkan finns miljökrav i samband med entreprenadupphandlingar. Hastighetsbegränsningar till 30 km/h är införda i centrala staden och dubbdäcksförbud råder för centrala delar av Kungsgatan. Beslut om införande av miljözon har fattats under året. Mätningar visar att trafiken har minskat på flera gator i centrum och miljökvalitetsnormen för partiklar (PM 10) uppfylldes 2010 men överskreds något 2011. Anledningen antas vara att trafiken tvingades ut på Kungsgatan när Islandsbron stängdes för reparation.

I riktlinjer för familjehem anges att såväl familjehem som hem för vård eller boende ska väljas utifrån närhetsprincipen, med högst två timmars bil- eller tågresor från Uppsala tätort om inte särskilda skäl föranleder annat.

Minskad energiförbrukning

Miljöbilar väljs i möjligaste mån inom hemtjänsten och 75 procent av bilarna är miljöklassade. Av den totala körsträckan sker 70 procent med miljöbil. Medarbetare inom vård och bildning har utbildats i sparsam körning och en genomsnittlig minskning om drygt 10 procent har uppmätts avseende bränsleförbrukning.

Vid nybyggnation i samband med detaljplaner vägs kollektivtrafiklägen in, vilket på sikt minskar bilberoendet. Under den senaste femårsperioden har andelen barn som har en förskoleplats i sitt upptagningsområde ökat från två tredjedelar till tre fjärdedelar.

Kontinuerlig uppföljning av energiåtgången i kommunens fastigheter för att hitta storförbrukare, minska energiåtgången, informera brukare om möjliga åtgärder är exempel på aktiviteter som minskar energiförbrukningen. Att kartlägga stora miljöfarliga verksamheter och energiförbrukare är ett arbete som påbörjats. Av 48 tillståndspliktiga anläggningar har 30 påbörjat eller genomfört kartläggning, vilket är i enlighet med uppsatt mål.

Användningen av ekologiska livsmedel har ökat. För 2012 är målet satt till minst 17 procent av totala inköp livsmedel inom vård och bildnings affärsområde kost & restaurang.

Biogas och biogödsel av matavfall produceras av Uppsala Vatten och Avfall AB. Biogasen uppgraderas till fordonsgas som ersätter fossila bränslen för fordonsdrift. Gamla Uppsala Buss AB har inom ramen för sitt miljöarbete målsättningen att minska andelen fossilt bränsle i verksamheten. Under år 2011 köptes 12 biogasdrivna ledbussar bussar in. Andelen körda kilometer på biogas av total körsträcka var 41 procent.

Som första restaurang i Uppsala erhöll Uppsala Konsert och Kongress AB under 2011 Svanenmärkning.

Företagsklimat

Företagsklimatet utvecklas

I princip samtliga nämnder samverkar i någon form aktivt med näringslivet. Detta har vidareutvecklats under året. En allt större andel av vården och omsorgen är konkurrensutsatt genom upphandling.

Utveckling av förenklade förfrågningsunderlag har pågått samtidigt som krav på exempelvis miljö och friskvård har utvecklats. Effekten är att mindre aktörer har fått ökad möjlighet att etablera sig på marknaden. Arbete pågår för att utveckla dialogen med näringslivet samt att skärpa företagskontrollen med syfte att främja en sund marknad och konkurrenssituation.

Ansträngningar har påbörjats för att skapa nya tomtområden för näringslivets olika behov. Förberedelser för bättre marknadsföring av och information kring kommunens näringslivsmark pågår. Effekter av detta förväntas uppstå redan under 2012.

I takt med att Uppsala kommun expanderar omvandlas gamla industriområden till bostadsområden för att kunna tillgodose Uppsalabornas växande behov av centralt belägna bostäder. AB Uppsala kommuns Industrihus förvärvade under året Scans tidigare lokaler. Därmed står 30 000 kvadratmeter till näringslivets förfogande. Det ger möjlighet till nyetablering och förnyad växtkraft för Uppsala.

Utbildning av medarbetare har genomförts under året avseende service till medborgarna.

Tillsynsverksamheten inom teknik och service har bland annat ett nöjd kund index på 79 procent nöjda kunder vilket är en hög siffra jämfört med annan myndighetsutövning.

Under året har antalet godkända företag inom valfrihetssystemet för hemvård och ledsagarservice samt daglig verksamhet ökat. Antalet är nu 30 vilket motsvarar uppsatt effektmål.

Uppsala Kommuns Fastighets AB har under året genomfört företagarräffar i Gottsunda centrum. En effekt är bland annat att EU-stöd har erhållits för att stärka småföretag och medarbetare i Gottsunda.

Uppsala Stadshus AB genomförde under året ett antal olika tillväxtfrämjande åtgärder. Bland dessa ett projekt för unga företagare (18-30 år) samt ett utvecklingskoncept riktat till nya målgrupper för att skapa ändamålsenliga lokaler utifrån behov.

Styrning och organisation

Styrmodell

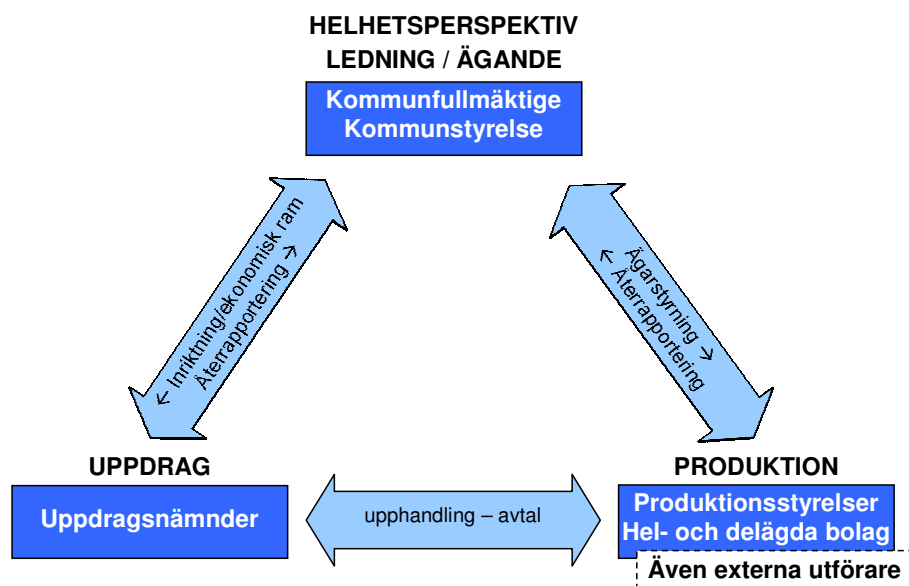
Uppsala kommuns styrmodell baseras på tre perspektiv där kommunfullmäktige givit uppdragsnämnder och produktionsstyrelser tydliga roller.

Ledning/ägande innebär ansvarstagande för ett helhetsperspektiv på verksamheten. I relation till uppdragsnämnderna fattar kommunfullmäktige beslut om långsiktiga inriktningsmål samt fördelning av kommunbidrag. Egen produktion styr kommunfullmäktige genom direktiv och effektiviseringskrav.

Uppdrag innebär att med tillgänglig resurs säkerställa största möjliga nytta för medborgaren. Det sker genom myndighetsutövning samt uppdrag till eller upphandling av insatser från producerande enheter. Producerande enheter kan vara såväl kommunala aktörer (interna) som fristående aktörer (externa).

Produktion innebär att under konkurrensmässiga villkor leverera en med uppdragsnämnd avtalad insats enligt definierade krav på volym, pris och kvalitet. Under 2011 utfördes omkring 69 (71) procent av de kommunalt finansierade tjänsterna av kommunens organisation. Resterande 31 (29) procent utfördes av externa leverantörer (exempelvis friskolor, vårdbolag och entreprenadbolag).

Uppsala kommuns styrmodell

Organisations- och ansvarsstruktur

Uppsala kommuns verksamhet är organiserad i fullmäktige och nämnder (i vissa fall benämnda styrelser) samt kommunala hel- eller delägda bolag. Tillsammans bildar dessa Uppsala kommunkoncern. Det övergripande ansvaret och styrningen av all verksamhet utgår från kommunfullmäktige, med 81 ledamöter som väljs vart fjärde år i allmänna val.

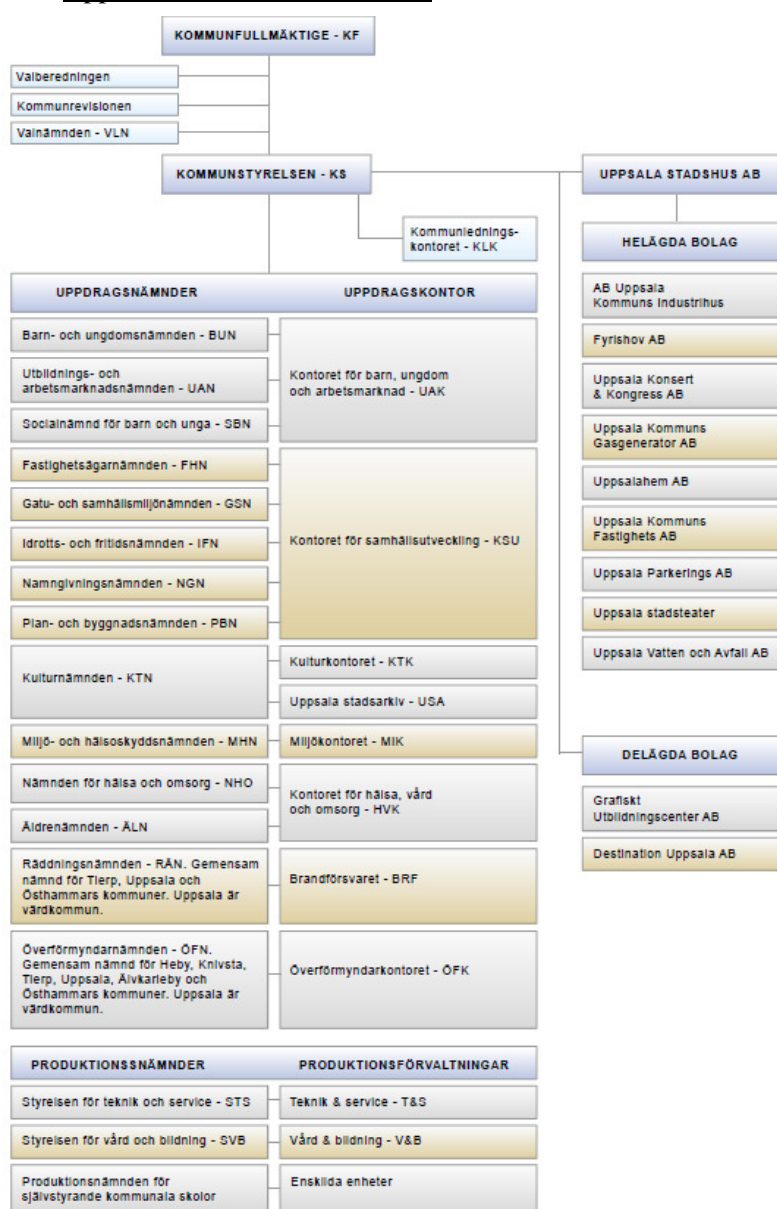
Kommunfullmäktiges huvudsakliga styrdokument kallas Inriktning, Verksamhet och Ekonomi (IVE). IVE har ett fyraårigt planeringsperspektiv och revideras årligen. Kommunfullmäktige anger ekonomiska ramar, inriktningsmål och utfärdar instruktioner, direktiv och policyer samt utser ledamöter i nämnder och bolagsstyrelser. Nämnder och bolagsstyrelser stöds av en

tjänstemannaorganisation som är organiserad i kommunledningskontor, uppdragskontor och produktionsförvaltningar.

Förändringar i organisationen

Organisationen förändras i takt med behov och förväntningar från omvärlden, aktuell organisation återges nedan. Viktigare förändringar jämfört med 2011 är att ett gemensamt kontor för samhällsutveckling, som stödjer fyra nämnder, bildats från och med 2012. Verksamheten bedrevs 2011 i fyra separata kontor under gatu- och trafiknämnden, fastighetsnämnden, fritids- och naturvårdsnämnden respektive byggnadsnämnden. Från och med 2012 upphörde dessa och ersattes av gatu- och samhällsmiljönämnden, fastighetsägarnämnden, idrotts- och fritidsnämnden samt plan- och byggnadsnämnden. Nämnden för serveringstillstånd och lotterier lades ned och ansvaret överfördes till miljö- och hälsoskyddsnämnden. Genom samverkan över kommungränserna inom Uppsala län bildades en gemensam nämnd för överförmyndarverksamhet (2011) och en gemensam räddningsnämnd (2012). I samband med förändringarna av organisationen vid årsskiftet övertog kommunstyrelsen det direkta ansvaret för beredskapsfrågor och den strategiska exploateringsverksamheten.

Uppsala kommunkoncern 2012

Efter förändring av lagstiftning har en regional kollektivtrafikmyndighet bildats i Uppsala län med landstinget som huvudman. Som konsekvens har det operativa ansvaret för lokaltrafiken överfört från den 1 januari 2012, samtidigt genomfördes en skatteväxling mellan parterna om 49 öre. Landstinget förvärvade med anledning av detta efter årsskiftet Uppsala kommuns helägda bolag Gamla Uppsala Buss AB och AB Uppsala Buss samt det delägda bolaget Upplands Lokaltrafik AB.

Ägarandelen i Grafiskt Utbildningscenter AB har successivt ökat från 67,6 procent till 91 procent vid årsskiftet. Syftet är att ombilda bolaget till ett helägt bolag, sanera ekonomin och överföra verksamheten till produktionen inom styrelsen för vård och bildning. Produktionsnämnden för självstyrande kommunala skolor upphör vid halvårsskiftet 2012 varvid de ingående skolorna och förskolan överförs till styrelsen för vård och bildning.

Medarbetare och ledare

Viktiga händelser

Kompetens och engagemang nyckelresurs för kommunens uppdrag

Kommunen är den största arbetsgivaren på orten och ett gemensamt uppdrag för alla verksamheter är att ge Uppsalaborna god service. Kommunen fortsatte under året arbetet med att behålla och utveckla ett positivt varumärke som attraktiv arbetsgivare i en expansiv region. Andelen äldre och unga i befolkningen ökar, vilket skapar större efterfrågan på välfärdstjänster. Medarbetarnas kompetens och engagemang är kommunens nyckelresurs för att välfärdsuppdraget ska kunna genomföras med hög kvalitet.

Påtaglig generationsväxling

Generationsväxlingen är nu mer påtaglig. Av kommunens medarbetare är 15,5 procent äldre än 60 år. Under året slutade 335 medarbetare på grund av pensionsavgång. Generationsväxlingen har dämpats något av att 131 medarbetare valde att fortsätta arbeta efter att de fyllt 65 år. Även de närmast kommande åren har kommunen många medarbetare som går i pension. Anpassning av verksamheter till generationsväxling men också organisationsförändringar fortsatte under året och kommer att fortsätta även under 2012.

Många sökande till utannonserade tjänster men fortsatt svårt att rekrytera förskollärare

Kommunen har under året annonserat 885 lediga tjänster och antalet sökande till dessa har uppgått till 21 000. Det innebär i snitt en sökfrekvens på 24 sökande per annons.

På grund av demografiska förändringar hade kommunen fortsatt behov av att anställa fler förskollärare. Konkurrensen om nya medarbetare har också gett sig till känna och även under 2011 hade kommunen svårigheter när det gäller rekrytering av behöriga förskollärare. En strategisk kompetensförsörjningsplan för förskoleverksamheten har tagits fram under året av styrelsen för Vård och bildning. Rekryteringssvårigheter märks även när det gäller vissa andra specialistbefattningar.

Marknadsföring av kommunen som arbetsgivare

Kommunen medverkade än en gång i kontaktdagar på Ekonomikum och samhällsvetarnas första arbetsmarknadsmässa Mässam samt i Jobb- och utbildningsmässan på Fyrishov. Deltagandet visade ett stort intresse från besökarna för kommunen som en möjlig framtida arbetsgivare. Kommunen har ökat marknadsföringsinsatserna till studenter, främst i grundskola och gymnasium genom riktad annonsering. Mottagande av praktikanter från universitet och andra utbildningsanordnare genomfördes löpande under året. Kommunen har också, i liten skala till att börja med, anställt studentmedarbetare för olika utrednings- och praktiska arbeten. Studenterna studerar vid universitetet och erbjuds en tidsbegränsad anställning 5-15 timmar per vecka parallellt med de egna studierna. Det görs som ett led i kommunens arbete för att visa på framtida arbetsmöjligheter inom kommunen.

Attraktiv arbetsgivare

Kommunstyrelsen arrangerade under året en seminarierie, riktad till ledare med temat Attraktiv arbetsgivare. Seminarierna behandlade ämnen som arbetsgivarvarumärke, hur unga ser på framtida arbetsliv och karriär, kompetensbaserad rekrytering samt sociala medier.

När det gäller medarbetarskapet har kommunstyrelsen genomfört fokusgrupper med medarbetare från ett par olika yrkeskategorier för att få ett kunskapsunderlag om vad redan anställda uppfattar som attraktivt i sina arbeten. Arbetet genomfördes som ett led i Sveriges kommuner och landstings (SKL) satsning Attraktiva jobb. Den nationella konferensen Arbetsgivarforum, arrangerad av SKL i samverkan med kommunen, förlades till Uppsala under hösten.

Utvecklat samarbete med vänorterna

Uppsala kommun fortsatte samarbetet med vänorterna Bærum kommun i Norge och Frederiksbergs kommun i Danmark. Samarbetet innebar att medarbetare från förskola, daglig verksamhet samt vård och omsorg fick genomföra ett kollegialt utbyte i Norge och Danmark under en veckas tid, så kallad auskultation. Auskultationen genomfördes i utbildningssyfte och som ett led i yrkesutvecklingen, där medarbetarna fick studera och jämföra arbetsmetodik och verksamhetsutveckling. Sammanlagt 11 medarbetare från kommunen deltog i utbytet. Under året har kommunen planerat för ännu ett mottagande av lärlingar från Norge, för en praktiktjänstgöring i början av 2012.

På väg mot en ny arbetsgivarpolicy

Under året har arbetet med översyn och modernisering av kommunens arbetsgivarpolitiska styrdokument intensifierats. Ett processinriktat arbete, i bred samverkan med ledare och fackliga organisationer, har bedrivits med syfte att ta fram ett förslag till ny arbetsgivarpolicy för medarbetarskap, ledarskap samt arbetsmiljö och samverkan. Parallellt med detta sker en översyn av riktlinjer och anvisningar. Policyn förväntas bli antagen av kommunfullmäktige i början av 2012.

Resultat och effekter av tidigare medarbetarundersökning

Uppsala kommun har även under 2011 följt upp åtgärder och förväntade effekter av den medarbetarundersökning som genomfördes 2010. Nämnder och styrelser har gjort handlingsplaner som utgått från de områden som fick lägre resultat i undersökningen. De åtgärder som redovisas varierar, allt ifrån införande av processinriktat arbetssätt och kartläggning av kompetenser till kompetensutvecklingsinsatser för både chefer och medarbetare. Exempel på effekter som uppnåtts är minskad personalomsättning, utveckling av processinriktat arbetssätt samt friskare arbetsplatser.

Ledarskapet

Kommunen fortsatte att erbjuda ett basprogram för ledarutveckling till kommunens alla chefer. Nyblivna ledare med medarbetar- och budgetansvar i sin första chefsroll erbjöds utbildningen Ny som ledare. Kommunstyrelsen tillhandahöll även mentorsprogram och ledarnätverk.

Styrelsen för vård och bildning slutförde utvecklingsprogrammet Farax för sina ledare. Samtliga ledare inom förvaltningen har därmed genomgått utvecklingsprogrammet. De insatser som därefter fortsatte för ledarna handlade både om utbildning och handledning. Styrelsen för teknik och service har under året satsat på utbildning för ledarna i hälsofrämjande ledarskap.

Kommunstyrelsen har under året följt upp i vilken omfattning interna kandidater rekryteras till ledarbefattningar, som ett led i arbetet med att synliggöra utvecklingsmöjligheter inom kommunen. Under året har 85 rekryteringar till ledande befattningar genomförts. 68 av dessa rekryteringar tillsattes med interna sökande.

Medskapande medarbetarskap

Under året inbjöds medarbetare inom kommunen och de kommunala bolagen att delta i en medarbetardag med temat det medskapande medarbetarskapet. Närmare 4 000 medarbetare deltog. Dagen innehöll både föreläsning om medarbetarskap och exempel från arbetsplatser i kommunen som varit särskilt framgångsrika med ett aktivt och inkluderande medarbetarskap. För att öka genomslaget har kommunstyrelsen givit samtliga nämnder och styrelser i uppdrag att fortsatt arbeta med frågan.

Årets goda arbetsplats var Orrparkens förskola

För tredje året delade kommunstyrelsen ut utmärkelsen Årets Goda Arbetsplats. Utmärkelsen är en del av kommunens arbete med att vara en attraktiv arbetsgivare. 2011 års utmärkelse gick till Orrparkens förskola. I motiveringen pekades särskilt på den målinriktade och systematiska metodutveckling, som i kombination med ett öppet och tydligt ledarskap – och medarbetarskap – ger Orrparkens förskola både hög kvalitet och goda ekonomiska resultat. Förskolan fick tillsammans med utmärkelsen en prissumma på 25 000 kr.

Jämställdhet och mångfald

Arbetet med satsningen Hållbar jämställdhetsintegrering fortsatte under året och vidgades till att även omfatta kulturnämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden samt nämnden för hälsa och omsorg. Satsningen stöds av Sveriges kommuner och landsting. Fritidsverksamheten, brandförsvaret och socialbidragsverksamheten i kommunen har deltagit i satsningen sedan starten 2010. Arbetet har inneburit såväl utbildningsinsatser av medarbetare som kartläggning av verksamheter ur ett genusperspektiv.

Kommunen var även 2011 medarrangör till årets Framtidskonvent som syftade till att uppmärksamma de möjligheter som finns för företag och organisationer vad gäller att ta tillvara på mångfald. Konventet ägde rum i Uppsala konsert och kongress med temat Det lönar sig. Vid konventet tilldelades Gottsundaskolan mångfaldsutmärkelsen Stafettpinnen, för målinriktat och systematiskt mångfaldsarbete.

I Uppsala kommun var könsfördelningen vid årets utgång 76,3 procent kvinnor och 23,7 procent män. Jämfört med 2010 har andelen män ökat med 0,7 procentenheter. Fortfarande dominerar kvinnor inom vård- och omsorgsområdet och förskoleverksamheten, men inom den tekniska kategorin (tekniska handläggare) är könsfördelningen jämn (46,8 procent kvinnor, 53,2 procent män). Deltidsarbete är fortfarande vanligare bland kvinnor i kommunen, men en utveckling mot en ökat ande heltidstjänster har kunnat noteras de senaste två åren.

Ökat fokus på hälsofrämjande arbete

Flera nämnder och styrelsen för teknik och service arbetade under året med ett systematiskt hälsofrämjande arbete. Målet är friskare medarbetare och lägre sjukfrånvaro. För att öka medarbetares engagemang till ökad hälsa och friskvård samt få ett mer flexibelt system för friskvårdssatsningar, införde kommunen ett nytt system med friskvårdssubvention i form av friskvårdskuponger. Arbetet med att öka medarbetarnas trygghet i arbetsmiljön fortsatte under året. Det har omfattat bland annat rutiner för att hantera hot och våld på arbetsplatser, skyddsronder, tillgång till handledning, organisering av arbetet, hälsosatsningar och organisationsutveckling genom arbete med värderingar och ökad säkerhet i fastigheter.

Framtiden

Generationsskifte och förändringar i organisationen

Kommunen kommer fortsatt att präglas av generationsskifte, demografiska förändringar, konkurrensutsättning och krav på ökad effektivisering. Det innebär att parallellt med nyrekryteringar inom vissa verksamhetsområden, finns behov av effektivisering och organisatoriska förändringar inom andra delar. Arbetet med att tydliggöra och behålla ett starkt arbetsgivarvarumärke genom en tydlig och enhetlig arbetsgivarpolitik som kan attrahera både redan anställda medarbetare och presumtiva nya medarbetare är därmed fortsatt i fokus.

Förstärka marknadsföringen av kommunen som arbetsgivare

Kommunen som arbetsgivare ska fortsatt marknadsföras. Detta ska ske genom personliga möten och kontakter med studenter men även genom riktad annonsering. Kommunen ska vidare utveckla samarbetet med andra arbetsgivare på orten för att tydliggöra kommunens roll som stor arbetsgivare. Genom nätverkssamarbetet kan kommunen presentera sig med hela sitt utbud av arbetsmöjligheter. Detta ska utmynna i enklare sökvägar för människor som är intresserade av att bosätta sig och arbeta i Uppsala.

Ledarförsörjning

Insatser för att klara ledarförsörjningen fortsätter, likaså utvecklingsinsatser för redan anställda ledare.

Medskapande medarbetare

Arbetet med att utveckla ett aktivt och medskapande medarbetarskap fortsätter. En ny arbetsgivarpolicy för medarbetarskap, ledarskap samt arbetsmiljö och samverkan förväntas bli antagen

av kommunfullmäktige i början av 2012. Arbetsgivarpolicyen har fokus på demokrati, likabehandling och rättsäkerhet. Samtliga riktlinjedokument inom området personal ses över för att moderniseras och anpassas till ny arbetsgivarpolicy.

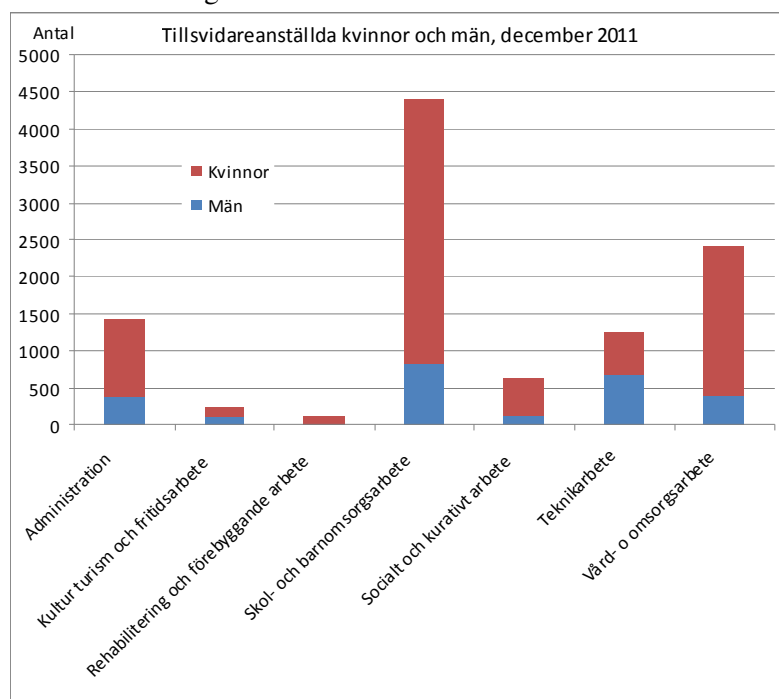
Antal medarbetare

Vid utgången av 2011 hade kommunen 10 440 tillsvidareanställda medarbetare. Det motsvarar 9 747 heltidsanställningar. Antalet visstidsanställningar, mätt i heltider, uppgick vid årsskiftet till 946. Timanställningarna motsvarade i slutet av året 1 237 heltidsanställningar.

TILLSVIDAREANSTÄLLDA I KOMMUNEN PER KATEGORI	ANTAL	ANDEL (%)
Administration	1 408	13,5
Kultur turism och fritidsarbete	238	2,3
Rehabilitering och förebyggande arbete	125	1,2
Skol- och barnomsorgsarbete	4 395	42,1
Socialt och kurativt arbete	632	6,0
Teknikarbete	1 250	12,0
Vård- och omsorgsarbete	2 392	22,9
Totalt	10 440	100

Administration innefattar ledningsarbete, handläggarsarbete samt administratörsarbete. I gruppen kultur, turism och fritidsarbete ingår fritidsledare, bibliotekarier, biblioteksassistenter samt övrig fritid, kultur och turism. Rehabilitering och förebyggande arbete omfattar yrkena arbetsterapeut, sjukgymnast, logoped, dietist etc. Skol- och barnomsorgsarbete innefattar förskollärare, barnskötare, grund- och gymnasielärare, fritidspedagog, elevassistent etc. Det sociala och kurativa området omfattar socialsekreterare, behandlingsassistenter etc. Teknikarbete innefattar yrkena teknisk handläggare (fysisk planerare/arkitekt, bygglovshandläggare, miljö- och hälsoskyddsinspektör), ingenjör, tekniker, räddningstjänstarbete etc. I gruppen vård- och omsorgsarbete ingår sjuksköterska, undersköterska, vårdbiträde, personlig assistent och övrigt vård- och omsorgsarbete.

Av kommunens anställda är andelen kvinnor 76,3 procent. Genomsnittsåldern för kommunens tillsvidareanställda medarbetare är 46,9 år och 15,5 procent av kommunens medarbetare är äldre än 60 år. Könsfördelningen för tillsvidareanställda medarbetare inom olika verksamhetsområden illustreras i nedanstående diagram:

Trendbrott med svagt ökande sjukfrånvaro

Sammantaget är sjukfrånvaron i kommunen fortsatt på låga nivåer. Årets sjukfrånvaro visar dock på ett trendbrott, efter flera år av minskad sjukfrånvaro. Ökningen är marginell, från 4,4 procent år 2010 till 4,7 procent för 2011. Kommunen har fortsatt med ett systematiskt rehabiliteringsarbete parallellt med insatser som handlat om förebyggande och hälsofrämjande arbete i samverkan med företagshälsovården. Sjukfrekvensen, uttryckt i procent av arbetad tid, var under året 5,1 för kvinnorna och 3,2 för männen. Av tabellen framgår lagstadgad och obligatorisk redovisning av sjukfrånvaro för samtliga medarbetare, oavsett anställningsform.

SJUKFRÅNVARO I KOMMUNEN				
Alla värden i procent	2008	2009	2010	2011
Total sjukfrånvarotid	7,2	6,5	4,4	4,7
Långtidssjukfrånvaro (>60 dagar) av total sjukfrånvaro	66,8	58,8	54,0	56,7
Sjukfrånvaro kvinnor	8,0	7,9	4,8	5,1
Sjukfrånvaro män	4,9	2,1	3,0	3,2
Sjukfrånvaro åldersgrupp < 30 år	4,17	2,8	3,5	3,8
Sjukfrånvaro åldersgrupp 30-49 år	6,45	3,6	3,6	4
Sjukfrånvaro åldersgrupp > 49 år	8,62	6,1	5,2	5,4

Övertid och fyllnadstid ökade

Övertidsuttaget bland medarbetarna motsvarade vid årets utgång 39 heltider, en ökning med 8,6 procent sedan föregående år. Uttag av fyllnadstid motsvarade 78 heltidsanställningar, det innebär en ökning med 38 procent från föregående år.

Heltidsanställningarna ökade

Medarbetare med deltidsanställningar utgjorde 26,5 procent av samtliga tillsvidareanställda vid utgången av 2011. Det är en minskning med 1,8 procentenheter jämfört med 2010. Deltidsanställningar är fortfarande vanligare bland kvinnor. Av tillsvidareanställda kvinnor arbetar 29,2 procent deltid, motsvarande andel bland män är 17,7 procent. Av deltidsanställningarna finns 55 procent inom kategorierna vård och omsorg och 24 procent inom skol- och barnomsorgsarbete.

Medarbetare - sammanställd redovisning

De tillsvidareanställda medarbetarna i Uppsala kommun motsvarade 9 747 heltidsanställningar den 31 december 2011. Till detta kommer de hel- och delägda bolagens medarbetare som i medeltal var 1 242 under 2011, en ökning med 64 medarbetare sedan 2010.

Andelen kvinnor bland medarbetarna i kommunen var under året 76,3 procent och andelen män var 23,7 procent. I aktiebolagen var fördelningen 31,5 procent kvinnor och 68,5 procent män bland medarbetarna. Till skillnad från kommunen sjönk sjukfrånvaron i aktiebolagen. Den minskade med 0,4 procentenheter, från 4,4 procent 2010 till 4,0 procent 2011.

UPPSALA KOMMUNS VERKSAMHET

Uppsala kommuns verksamhet

Uppdragsnämnderna utgår från kommunfullmäktiges delegation, ekonomiska ramar och inriktningsmål. Nämndernas ansvar är att inom sitt respektive område besluta hur medborgarnas behov ska tillgodoses samt att säkerställa att detta blir verklighet. Det sker genom myndighetsutövning direkt i nämnden, alternativt genom externa upphandlingar eller interna avtal med producenter av tjänster, service och material. Uppföljningen av producerade välfärdstjänster är en mycket viktig komponent för kvalitetssäkring och utveckling av uppdraget.

Kommunens verksamhet delas in i och följs upp efter såväl nämnd- och styrelsestruktur som efter olika verksamhetsområden. En nämnd kan vara aktör i ett eller flera av dessa verksamhetsområden och ställer upp effektmål för sin verksamhet. Dessa effekter ska bidra till att kommunfullmäktiges ambitioner, uttryckta som inriktningsmål, uppnås. I det följande avsnittet redovisas kommunens resultat per verksamhetsområde med utgångspunkt från inriktningsmålen samt kommentarer till det ekonomiska utfallet.

RESULTAT PER VERKSAMHETSOMRÅDE	NETTO- KOSTNADER 2011	KF BUDGET 2011 ¹	AVVIKELSE	AVVIKELSE (PROCENT)	NETTO- KOSTNADER (KR/INV.)
Belopp i tusen kronor					
Politisk verksamhet, kommunledning och gemensam verksamhet	277 502	299 091	-21 590	-7%	1 388
Infrastruktur, stadsutveckling och skydd med mera	485 774	489 096	-3 322	-1%	2 429
Fritid och kultur	369 252	370 902	-1 650	0%	1 846
Pedagogisk verksamhet	3 949 574	3 992 895	-43 322	-1%	19 748
- därav förskoleverksamhet	1 170 859	1 193 691	-22 832	-2%	5 854
- därav skolverksamhet 6-15 år	1 849 680	1 860 138	-10 458	-1%	9 248
- därav gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning	929 035	939 066	-10 031	-1%	4 645
Vård och omsorg	3 534 614	3 485 928	48 686	1%	17 673
- därav barn och ungdomar 0-20 år	580 250	581 730	-1 480	0%	2 901
- därav vuxna 21-64 år	1 323 785	1 272 446	51 339	4%	6 619
- därav äldre +65 år	1 630 579	1 631 752	-1 173	0%	8 153
Särskilt riktade insatser	117 283	145 253	-27 970	-19%	586
Affärsverksamhet och färdtjänst	292 785	302 214	-9 429	-3%	1 464
Affärsverksamhet	235 818	237 530	-1 712	-1%	1 179
Färdtjänst	56 967	64 684	-7 717	-12%	285
SUMMA NETTOKOSTNADER	9 026 784	9 085 379	-58 596	-1%	43 287

¹⁾ Inkl. reglering av kommunbidrag för vinterväghållning 40 342 tkr och kvalitetspengar barnomsorg 11 463 tkr.

Politisk verksamhet, kommunledning och gemensam verksamhet

Till verksamhetsområdet hör resurser för nämnd-, bolags- och styrelseverksamhet, stöd till politiska partier, revision och sådan administration som hör till kommunens politiska ledning. Området omfattar också den övergripande och strategiska personalpolitiken, kommunledningskontoret, lokalförsörjning som inte täcks av den interna hyressättningen samt stadsarkivet.

Sammanfattande analys och bedömning av verksamheten

Inriktningsmålen inom verksamhetsområdet har i huvudsak uppnåtts eller förväntas uppnås genom de beslut och aktiviteter som initierats. Under året har flera viktiga steg tagits för att effektivisera kommunens organisation. Ett är bildandet av ett gemensamt kontor för samhällsutveckling som från den 1 januari stödjer verksamheten i de tekniska nämnderna. Under året har beslut fattats om bildande av en gemensam räddningsnämnd med Tierps och Östhammars kommuner. Sedan tidigare samverkar Uppsala kommun med flera kommuner i länet om en gemensam överförmyndarnämnd.

Inriktningsmål och måluppfyllelse

Inriktningsmål

Driftkostnader, räntekostnader och avskrivningar för gjorda investeringar ska rymmas i kommunens driftbudget och ekonomin ska vara i balans.

Målet är uppnått.

Uppsala kommun redovisade för verksamhetsåret 2011 ett positivt resultat om 92 miljoner kronor. Överskottet motsvarar 1,0 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning vilket motsvarar planeringen. Självfinansieringsgraden för investeringar uppgick till 85 procent, att jämföra mot en målsättning om minst 75 procent. Uppsala kommun fick i december 2011 höjt kreditvärderingsbetyg från Standard & Poor's. På medellång och lång sikt är betyget nu AA+/positiv. På kort sikt har Uppsala oförändrat högsta betyg. Betyget är en god indikator på att Uppsalas finansiella utsikter betecknas som goda även av omvärlden.

Inriktningsmål

Kommunens e-tjänster ska fortlöpande utvecklas och erbjudas invånarna. Alla kommunala enheter ska eftersträva digitalisering av ärendehantering, information och blanketter samt elektroniska ansökningar.

Målet är uppnått.

Ett kommunövergripande e-förvaltningsprojekt har drivits under året för att stimulera utvecklingen av e-tjänster och hantera kommungemensamma frågor. E-tjänster och information via hemsidan utvecklas inom flera verksamheter. Skolvalet genomfördes i februari 2011 via webbtjänsten eBarnUngdom. En webbaserat information rörande kommunens tomt- och småhuskö återfinns på uppsala.se. Digitalisering av hyresavtal/arrendekontrakt har genomförts under året.

En e-tjänst för hantering av synpunkter och klagomål i enlighet med den nya skollagen har införts. Med hjälp av en länk på kommunens hemsida kan medborgarna enkelt lämna sina synpunkter. En kundportal har utvecklats för kunder inom hemvård där den enskilde och eventuella närstående har tillgång till samlad information samt möjlighet att kommunicera med utförare och biståndshandläggare. Under året tilldelades webbplatsen uppsala.se pris av Populär kommunikation, som bästa kommunwebb 2011.

Inriktningsmål

För att öka kreativiteten, kvaliteten och effektiviteten ska all kommunal verksamhet, där så är möjligt, konkurrensutsättas.

Målet kommer att uppnås

Flera nämnder har och fortsätter utveckla program för konkurrensutsättning. Valfrihetssystemet enligt Lag om valfrihetssystem, LOV, har utvecklats genom förenklade förfrågningsunderlag samt nytt IT-system som stöd. Under året har flera nya producenter på vård- och omsorgsområdet tillkommit inom ramen för valfrihetssystemet, som för närvarande innefattar 30 olika producenter.

Äldrenämnden beräknar att 76 procent av nämndens totala kärnverksamhet har varit föremål för konkurrensutsättning. Under året har nämnden genomfört upphandling av sju vårdboenden samt två enheter för korttidsvård. Nämnden för vuxna med funktionshinder har upphandlat 25 enheter för LSS-boende i konkurrens. Byggnadsnämnden upphandlade måttjänster och inom vuxenutbildning har upphandlingar genomförts av studier på distans. Inom arbetsmarknadsområdet har upphandlingar gjorts för insatser för unga vuxna med funktionshinder, för så kallade sommarlovsentreprenörer samt insatser för arbetslösa ungdomar som nyligen gått ut gymnasiet.

Inriktningsmål

Nämnden ska i aktiv samverkan inom och utom kommunen arbeta för att bryta människors utanförskap. Frivilligsektorn och näringslivet är viktiga partner i arbetet att bryta utanförskapet.

Målet kommer att uppnås

Kommunstyrelsen har byggt upp samrådsgrupper med romer. Styrelsen och flera nämnder stödjer olika projekt med den ideella sektorn som syftar till att bryta utanförskapet ofta med fokus mot att öka möjligheterna till arbete. Bidrag ges till föreningar som arbetar med utsatta grupper i ytterstadsdelar, med personer med utländsk bakgrund, ungdomar och personer med funktionsnedsättning. Kommunen medverkar tillsammans med samordningsförbundet i tre projekt som riktar sig till personer med långvarigt bidragsbehov, ohälsa och långtidsarbetslöshet, och där samhällets olika rehabiliteringsinsatser behöver samordnas. Kommunen har också medverkat i fyra projekt med europeiska socialfonden.

Arbetet med stadsdelsutveckling som leds av socialnämnden för barn och unga och sker i samverkan med flera nämnder och kommunala aktiebolag fortgår. En fortsatt satsning görs på Gottsunda centrum och Stenhagens bildnings- och kulturcentrum medan Sävja kulturcentrum planeras.

Mötesplatser som Stenhagens bildnings- och kulturcentrum, föreningshuset Kontakten och Treklängen i Gottsunda ger stöd till ungas utveckling och icke-formella lärande med bland annat läxläsning, kulturutövning, samhällsinformation och start av ungdomsföreningar.

Inriktningsmål

Serviceutbudet ska kvalitetssäkras.

Målet kommer att uppnås

Arbetet med kvalitetssäkring fortsätter. Brukarundersökningar, kvalitetsredovisningar och utvärderingar förekommer inom flera områden. Jämförelser görs med andra kommuner. Nya förbättringsområden lokaliseras och bearbetas. Fler nämnder sätter upp effektmål och mäter utvecklingen. Som exempel kan nämnas en nöjd-kund-index mätning där företagare som varit i kontakt med kommunen kring brandtillsyn, bygglov, markupplåtelse, miljötillsyn och serveringstillstånd. I undersökningen ges möjlighet att ge synpunkter om information, tillgänglighet, bemötande, kompetens, rättsäkerhet och effektivitet. I detta index förbättrade kommunen sitt resultat från 63 till 68 där maximum är 100.

Inriktningsmål

Alla möjligheter att använda öppna källkoder ska tas tillvara.

Måluppfyllelsen är svårbedömd.

Öppen källkod ska övervägas där så är möjligt och användas när det är totalekonomiskt fördelaktigt. Under året har det inte varit aktuellt för de system som kommunstyrelsen svarar för. Svaren från nämnderna ger inte tillräckligt underlag för en bedömning av måluppfyllelsen.

Inriktningsmål

Planeringen av lokaler för den pedagogiska verksamheten ska ske långsiktigt och på ett sådant sätt att full behovstäckning uppnås och så att lokalöverskott inte uppstår. Kostnadseffektiva lösningar med flexibla användningsområden ska eftersträvas.

Målet kommer att uppnås

Kommunfullmäktige antog ett nytt internhyressystem utifrån tidigare beslut om ansvarsfördelning för pedagogiska lokaler. Därmed finns det en grund för kostnadseffektiva lösningar. Under hösten har implementering av systemet gjorts och funktionshyror för gymnasieskolor, grundskolor och förskolor tagits fram. Samtidigt anser fastighetsnämnden inte att effektmålet för avvecklingstiden vid lokalöverskott uppnås därför att det saknas en utvecklingsplan. Planen är dock under uppstart. Effektmålet om 80 procent nyttjandegrad av de pedagogiska lokalerna är uppfyllt med ombyggnad av del av Fyrisskolan samt Glimmerns och Lustigkullens förskola.

Inriktningsmål

Invånarna erbjuds en hög servicegrad genom tydliga processer i och mellan verksamheterna.

Målet kommer att uppnås

Under året togs beslut om en ny tjänstemannaorganisation för samhällsbyggnadsnämnderna som vilar på tydliga processer. Andra nämnder arbetar med att utveckla processtyrning. Samarbete har utvecklats mellan till exempel namngivningsnämnden och kulturnämnden. Samlokaliseringen av flera uppdragskontor i kvarteret Lokföraren under 2012 kommer att påskynda utvecklingen. Från 2011 bedrivs överförmyndarverksamheten i en interkommunal nämnd, vilket från 2012 även gäller brand- och räddningsverksamheten.

Inriktningsmål

Uppsala kommun ska genom medarbetares ökade ansvar och delaktighet upplevas som en bra och framstående arbetsgivare

Målet kommer att uppnås

Ökat medinflytande för medarbetare i förändrings- och utvecklingsprocesser, utbildningsinsatser för att förbättra karriärmöjligheter samt ökat ansvar för medarbetare genom delegerad beslutsrätt är åtgärder som vidtogs under året. Arbetsplatsträffarna och medarbetarsamtalen är ytterligare verktyg för inflytande och delaktighet. Resultaten från medarbetarundersökningen 2010 pekar på en positiv förändring mot målet men sammantaget ger uppföljningen inte tillräckligt med underlag för att måluppfyllelsen ska kunna anses uppnådd.

Inriktningsmål

Sjukfrånvaron bland kommunens medarbetare ska fortsätta minska

Målet kommer att uppnås

Sjukfrånvaron är fortsatt låg men uppföljningen pekar på en marginell ökning under 2011. Genom olika friskvårdsinsatser såsom införande av friskvårdscheckar fortsätter kommunen erbjuda medarbetarna möjligheter att ta hand om sin hälsa.

Inriktningsmål

Alla medarbetare i Uppsala kommun ska känna sig trygga i sin arbetsmiljö

Måluppfyllelsen är svårbedömd.

Resultaten från medarbetarundersökningen 2010 visade på förbättringsbehov vad gäller stress och arbetsbelastning. Underlagen från nämnder och styrelser ger en god bild av ett aktivt och främjande arbete för medarbetarnas trygghet i arbetsmiljö. Det saknas dock enhetliga indikatorer för bedömning av trygghetsaspekten, vilket försvårar bedömning av måluppfyllelsen.

Inriktningsmål

Uppsala kommun som arbetsgivare ska vara en förebild vad gäller att se till medarbetarnas kompetens oavsett ålder

Målet kommer inte att uppnås utan ytterligare insatser

Strategier för att klara kompetensförsörjningen i ett bredare perspektiv och åtgärder för att hantera generationsväxlingen är insatser som lyfts fram av ett fåtal nämnder. Flertalet nämnder saknar strategier för systematiskt arbete med att tillvarata medarbetarnas kompetens. Flera nämnder redovisar aktiva och seriösa arbeten för att stimulera kompetensutveckling. Dessa insatser är dock inte tillräckliga för att Uppsala kommun ska betraktas som en förebild i detta avseende.

Inriktningsmål

Uppsalaborna upplever att kommunens medarbetare har god kompetens, är effektiva och serviceinriktade.

Målet kommer att uppnås

Kund- och brukarundersökningar visar höga resultat vad gäller service, bemötande och kompetens. Medarbetarundersökningen 2010 gav också höga resultat i frågeavsnittet om kundorientering. Någon enstaka nämnd saknar dock rutin för att följa upp detta område.

Viktiga händelser

Klimatutmaningen möts i brett samarbete mot skärpta mål

Fullmäktige skärpte 2011 klimatmålet. Det innebär att alla nämnder och bolag behöver utveckla egna energi- och klimatmål och arbeta effektivare med att minska utsläpp och kostnader. Tillsammans med strategiskt viktiga företag, myndigheter och organisationer med engagemang för Uppsala och klimatfrågan, har ett lokalt klimatprotokoll undertecknats. Deltagarnas åtaganden avseende åtgärder beräknas minska utsläppen i Uppsala med 1,5 procent 2011. Samarbetet visar på en stor potential för att säkerställa att Uppsala når de långsiktiga klimatmålen. Det energiuppföljningssystem som finns för kommunens verksamheter ger alla ansvarsnivåer möjlighet att följa upp utvecklingen.

Ekonomi i balans

Oron i den globala ekonomin under året påverkar även den förväntade utvecklingen i Uppsala kommun. Som en konsekvens tog kommunfullmäktige i december ett kompletterande budgetbeslut för 2012. Beslutet innebar en reduktion av kostnadsramarna för flertalet uppdragsnämnder med omkring en procent.

Kommunfullmäktiges arbete

Kommunfullmäktiges nya debattordning för interpellationer, som syftar till kortare och mer fokuserade debatter, har fungerat väl. Som ett led i utvecklingen av arbetsformerna genomfördes i maj även en särskild fullmäktigedebatt om skolan.

Det internationella arbetet

Uppsala kommun mottog många besök av utländska delegationer under 2011. Särskilt värt att nämna är den delegation från Minneapolis ledd av Borgmästare R.T. Rybak som besökte Uppsala i april.

Tartu i Estland stod värd för 2011 års vänortskonferens där e-tjänster och e-förvaltning stod i fokus. Uppsala deltog med en bred delegation av tjänstemän och politiker, ungdomar som deltog i ungdomsutbyte samt en grupp från Föreningen Norden.

Kommunen har under året medverkat i olika EU-finansierade projekt. Baltic Sea Asia Agenda for Regions in a Globalising World avslutades och resultaten var lyckade. En ansökan om finansiering av en fortsättning av projektet har godkänts. Det nya projektet går under namnet EXPATS och finansieras av EU:s Interregionala IVA program. Projektets syfte är att underlätta för arbetskraft och studenter att röra sig mellan Östersjöregionen och Kina.

Regionfrågan

I november framförde kommunen tillsammans med Västerås stad, Eskilstuna kommun samt landstingen i Uppsala län, Västmanland och Södermanland i ett gemensamt brev till statens utredare att de inte vill se en statlig gräns mellan våra län.

Studentsamarbete

Kommunstyrelsen antog riktlinjer för Uppsala kommuns studentsamarbete. Riktlinjerna beskriver kommunens intentioner för att uppnå så goda förutsättningar för stadens studenter som möjligt, och samtidigt se studenterna som en tillgång för stadens utveckling. Tillsammans med Uppsala universitet och Uppsala studentkår genomfördes kampanjen Hjälp en student under 2011. Syftet var att underlätta för studenter att hitta bostad i samband med höstterminsstarten.

Ny organisation för samhällsbyggnadsfrågor.

För att förbättra arbetet med samhällsbyggnadsfrågor beslutade kommunfullmäktige om en ny organisation från 2012. Ett nytt kontor, kontoret för samhällsutveckling, kommer att arbeta i en processinriktad organisation. Kontoret arbetar åt fem nämnder, plan- och byggnadsnämnden, gatu- och samhällsbyggnadsnämnden, fastighetsägarnämnden, idrotts- och fritidsnämnden samt namngivningsnämnden. Ansvar för mark- och exploateringsärenden flyttas till kommunstyrelsen samtidigt som det nya kontoret bereder frågorna.

Gemensam nämnd för räddningstjänsten

Under året togs beslut om en gemensam nämnd för räddningstjänsten i Uppsala, Östhammars och Tierps kommuner från år 2012. Ansvar för beredskapsfrågorna flyttas till kommunstyrelsen.

Skolorna får ökad självständighet

Kommunfullmäktige beslutade att försöksverksamheten med kommunala självstyrande skolor upphör under 2012. Samtliga kommunala skolor ska emellertid ges ökad självständighet.

Ny organisation för kollektivtrafiken i stad och region

Då en ny lagstiftning för kollektivtrafik träder i kraft 2012 har länets kommuner och landstinget gemensamt fattat beslut om att införa en ny kollektivtrafikmyndighet inom landstingets regi. En skatteväxling har genomförts med landstinget motsvarande 49 öre per skattekrone. Därtill har huvudmannaskapen för kollektivtrafikbolagen ändrats. De helägda bolagen Gamla Uppsala Buss AB och AB Uppsalabuss samt det delägda bolaget Upplands Lokaltrafik AB har efter årsskiftet sålts till landstinget som ett led i förändringen.

Stor fastighetsaffär

Uppsalahem AB förvärvade 51 procent av Studentstaden AB med möjlighet att om tre år förvärva resterande aktier. Det innebär att kommunen genom Uppsalahem får en stor påverkan på studentbostadsfrågan. Studentstaden omfattar 4 350 lägenheter och rum, framförallt lokaliserade till Rackarberget, Studentstaden och norra Kapellgärdet. Samtidigt försålde dotterbolaget Uppsalahem Attika AB med 1 675 servicebostäder och 1 018 hyreslägenheter till fastighetsbolaget Dombron AB, nuvarande Rikshem AB.

Mer kommunikation i sociala medier och utveckling av e-tjänster

Kommunen ligger i främsta ledet bland Sveriges kommuner när det gäller att utveckla kommunikationen i sociala medier. Kommunens Facebooksida har idag gillats av 818 användare och 1795 personer följer kommunen på Twitter.

Medborgarnas rätt till öppenhet och insyn i hela den kommunala verksamheten har underlättats ytterligare under året. I tyck-till funktionen på kommunens webbplats kan medborgarna följa de inlägg som skrivs och kommunens svar på dessa. Det finns även möjlighet att följa, kommentera och sprida inläggen. Under året kom närmare 360 frågor in. Uppsala kommuns externa webbplats, uppsala.se, erhöll under 2011 pris som bästa svenska kommunwebb.

IT-strategi

Under året har fokus för kommunstyrelsens arbete varit att utveckla kommunens strategiska och långsiktiga arbete. Ansvarsfördelning inom kommunen har blivit tydligare. Som ett resultat av arbetet kommer en ny it-policy att föreläggas kommunfullmäktige.

Nationella minoriteter

Kommunfullmäktige fastställde en policy beträffande nationella minoriteter. Kontinuerliga samråd med romer och tornedalingar har påbörjats. Inom förvaltningsområdet för finska har samrådet utvecklats, ett stort kulturutbud tillhandahållits och en behovskartläggning bland medborgarna gjorts. Resultatet visar att den sverigefinländska minoriteten i Uppsala kommun främst efterfrågar äldreomsorg på finska och kulturella evenemang. En språkkartläggning av kommunens medarbetares språkkunskaper, intresse och vilja att arbeta eller ge service på finska har också genomförts, och ett 90-tal medarbetare har svarat att intresse finns.

Ökad jämställdhet

Jämställdhetsintegrering är en strategi för att åstadkomma ett jämställt, långsiktigt hållbart samhälle ur ett medborgarperspektiv. Syftet är att leverera en jämställd medborgarservice. Sedan 2010 pågår ett kommunövergripande projekt som delvis finansieras med bidrag från Sveriges kommuner och landsting.

Ekonomiskt utfall

	BOKSLUT 2010	BUDGET 2011	BOKSLUT 2011
Nettokostnader (mnkr)	297	299	278

Kommunens politiska verksamhet kostade tillsammans med kommunledning och gemensam verksamhet 278 (297) miljoner kronor vilket är 22 miljoner kronor lägre än budget och 21 miljoner kronor lägre än föregående år.

Nettokostnaderna för den politiska verksamheten blev 79 miljoner kronor vilket motsvarade budget. Flera nämnder redovisade underskott, vilket dock uppvägdes av ett överskott för kommunstyrelsen där kostnaderna för politiska sekreterare blev lägre än planerat. Överskottet för politiska sekreterare förs över till kommande år för att användas senare under mandatperioden. I jämförelse med föregående år var nettokostnaderna 4 miljoner kronor högre och förklaras främst av nya och högre arvoden.

För kommunledning och gemensam verksamhet uppgick nettokostnaderna till 199 miljoner kronor. Det var 21 miljoner kronor lägre än budgeterat och beror på ett flertal orsaker. Centralt budgeterade medel för omställning vid övertalighet och utvecklingsmedel förbrukades inte fullt ut. Ett antal planerade projekt blev inte genomförda eller senarelades. Avtalet för företagshälsovården omförhandlades till lägre kostnadsnivå. Även vakanta tjänster bidrog till överskottet.

Lokal- och bostadsförsörjningen utgör en stor del av kommunledning och gemensam verksamhet. Lokalförsörjningen redovisade ett överskott på 7 miljoner kronor, varav 5 miljoner kronor från reavinster. Budgetöverskridande för konsumtionsavgifter (el, olja och fjärrvärme) och löpande

underhåll uppvägdes av betydligt lägre ränte- och avskrivningskostnader då investeringar flyttades fram till kommande år. För särskild bostadsförsörjning redovisades ett underskott på 6 miljoner kronor. Underskottet härrör från ökade kostnader för planerat och löpande underhåll.

I jämförelse med föregående år blev nettokostnaderna för kommunledning och gemensam verksamhet 24 miljoner kronor lägre. Detta förklaras till en del av att vintern 2011/2012 var mildare än föregående vinter då mer resurser sköts till gatu- och trafiknämnden, samt ett bättre hyresnetto.

Framtiden

Snabbt växande kommun med ekonomi i balans

Uppsala fortsätter vara en av landets snabbaste växande kommuner. Det innebär ett fortsatt starkt tryck på utveckling av infrastrukturen och den kommunala servicen inom ramen för en ekonomi i balans.

Organisation i förändring

Kommunens styrmodell, som fastlades av kommunfullmäktige 2001, har bidragit till att verksamhetens utvecklats och den ekonomiska kontrollen förbättrats. Modellen ligger fast men kommer att fortsätta justeras utifrån nya erfarenheter. De interkommunala samarbeten som sker inom överförmyndarverksamheten och räddningstjänsten kan bli fler i de fortsatta dialogerna med andra kommuner i länet.

Tillsammans med andra

Samarbete behöver ytterligare utvecklas med andra aktörer såsom landstinget för att på bästa möjliga sätt kunna tillgodose den enskildes behov. Ett konkret exempel är den närvårdsreform som för närvarande pågår i länet och som innebär att berörda kommuner och landstinget enas om en gemensam vision att stimulera ett systematiskt förbättringsarbete där kunden/patienten sätts i centrum. Även samarbetet med den privata sektorn måste utvecklas för att möjliggöra innovativa lösningar där den tekniska utvecklingen tas till vara.

Kommunikation och utveckling av e-tjänster

Kommunen ska fortsätta vara i främsta ledet bland Sveriges kommuner när det gäller att utveckla kommunikationen i sociala medier. Ett viktigt ledord är att förenkla för medborgarna i alla sina kontakter med kommunen,

Under 2012 är ambitionen att öka antalet e-tjänster och att Uppsala ska vara en kommun som ligger i framkant vad gäller e-förvaltning. En e-tjänst som lanseras under året är bokning av tid för borgerlig vigsel i Stadshuset.

IT

Utvecklingen inom it-området kommer att ge nya möjligheter till tjänsteutveckling och effektivisering. En gemensam integrationsplattform kommer att etableras, vilket ger möjligheter för samverkan mellan olika system och applikationer.

Infrastruktur, stadsutveckling, skydd mm

Området omfattar fysisk planering, bostadsförsörjning, turistverksamhet, konsumentverksamhet, gator, vägar, parker, naturvård, friluftsliv, näringsliv, miljö, säkerhet, räddning, beredskap samt civilförsvar.

Sammanfattande analys och bedömning av verksamheten

Merparten av inriktningsmålen uppnåddes under året eller kommer att uppnås. Klimatprogrammet är i huvudsak genomfört eller är på väg att genomföras och väntas ge tydliga resultat. Uppsalas ranking som företagarkommun har förbättrats. Bostadsbyggandet fortsätter att öka och fler byggherrar kommer in på Uppsalamarknaden. Resecentrum invigdes och en stomlinje för busstrafiken inrättades. Förutsättningarna för bilfri förflyttning inom staden har förstärkts. Kapellgårds- och Frodeparkerna rustades upp och friluftsbadet i Storvad har utvecklats.

Inriktningsmål och måluppfyllelse

Inriktningsmål

Uppsala kommun ska senast 2014 vara en av landets mest attraktiva företagarkommuner. I relevanta mätningar ska kommunen rankas som en av landets främsta företag- och näringslivsvänliga kommuner.

Målet kommer att uppnås

Uppsalas rankingresultat har förbättrats under 2011. I en jämförelse med de 34 största kommunerna ligger Uppsala på plats 4. Antalet nya företag fortsätter att öka och har i år överträffat målet. Andelen unga företagare (under 28 år) som startat under året är 2 procentenheter högre än 2010. Service och information gentemot näringslivet har utvecklats. Ungdomar har deltagit i program för entreprenörskap. Samarbetsprojekt med fokusbranscher fortsätter och nya startades. Upphandlingsförfaranden har utvecklats så att små aktörer får lättare att etablera sig. Ny planlagd kommunalägd mark för verksamhetsetablering har skapats, dock inte helt i önskad omfattning.

Inriktningsmål

Uppsalas kollektivtrafik ska fördubblas till 2020, enligt fördubblingsprojektet.

Målet kommer att uppnås

Resandet har ökat stadigt de senaste tre åren. Ökningstakten är i genomsnitt ca 7 procent per år. När stomlinjesystemet införs förväntas resandeökningen öka ytterligare. Från 1 januari 2012 tar Landstinget i Uppsala län ansvar för den regionala kollektivtrafiken, inklusive stadstrafiken. Kommunen har kvar ansvaret för infrastrukturen och framkomligheten för kollektivtrafiken. För att nå målet behövs därmed ett samarbete mellan trafikmyndigheten och Uppsala kommun.

Inriktningsmål

I Uppsala är kost, fysisk och psykisk hälsa de viktigaste folkhälsoområdena. Som ett led i folkhälsoarbetet ska kommunen uppmuntra och underlätta bl.a. cykling och gående.

Målet kommer att uppnås

Antalet cyklande och gående ökar. I maj 2011 var antalet cyklister ca 5 procent fler än maj 2010. Välplanerade gång- och cykelstråk har förbättrat förutsättningarna. Kommunfullmäktige fattade under året beslut om att utveckla en cykelstrategi. Strategins innehåll är ännu en öppen fråga, men många positiva samhällseffekter kan kopplas till ökad framkomlighet och användning av cykel som transportmedel.

Inriktningsmål

Uppsala kommun ska aktivt utveckla sitt varumärke bl.a. genom sina kultur-, natur-, fritids- och idrottsvärden.

Målet har uppnåtts

Inom projektet Kultur för utveckling har sex projekt genomförts. Fredstemat har dominerat. Nätverket Världsklass Uppsala har under året förstärkt genomförandekraft och synlighet i nio redan bra kultur-, kunskaps- och idrottsevenemang. Bandyfinal och isfestival har rönt stort intresse. Programarbete har påbörjats för Studenternas och Å-stråket i syfte att förstärka områdets kvalitet och tillgänglighet för både kultur-, natur- och idrottsutövning och skilda evenemang. En utredning kring Uppsalas intressantaste evenemangsplatser ur ett kommersiellt perspektiv har genomförts. Under året har det delägda bolaget Uppsala Tourism AB uppgraderats och förstärkts. Bolaget ska under namnet Destination Uppsala AB leda arbetet med marknadsföring av Uppsala.

Inriktningsmål

Invånare och besökare ska känna sig trygga på gator, torg och andra allmänna platser i Uppsala kommun.

Målet kommer att uppnås

Samarbete inom Tryggare Uppsala län fortgår. En trygghetsgrupp arbetar med olika utemiljöer i staden. Belysningsarmaturer byts ut med mera. Vid konstnärlig gestaltning tas hänsyn till trygghetsfaktorer. Tillsynen kring alkoholförsäljning har skärps. I Uppsalaenkäten anger 40 procent att de upplever att tryggheten förbättrats i parker och rekreationsområden.

Inriktningsmål

Andelen ekologiska livsmedel och närproducerade varor ska öka i kommunfinansierade verksamheter.

Måluppfyllelsen är svårbedömd

Medvetenheten har ökat under året och viss ökning noteras i den egna produktionen, i enlighet med målsättningen. Tillförlitlig data saknas dock varför måluppfyllelsen får anses svårbedömd.

Inriktningsmål

I Uppsala kommuns verksamhet och dess geografiska område ska år 2020 utsläppen av växthusgaser ha sänkts med minst 30 % per capita jämfört med 1990 samt därefter fortsätta minska.

Målet kommer att uppnås

Deltagarna i Uppsala klimatprotokoll rapporterar att åtgärder har vidtagits under året för att nå målet. Transporter sker i utökad utsträckning med miljöfordon i kommunens verksamheter. Planering och genomförande av nya gång- och cykelbanor, framkomlighetsbegränsningar för biltrafik i stadskärnan samt fortsatta satsningar på förbättrad kollektivtrafik ger förutsättningar för överföring av resande från biltrafik till gång-, cykel- och kollektivtrafik. Avveckling av fossilbränslebaserad uppvärmning fortsätter och ny energiteknik förs in i kommunala lokaler. Under året har kommunfullmäktige beslutat om en skärpning av målet, med en sänkning om motsvarande 45 procent per capita jämfört med 1990.

Inriktningsmål

Kunskapen om den biologiska mångfaldens betydelse ska vara en viktig utvecklingsgrund.

Måluppfyllelsen är svårbedömd

Drygt hälften av kommunens gymnasieskolor har fått utmärkelsen skola för hållbar utveckling. Antalet besökare på Biotopia har ökat. Under året har arbetet att skapa ett naturreservat av området från Kungsängsbron i norr till Flottsund i söder fortskridit, Årike Fyris. De långsiktiga effekterna av dessa och andra åtgärder som relaterar till målsättningen är svårbedömda.

Inriktningsmål

Kommunala fastigheter ska ha energieffektiva och fossilbränsleminimerande uppvärmningssystem.

Målet kommer att uppnås

Energianvändningen minskar, energieffektiviseringsåtgärder har gjorts för 17 500 kvm och nyproducerade byggnader förbrukar endast ca 65 kWh per år och kvadratmeter.

Inriktningsmål

Uppsala kommun verkar för att fler hyresbostäder och trygghetsboenden tillskapas

Målet har uppnåtts

Ett antal nya aktörer på hyresmarknaden är på väg in i kommunen genom markanvisningsprocessen för Östra Salabacke. En successiv omvandling av 160 servicebostäder till trygghetsboende pågår. Mer än 30 procent av bostäderna blir hyresrätter när kommunen säljer mark. Genom den strategiska bytesaffären mellan Uppsalahem AB och Rikshem AB har den senare etablerat sig som en signifikant aktör på Uppsalas bostadsmarknad vilket förväntas ge en positiv totaleffekt.

Inriktningsmål

Gator och vägar utformas så att kollektivtrafiken har god framkomlighet. Bytespunkterna ska vara attraktiva och effektiva för resenärerna.

Målet kommer att uppnås

Utvecklingsarbetet med stomlinjestråken enligt översiktsplanen har fortgått under året och ger en grund för successiv förändring av utformningen. Bussprioriteringssystem infördes på Luthagsplanaden. Resecentrum invigdes i december.

Inriktningsmål

Kollektivtrafiken utvecklas genom god turtäthet för stomlinjer och ett effektivt nät av kompletterande trafik.

Målet kommer att uppnås

En busslinje har utvecklats med stomlinjekaraktär. Övriga stomlinjer införs genom en samtidig omläggning av hela systemet, inklusive kompletteringsnät, inom några år. Den nybildade kollektivtrafikmyndigheten för länet förväntas öka möjligheter till synergi och samordning av trafiken.

Viktiga händelser

Energi och klimat

Ett förslag till vindbruksplan samrådsbehandlades. Planarbetet visar att försvarsmaktens intressen starkt påverkar möjligheten till vindelproduktion i kommunen.

I STUNS och Uppsala kommuns gemensamma satsning på energiområdet har ett byggnätverk bildats för att prova nya energitekniska lösningar i byggprojekt. Installationerna ska visa om den nya tekniken är långsiktigt hållbar när det gäller prestanda, underhåll, kostnader med mera.

Kommunstyrelsens klimatprogram 2007-2011 har i huvudsak genomförts eller är på väg att genomföras.

Samhällsbyggande och planering

Detaljplaner motsvarande knappt 2 000 bostäder vann laga kraft under året. Intresset för byggande i Uppsala är fortsatt starkt. Omkring 1 200 nya bostäder började byggas och cirka 700 färdigställdes.

Större markförvärv har skett vid Störvreta och Hovgården för bostäder, verksamheter och rekreation. Markanvisning för bostäder har skett i Gränby, Rosendal, Gottsunda, Sunnersta, Lövestalöt och Björklinge. Sammantaget bedöms över 30 procent av de tillkommande bostäderna bli hyresrätter. Ett par anvisningar avser gruppboenden.

I Östra Salabacke har plan- och genomförandefrågorna integrerats i ett nytt arbetssätt. En stadsutvecklingsdag hölls med ett hundratal besökare och resulterade i ett fyrtiotal ansökningar till markanvisning för etapp 1 om ca 500 lägenheter. Åtta företag, samtliga nya på Uppsalamarknaden, valdes ut för att tillsammans fortsätta processen att fördjupa visionen för Östra Sala backe, hitta samverkansformer och definiera ett antal hållbarhets- och kvalitetsmål för det fortsatta arbetet.

Planläggning för Uppsala arena har startat. I arbetet studeras även möjligheterna för bostadsbyggande norr om arenan. Den fördjupade översiktsplanen för Funbo antogs i kommunfullmäktige. Planarbetet har bedrivits i tidig dialog med markägare vilket ger goda förutsättningar för samhällsbyggande i planens anda.

I december invigdes resecentrum. Då startade också bygget av gång- och cykelbron över Fyrisån, vid Kungsängen. Upprustning av Kapellgårdsparken och Frodeparken har inletts och friluftsbadet i Storvad utvecklats. Arbetet med stadsträden fortsatte och Uppsalas trädhandbok, som blev klar under året, har rönt uppmärksamhet långt utanför kommungränsen.

Stadslivsutveckling

En tävling om utformningen av Forumtorget genomfördes i samarbetet med näringslivet i city. Det vinnande förslaget bygger vidare på torgets karaktärer. Forumtorget blir både ett torg att röra sig över och att vistas på och en ny attraktiv mötesplats för alla. Omdaningen av Dragarbrunnsgatan har fortsatt och på några sträckor har gångfartsområde införts. Biltrafiken i centrala staden har minskat kraftigt till följd bland annat av öppnandet av Strandbodgatan.

Detaljplanen för Kvarntorget vann laga kraft under senhösten. Planen bidrar till stadsutvecklingen längs en stomlinje, och ger ett upprustat torg och förtätat stadsdelscentrum med ökat underlag för kommersiell service.

Förnyelsen av Gottsunda centrum fortskrider. Handelsytorna är i huvudsak färdigställda och i december påbörjades byggnationen av kulturdelen i anslutning till gallerian. En detaljplan för gatukoppling mellan Gottsunda och Ultuna antogs under året.

Stadsdelsutveckling

Stadsdelsutvecklingen i Sävja fortsätter, bland annat med etablering av öppen förskola i kombination med svenskundervisning för invandrare. Sävja kommunaldelscenter planeras bli en resurs för lokalt verksamma invandrarföreningar och för samverkan mellan kommunen och den ideella sektorn i bland annat integrationsarbete. Undervisning i svenska för invandrare i samverkan med öppna förskolan har etablerats inom ramen för Mötesplats Gottsunda.

Miljöarbete

Sverige har av EU blivit fälld i domstol för överskridande av luftkvalitetsnormer, i Uppsala och flera andra städer. Miljödepartementet har initierat samverkan med berörda i arbetet för att klara normerna.

Kemikalietillsynen har varit fokuserad på att kontrollera hanteringen av kemiska ämnen. I en ny förordning om tillsynsansvar får nämnden ett större ansvar för att kontrollera kemikalier i varor. Arbetet är viktigt för att minska spridningen av miljö- och hälsofarliga kemikalier i samhället.

Näringsliv och företagsklimat

Kommunstyrelsen har antagit en ny treårig handlingsplan för en ledande näringslivskommun. Ett nytt initiativ har introducerats för att ge företagen lättillgänglig information kring tillståndsfrågor. 250

företag kom för att på plats prata med Uppsala kommuns alla verksamheter med myndighetsutövning. Andelen unga företagare (under 28 år) som startat företag under året är 2 procent högre än under 2010.

STUNS/Uppsala BIO har ingått ett unikt samarbetsavtal med världens största läkemedels- och diagnostikföretag Roche. Avtalet visar hur intresse kan skapas hos internationella bolag för Uppsalas tillgångar inom Life Science. Inom ICT-branschen har ett klusterutvecklingsprojekt genomförts som resulterat i en rapport med förslag till plan för arbete framåt.

Inom energi/cleantech har pågående initiativ i Uppsala inventerats och projekt för att förstärka kommersialisering, exempelvis genom samverkan med stora offentliga beställare, har påbörjats.

Librobäck och Östra Fyrislund är högintressanta etableringsområden. Markförsäljning och optioner på industrimark har avtalats på över 300 000 kvm av kommunens mark.

Ekonomiskt utfall

	BOKSLUT 2010	BUDGET 2011	BOKSLUT 2011
Nettokostnader (mnkr)	388	489	486

Nettokostnader för infrastruktur, skydd och stadsutveckling med mera är 486 miljoner kronor, 3 miljoner kronor lägre än budget. Om vinster från exploateringsverksamheten räknas bort uppstår i stället ett underskott på 10 miljoner kronor. Bortsett från reavinster är nettokostnaderna 37 miljoner kronor högre än föregående år. Ökade satsningar på stadsrum, marknadsföring av kommunen, och normala löneökningar är några orsaker.

Återigen en snörik vinter

Liksom år 2010 blev kostnaderna för vinterväghållningen höga under 2011. Det kom stora mängder snö i januari och februari. Kostnaderna för verksamheten blev 68 miljoner kronor och underskottet 5 miljoner kronor. I april gjordes en neddragning av barmarksunderhållet med 8 miljoner kronor för att hålla nere underskottet.

Överskott i exploateringsverksamhet samt räddning och beredskap

Mark- och exploateringsverksamheten visar ett överskott på 12 miljoner kronor varav 13 miljoner kronor avser realisationsvinster. Två exploateringsprojekt avslutades under 2011 med ett sammanlagt överskott på 10 miljoner kronor. Brandförsvaret visade lägre kostnader än budgeterat för uppställningsplats för farligt gods och kommunikationssystemet Rakel. Färre bygglovsärenden under 2011 medförde minskade intäkter med 2 miljoner kronor.

Framtiden

Energi och klimat

Det långsiktiga klimatmålet i den nya översiktsplanen är 0,5 ton växthusgaser per invånare år 2050. Fullmäktige har skärpt det korta klimatmålet, utsläppen ska minska med 45 procent per invånare 1990-2020. Transporter och resor prioriteras. Därför behöver styrmedel, planeringsverktyg och andra metoder för sektorn utvecklas, inklusive ett samlat program för hållbart resande. Det finns också potential till utsläppsminskning vid bygg- och anläggningsprojekt.

I samarbete med universiteten, näringslivet och andra aktörer finns det möjligheter att pröva storskaliga lösningar för teknik som nyttjar solenergi. Nya affärsmodeller måste prövas för att nå ett genombrott för klimat- och näringslivsutveckling.

Hållbarhetsprogram för hela stadsbyggnadsområden blir viktiga för att lyfta klimat- och miljöarbetet till en nivå som antar den globala miljöutmaningen med överuttag av planetens resurser.

Samhällsbyggande och planering

För att skapa en tydlighet mot marknaden bör en policy och riktlinjer utarbetas för markanvisning och exploateringsåtaganden, samt en strategi för markförvärv – allt för att underlätta samhällsbyggandet och i enlighet med översiktsplanens intentioner.

Arbeten med strategiska program och fördjupade översiktsplaner behöver intensifieras för att klara tillväxttrycket på staden. Denna typ av beredskap underlättar detaljplanearbeten och förhandlingar kring exploateringavtal i syfte att klara bland annat det offentliga serviceåtagandet.

Ny organisation på samhällsbyggnadsområdet ger nya arbetsformer och förbättrar förutsättningarna för helhetssyn och därmed långsiktigt hållbar utveckling.

Tillgången till friluftsbad bör säkerställas och mer mark för koloniområden kan behövas. Utbyggnad och förtätning av staden ställer ökade krav på drift och underhåll. Stadens skötselkrävande grönytor ökar och förstärkt utveckling av park, stadsträd, natur och fritidsanläggningar överlag ger ökande driftsåtaganden. Snö måste bortforslas från gatorna i allt större omfattning. Den höga investeringstakten innebär att kapitalkostnaderna ökar kraftigt och att det blir mer ytor att sköta.

Stadsdelsutveckling

Arbetet med etablering av svenskundervisning för invandrare i samverkan med öppen förskola fortgår i Stenhagen, i enlighet med det koncept som gäller för Sävja och Gottsunda.

Miljöarbete

En ny vägledning från Livsmedelsverket där risker inom livsmedelshanteringen har omvärderats medför att behovet av livsmedelskontroll i Uppsala minskar 2012. Kommunen fortsätter samverka inom nationella och regionala utvecklingsprojekt för att tillsynen ska vara kostnadseffektiv och likvärdig över landet. Det gäller bland annat livsmedelstillsynen, bullerfrågor och luftkvalitet.

Fritid och kultur

Området omfattar allmän fritids- och kulturverksamhet, fritids- och friluftsanläggningar, fritidsgårdar, teaterverksamhet, musik- och kongressverksamhet, biblioteksverksamhet, bad- och sportanläggningar, kulturmiljövård, konst- och museiverksamhet, stöd till föreningsliv och studieorganisationer, musik- och idrottsskolor samt det fria kulturlivet.

Sammanfattande analys och bedömning

Kultur- och konstpolitiken har varit ett viktigt utvecklingsområde präglad av ett omfattande kulturutbud och ett stort antal utvecklingsprojekt. Exempel på utvecklingsprojekt är projektet Kultur för utveckling med särskild tonvikt på Kulturella spår i stadsrummet, 50-årsminnet av Dag Hammarskjölds död och Nya rum för konsten med förslag på ett framtida konst- och museicentrum i Uppsala slott. Under året har kommunen aktivt engagerat sig i frågor kring den nationella kulturpolitikens implementering och effekter av denna på kulturlivet i kommun. Kommunen har också haft en ambitiös satsning på ungdomars kulturutövning och gav stöd till Romska ungdomsförbundets rikskonferens i Uppsala. Under året gjordes stora investeringar för att utveckla grönområden, bad, lekplatser, idrottsanläggningar och arenor som ska ge Uppsala kommuns medborgare möjligheter till en bra fritid.

Inriktningsmål och måluppfyllelse

Inriktningsmål

Barn- och ungdomar ska likabehandlas vid fördelning av tider och lokaler för fritids- och idrottsaktiviteter.

Målet är uppnått

Inga klagomål har inrapporterats för 2011.

Inriktningsmål

Elitidrottens förutsättningar ska förbättras ytterligare genom fortsatt samverkan mellan idrottsorganisationerna.

Målet kommer att uppnås

Genom samverkan med Upplands idrottsförbund och inom ramen för den nya gymnasieskolan (Gy2011) har kommunen utvecklat en omfattande verksamhet av nationellt godkända idrottsutbildningar. Antalet godkända elitidrottsutbildningar är flest i landet och förväntas till 2013 öka från 17 till 20. Under året har kommunen samarbetat med 10 olika elitklubbar.

Inriktningsmål

En gemensam kulturpolitisk strategi ska skapas tillsammans med Landstinget i Uppsala län som särskilt belyser ansvarsfördelningen och ekonomiska åtaganden inom musik-, teater-, konst, och museiverksamhet.

Målet är uppnått

Förslag om förändringar av organisation och ansvar är utarbetade och föreligger för ställningstagande.

Inriktningsmål

Biblioteksservice/mötesplatser ska anpassas så att de blir tillgängliga för invånarna och följa Uppsalas utveckling. Biblioteksbusarna möjliggör flexibla lösningar.

Målet är uppnått

Ny bokbuss har inköpts och fick den nationella utmärkelsen årets bokbuss 2011. Andelen nöjda besökare ökade på stadsdelsbiblioteken och på bokbussar. Antalet lån ökade för barn- och ungdomslitteratur och för media. Biblioteket finns även på internet, under adressen bibli.se, vilket möjliggör e-lån och skapar ökad tillgänglighet till tjänsterna. Närvaron på internet är även en intressant utveckling mot att möta nya målgrupper.

Inriktningsmål

Attraktionen hos konst ska öka genom nya former och mötesplatser.

Målet kommer att uppnås

Flera nya områden i stadsrummet har fått konstnärlig gestaltning, till exempel har Dragarbrunnsgatan omvandlats till en mötesplats. Isfestivalen genomfördes i februari 2011 med ett femtontal isskulpturer. Under året togs en utredning fram som förordar nya rum för konsten som kan skapa nya mötesplatser.

Inriktningsmål

Det litterära Uppsala är utvecklat.

Målet kommer att uppnås

Under året har Stadsbibliotekets utbud för att främja litteratur, läsning och författare ökat genom projektet Litterära rum. Projektet Litterära spår har genom ett antal författarskyltar kopplat till digital information bidragit till att synliggöra Uppsalas litterära arv. Kulturnämnden har stärkt litteraturens ställning genom att dela ut stipendium till Jan Fridegårds minne och till unga skrivare.

Viktiga händelser

Kulturnämnden har fortsatt engagemang i olika utvecklingsprojekt.

Ändringar i lagstiftning, omorganisationer och ägarförändringar har varit omfattande uppdrag för arkivverksamheten. Under året har stadsarkivet slutfört det omfattande arbetet med ett kommungemensamt bevarande- och gallringssystem för handlingar inom allmän administration.

Kulturnämnden har under året varit involverad i framtagandet av underlag till den regionala kulturplan som Landstinget i Uppsala län sammanställt samt arbetat med organisation och huvudmannaskap för kulturinstitutionerna Upplandsmuseet, Musik i Uppland, Uppsala Konsert och Kongress, Uppsala stadsteater och Uppsala konstmuseum.

Flera av de kulturfestivaler som årligen arrangeras i Uppsala kommun har utvecklats mycket positivt. Kulturnämnden har beslutat om flera nya konstnärliga gestaltsprojekt i såväl centrala Uppsala som ytterstaden.

Kultur för utveckling

Som ett led i arbetet med att utveckla det litterära Uppsala har bibliotekets programverksamhet utvecklats med en tydlig litterär profil bland annat författarkvällar och skivarkivstäder för ungdomar. Under året har Fredsmuseet flyttat till nya lokaler och antagit namnet Fredens hus.

År 2011 firade stadsarkivet sitt 40-årsjubileum med föreläsningar, nya profilprodukter och fotoutställningen Det försvunna Uppsala. Ett projekt startade i samarbete mellan stadsarkivet och Upplandsmuseet i syfte att väcka barn och ungas intresse för kulturarvsinstitutioner samt visa hur museet och arkivet kan användas i skolundervisningen.

Satsning på barn och unga

Inom skolan fick ett stort antal aktiviteter stöd, bland annat startades fritidsklubbar i Storvreta och Sävja. Idrottsskolor för skolbarn i åk 4-6 startades i Sävja, Vänge och Järlåsa i samverkan med Upplands Idrottsförbund.

Musikfestivalen Musik i Centrum är en ny festival för ungdomar som arrangeras av studieförbundet Sensus, Magma, Grand, Café Genomfarten, Vox Publicum och Ungdomens hus, med stöd från kommunen. Med festivalen visar arrangörerna på potentialen i Uppsalas unga musikliv.

Fritidsgården Hornet/Vox har utvecklats till ett kulturellt centrum för ungdomar. Vox drivs av KFUK/KFUM med skapande aktiviteter som bild, konst, musik, textil, vintage med mera. Ung Kultur Möts (UKM) är en återkommande festival för ungdomar 13-20 år innehållande bland annat film, konst, musik, dans, poesi, konsthantverk med mera.

Inom Uppsala kommun som finskt förvaltningsområde har stöd givits till projekt för barn och ungdomar i form av teater, träffpunktsverksamhet, musikprojekt och språkstödande insatser. Stöd har också givits till Romska ungdomsförbundet för sin rikskonferens i Uppsala, samt Palestinska Folkets Förening som startade ett integrationsprojekt för att motverka våld i lokalsamhället. Stöd ges även till Kulturernas Karneval som har en mångkulturell inriktning.

Attraktiv mötesplats

Uppsala Konsert och Kongress (UKK) är en kulturell mötesplats som årligen ökar i popularitet och attraktivitet. En rapport från Handelns utredningsinstitut visade att UKK genererar 93 miljoner kronor i turistekonomisk effekt, det vill säga var tionde turistikrona i Uppsala kan härledas till UKK:s verksamhet. Sedan UKK tillkom 2008 har antalet uppsalabor som minst en gång i kvartalet besökt en konsert ökat med 30 procent.

Många konserter med stora internationella artister har skapat uppmärksamhet och genomslag i hela landet, exempelvis Philip Glass och Marianne Faithful. Även festivalarrangemangen som Uppsala Internationella Gitarrfestival och Sacred Music Festival har rönt nationell och internationell uppmärksamhet. År 2011 slog UKK nytt publikrekord med 102 000 besökare. 59 procent av uppsalaborna besökte UKK under året.

Dynamisk stadsteater

Uppsala stadsteater fortsätter att vara en av landets mest uppmärksammade teaterscener. Teaterns repertoar kännetecknas av nyskrivna texter kring samtidsfrågor, uppsalaberättelser, klassisk dramatik och modern underhållning, samt iscensättningar av internationellt verksamma regissörer.

Under året firade teatern 60-årsjubileum och bjöd på en extra fullmatad repertoar med 331 föreställningar av 16 egna produktioner för barn, ungdomar och vuxna på sina fyra scener.

I april arrangerades för tredje året i rad den internationella scenkonstfestivalen TUPP med artister från hela världen.

Nya idrottsarenor

Fritids- och naturvårdsnämnden utarbetade ett behovsprogram för nya idrottsarenor på Studenternas IP. Idrottsområdet i Sävja färdigställdes med bland annat omklädningsrum, boulebanor, beachvolleyplaner och utökad parkeringsplats. Ekebyboda skytteanläggning och Rörken motorstadion upprustades. Bandyhallen som byggts i föreningsregi på Gränby sportfält stod färdig i september. En utvecklingsplan har sammanställts för ytterligare idrottshallar fram till 2017.

Ett målmedvetet arbete för att profilera Uppsala som idrottsstad har resulterat i att Uppsala utsetts till landets sjätte bästa idrottskommun samt årets bästa kommun inom sport och marknadsföring.

Evenemangsstaden Uppsala

Antalet evenemang i Uppsala fortsätter att öka och nya evenemangsplatser och evenemang utvecklas. Exempelvis bidrar verksamheten i Uppsala Konsert och Kongress till att Vaksala torg utvecklas som en populär evenemangsplats. 2011 etablerades bland annat Bondens egen marknad vid Resecentrum i Uppsala. De större kultur- och idrottsevenemangen har gemensamt marknadsförts och utvecklats inom projekten Tävlingsstaden och Kulturstaden. Exempelvis satte det så kallade mangakonventet UppCon nytt publikrekord. Den årligen återkommande Uppsala reggae-festival är populär och lockar stor publik till kommunen.

Ekonomiskt utfall

	BOKSLUT 2010	BUDGET 2011	BOKSLUT 2011
Nettokostnader (mnkr)	360	371	369

Nettokostnaderna för fritid och kultur uppgick till 369 miljoner kronor 2011 och blev därmed 2 miljoner kronor lägre än kommunfullmäktiges budget. Jämfört med föregående år ökade nettokostnaderna med 2,5 procent. Överskottet förklaras huvudsakligen av oförbrukade medel för Allaktivitetshus.

Barn- och ungdomsnämndens kostnader för verksamhetsområdet blev 3 miljoner kronor högre än kommunfullmäktiges budget. Under året har det bland annat startat nya fritidsklubbar i Storstora och Järlåsa och nya idrottsskolor i Sävja, Vänge och Järlåsa.

Fritids- och naturvårdsnämnden nettokostnader för fritidsverksamheten blev 2 miljoner kronor lägre än budget tack vare outnyttjade medel för Allaktivitetshus på 5 miljoner. Nämnden redovisade bland annat högre kostnader för inledande utredningar för en ny idrottsanläggning vid Åstråket än budgeterat. Ytterligare bidrog utredningskostnader för eventuell ombyggnad av Valsätra- och Österängens idrottsplatser, samt Lötens- och Gränby sportfält till de ökade kostnaderna.

Uppsala kommuns bidrag till Linnéträdgårdarna blev större än planerat då det nya avtalet innebär högre ersättning till Uppsala Universitet.

Framtiden

De kommande åren fram till Fredsjubileet 2014 kommer fokus att ligga på att verkställa de olika delprojekten inom ramen för Kultur för utveckling. Ett strategiskt projekt är att utveckla en vital konst- och museiverksamhet i samverkan med Uppsala universitet och Landstinget i Uppsala län. Framtagandet av ett kulturmiljöprogram samt att revidera Uppsala kommuns kulturpolitiska program blir framtida omfattande projekt. Digitalisering, e-arkiv samt nya digitala interaktiva former kommer att utvecklas för att levandegöra det skriftliga kulturarvet.

Rikare fritid för barn och unga

Den nya regionala kulturplanen och kommande fördelning av de statliga kulturbidragen bör fortsättningsvis spegla ungas faktiska kulturutövning och de arenor den bedrivs på. Stödet till ideella organisationer för insatser i stadsdelsutvecklingen kommer att öka. Med utgångspunkt från kraven i den nya skollagen kommer satsningar på öppen fritidsverksamhet för skolbarn i årskurs 4-6 genomföras. Mötesplatser för unga, exempelvis fritidsgårdar, kommer att prioriteras. Behovet av fritids- och nöjesutbud i city och de stora stadsdelarna ska ses över. Unga med funktionsnedsättning och flickor ska särskilt uppmärksammas.

Kultur- och fritidsverksamhetens betydelse för ungas lärande, hälsa, entreprenörskap och demokratiarbete ska förstärkas. Fritidsgårdarna ska utvecklas till lokala ungdomscentra med mångfasetterad verksamhet utifrån ungas behov och intressen. Utvecklingen och färdigställande av Gränby sportfält liksom nya idrottsarenor på Studenternas IP är viktiga framtidssatsningar för idrottens arenabehov. Uppsala behöver dessutom ytterligare idrottshallar och konstgräsplaner, med bredare geografisk spridning, för att komma tillrätta med den brist på idrottsanläggningar som finns idag.

Pedagogisk verksamhet

Verksamhetsområdet är kommunens enskilt största sett till kostnader och omfattar förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särsvux samt svenska för invandrare.

Sammanfattande analys och bedömning av verksamheten

En sammanfattande bedömning av verksamheten visar att måluppfyllelsen avseende trygghet är god, men att kunskapsutvecklingen inom framförallt grundskolan behöver utvecklas. Skolresultaten behöver stärkas för att nå målen framförallt i grundskolan. Det systematiska uppföljningsarbetet har utvecklats avseende indikatorer och uppföljning vilket skapar goda möjligheter för utveckling. Möjligheten att följa upp utvecklingen när det gäller skolmiljö och undervisning i kommunen, kommer på sikt öka i och med den uppföljningsmodell som introducerats under året och innebära att övergripande kartläggningar kan göras.

FÖRSKOLEVERKSAMHET

Inriktningsmål och måluppfyllelse

Inriktningsmål

Skolmiljön och undervisningen ska vara av hög kvalitet. Uppsala kommuns skolresultat ska vara bland landets bästa.

Målet kommer att uppnås

I årets barnenkät svarade 89 procent av barnen 4-5 år att det är roligt att lära sig nya saker på deras förskola. I årets föräldraenkät instämde 86 procent i att personalen utvecklar deras barns språkliga förmåga. Det är ett något bättre resultat än vid tidigare års mätningar. 72 procent av föräldrarna instämde i att förskolans personal utvecklar deras barns matematiska förmåga. Det är ett påtagligt bättre resultat än 2009.

Inriktningsmål

Förskolan och skolan ska präglas av trygghet. Vi har nolltolerans mot mobbning, kränkande behandling och våld.

Målet är uppnått

Förskolorna har utvecklat tydliga strukturer för hur man agerar när kränkningar uppstår. Det finns dock områden som kan utvecklas, bland annat kring dokumentation när kränkning uppstår. Strukturen för arbetet med likabehandling och mot kränkande behandling i förskolan är inte heller lika utvecklat som i grundskolan. Samtidigt uppger 97 procent av föräldrarna till barn i förskolan att de känner sig trygga när deras barn är på förskolan. Resultat från en enkät till 4- och 5-åringar i förskolan uppvisar en koppling mellan upplevelsen av trygghet och ett systematiskt arbete kring likabehandling.

Viktiga händelser

Den 1 juli överfördes delegationen om att fatta beslut om tilläggsbelopp för förskolebarn med omfattande behov av särskilt stöd från barnomsorgsadministrationen till barn- och ungdomsnämndens myndighetsfunktion.

Under året beslutade barn- och ungdomsnämnden att den myndighetsfunktion som barnomsorgsadministrationen utövar genom anvisning av platser inom förskoleverksamheten överförs från styrelsen för teknik och service till barn- och ungdomsnämnden från och med 1 januari 2012.

Enligt beslut av barn- och ungdomsnämnden får från den 1 mars 2011 barn vars föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga rätt till 20 timmar, jämfört med tidigare 15 timmar, förskoleverksamhet per vecka.

En ny skollag och reviderad läroplan för förskolan gäller från 1 juli 2011. Nämnden antog därför nya regler för förskola och fritidshem samt reviderade riktlinjer för godkännande av fristående förskoleverksamhet.

Det har tillkommit 508 nya förskoleplatser netto. 221 av dessa är i fristående regi. De nya platserna i kommunal regi kom till sent under våren och fanns inte i tillräcklig utsträckning där behovet var som störst. Många platser gick också till små barn, vilket gör att färre barn kan placeras på platserna. Sista december 2011 fanns 7 327 barn i kommunal regi, en ökning med 86 barn under året. I fristående regi fanns 3 162 barn placerade vilket är en ökning med 364 barn under året.

Fortsatt arbete med att erbjuda föräldrar till barn i förskoleåldern vägledning i sitt föräldraskap kommer att ske i ordinarie verksamhet. Effekterna kommer att utvärderas för att se samband mellan insatser och skolprestationer. Föräldravägledningen ska erbjudas alla föräldrar med barn 0-5 år, beräkningen är att under två år ge insatsen till 1 000 familjer.

Ekonomiskt utfall

	BOKSLUT 2010	BUDGET 2011	BOKSLUT 2011	AVVIKELSE BOKSLUT -BUDGET
Nettokostnader (mnkr)	1 068	1 194	1 171	-23
Antal inskrivna barn	10 192	10 737	10 596	-141
Nettokostnad per inskrivet barn (tkr)	104	110	110	-1

Överskott i förskoleverksamheten

Nettokostnaderna för förskoleverksamheten uppgick till 1 171 miljoner kronor och blev därmed 23 miljoner kronor lägre än kommunfullmäktiges budget. Överskottet beror framförallt på att antalet inskrivna barn blev lägre än beräknat. Sedan mars 2011 har barn till föräldralediga och arbetslösa fått utökad rätt till vistelsetid, från 15 timmar till 20 timmar per vecka. Under 2011 upprätthöll verksamheten full behovstäckning.

Allt färre utnyttjar vårdnadsbidraget

Kostnaderna för vårdnadsbidraget uppgick till knappt 9 miljoner kronor, vilket inte når upp till de 10 miljoner som kommunfullmäktige budgeterat. Under 2011 utgick vårdnadsbidrag i genomsnitt till 234 barn per månad, vilket är lägre än 2009 och 2010 då bidrag betalades ut till 277 respektive 273 barn.

Ökning med 508 nya förskoleplatser

Under året tillfördes 508 förskoleplatser, 563 nya platser varav 342 platser i tre nya kommunala förskolor och 221 platser i fem nya enskilda förskolor. Samtidigt upphörde 55 platser när två förskolor lades ner. Antalet barn inskrivna i förskolan uppgick i genomsnitt till 10 596, vilket är 4,0 procent fler än 2010. Andelen barn inskrivna i enskild förskola uppgick till 29,4 procent, en ökning med 2,4 procentenheter. Ökningen är en följd av att drygt 40 procent av de nya platserna tillkom i enskild regi.

Det behövs fler platser våren 2012

Samtliga föräldrar med behov av platser till och med februari 2012 erbjöds en plats. Många har dock avböjt erbjudandena då de i vissa fall ansetts inte uppfylla önskemålen. Platsbehovet under mars och april uppskattas till 150 platser, medan tillgången beräknas till 80 platser. Bedömningen är därmed att det sammanlagt fattas minst 200 platser under våren.

	BOKSLUT 2010	BOKSLUT 2011	FÖRÄNDRING
Antal inskrivna barn omräknat till heltid	8 294	8 901	607
Nettokostnader per heltidsbarn (tkr)	128	131	3
Andel barn i enskild regi (%)	27,0	29,4	2,4
Nettokostnader per heltidsbarn i egen regi (tkr)	121	122	1,1
Servicegrad (%)	86,5	87,5	1,0

Längre vistelsetid och en ökad servicegrad

Antalet barn omräknat till heltidsbarn ökade med 607 jämfört med föregående år. Det är mer än förändringen i antalet inskrivna barn. Detta betyder att barnen i genomsnitt vistades i förskolan en längre tid än 2010. Samtidigt var andelen barn 1 till 5 år inskrivna i förskolan 87,5 procent, vilket är en procentenhet högre än 2010 och endast 0,5 procentenheter ifrån nivån i kommunfullmäktiges budget.

Ökande nettokostnad per barn

Förskoleverksamhetens totala nettokostnader var 1 171 miljoner kronor eller knappt 10 procent mer än 2010. En ökad volym svarar för 40 procent av kostnadsökningen medan en ökad nettokostnad per barn står för de övriga 60 procenten. Jämfört med 2010 ökade nettokostnaden med 5 700 kronor per barn eller 6 procent. Denna ökning är emellertid 0,5 procent lägre än utrymmet i kommunfullmäktiges budget för 2011 då förskoleverksamheten tillfördes extra resurser. Resursförstärkningen var avsedd att säkerställa kvaliteten och bygga ut verksamheten för att möta de långsiktiga behoven av en kraftigt ökande befolkning.

Högre personaltäthet och färre barn i avdelningarna.

Personaltätheten, mätt i antal barn per årsarbetare, var per 15 oktober 2011 i genomsnitt 5,6 (5,8) barn per årsarbetare i kommunala förskolor och 4,9 (5,0) barn per årsarbetare i de enskilda. Vid samma mättidpunkt uppgick antalet barn per avdelning i genomsnitt till 17,8 (18,4) i kommunala förskolor och 16,0 (16,1) i enskilda förskolor. Resultaten visar att både personaltätheten och antalet barn i avdelningarna i genomsnitt har förbättrats något.

Framtiden

Antalet barn i åldern 1-5 år har ökat snabbare än vad som har antagits i kommunens årliga befolkningsprognoser. För att tillgodose full behovstäckning och förskoleplatser i familjernas närmiljö krävs ytterligare omkring 1 000 platser till och med 2015.

Den nya läroplanen och skollagen ställer krav på utbildade förskollärare, och utbyggnaden kräver ökat antal förskollärare. Samtidigt minskar tillgången på utbildade förskollärare. Risken för brist på välutbildade medarbetare måste därför beaktas, för att säkerställa kvaliteten enligt nationella riktlinjer.

SKOLVERKSAMHET 6-15 ÅR

Inriktningsmål och måluppfyllelse

Inriktningsmål

Skolmiljön och undervisningen ska vara av hög kvalitet. Uppsala kommuns skolresultat ska vara bland landets bästa.

Målet kommer inte att uppnås utan ytterligare insatser

Andelen elever med betyget godkänt i samtliga ämnen har ökat och andelen behöriga till gymnasieskolan är högre i Uppsala än i riket. År 2010 uppgick det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 till 216,9. Resultatet är i stort sett oförändrat från föregående år. De kommunala skolornas meritvärde var 210,4, och är 3 poäng lägre än föregående år.

I grundskolan uppger de flesta eleverna att undervisningen gör dem så nyfikna att de får lust att lära sig mer, att de får stöd och hjälp av läraren när de behöver det och att de får veta hur det går för dem i skolarbetet. Merparten av eleverna i årskurs 5 anser att de får veta hur det går för dem i skolarbetet, att de får hjälp av läraren när de behöver det samt att lärarna tar hänsyn till deras åsikter och att de blir lyssnade på. Andelen elever som uppger att de kan arbeta i lugn och ro i skolan uppgår till 85 procent, vilket är en ökning från tidigare år. Färre elever anser att de får vara med och bestämma hur de ska arbeta med olika skoluppgifter. Lägst resultat får lusten att lära, det vill säga frågan om skolarbetet gör eleverna så nyfikna så att de får lust att lära sig mer. Enbart 66 procent av elever i årskurs 8 uppger att de kan arbeta i lugn och ro. Svaren från elever i årskurs 8 ger genomgående lägre omdöme på alla frågor än svaren från årskurs 5.

Inriktningsmål

Förskolan och skolan ska präglas av trygghet. Vi har nolltolerans mot mobbning, kränkande behandling och våld.

Målet är på väg att uppnås

Andelen elever som i enkäten Liv och hälsa svarar att de mobbats fysiskt eller psykiskt har minskat från 8 procent till 5 procent mellan 2007 och 2011. Andelen elever som uppger att de kränkts av vuxna har minskat från 3,7 procent till 3,1 procent för samma period. Andelen elever som känner obehag inför skoldagen har stadigt minskat medan andelen elever som säger sig trivas i skolan har ökat. I frågor om trygghet och likabehandling finns det märkbara skillnader mellan svaren från elever i årskurs 5 och 8, där bilden av skolmiljön är väsentligt mer positiv för årskurs 5 än för årskurs 8.

Viktiga händelser

Under 2011 riktades insatser för att förstärka elevers möjligheter att nå behörighet till gymnasieskolan utifrån ökade krav i nya skollagen. Insatserna förväntas påverka verksamhetens förutsättningar, utveckling och resultat. Ytterligare insatser är planerade både på kort och lång sikt, bland annat kvällsskola, åtgärder för att nå elever som riskerar att inte nå målsättningarna samt skriftliga omdömen för att hantera och kunna åtgärda avvikelser i tidigt skede.

Under året beslutade barn- och ungdomsnämnden om en resursfördelningsmodell med en särskild satsning till fritidshemmen. Satsningen syftar till att stärka fritidshemmens pedagogiska uppdrag i enlighet med den nya skollagen.

Legitimation för lärare och förskollärare införs i flera steg från och med den 1 juli 2011.

Förutsättningen att kunna ansöka om legitimation är en lärar- eller förskollärarexamen samt motsvarande minst ett års heltidsarbete som lärare alternativt förskollärare. De som tar ut sin examen 1 juli 2011 eller senare genomför ett introduktionsår med en mentor, varefter rektor alternativt förskolechef utfärdar ett lämplighetsintyg. Förhoppningen är att legitimationen långsiktigt leder till en ökad kvalitet, bland annat genom en höjning av statusen för läraryrket.

Ekonomiskt utfall

	BOKSLUT 2010	BUDGET 2011	BOKSLUT 2011	AVVIKELSE BOKSLUT -BUDGET
Nettokostnader (mnkr)	1 802	1 860	1 850	-10

Färre elever än beräknat

De samlade nettokostnaderna för skolverksamheterna för barn 6-15 år blev 10 miljoner kronor lägre än vad kommunfullmäktige budgeterat. Merparten av överskottet, 9 miljoner kronor, kan hänföras till obligatorisk särskola och beror på att antalet elever blev lägre än beräknat. Resultatet i skolverksamheten för barn 6-15 år exklusive obligatorisk särskola blev ett överskott på 1 miljon kronor, även det till följd av att antalet elever blev färre än beräknat. Barn- och ungdomsnämnden

omfördelade i sin budget för verksamhetsåret 9 mnkr från obligatorisk särskola till grundskola och fritids- och kulturverksamheten.

	BOKSLUT 2010	BOKSLUT 2011	FÖRÄNDRING
<i>Antal elever (genomsnitt under året)</i>			
Skolbarnsomsorg	6 801	7 187	386
Grundskola 6-15 år exkl obligatorisk särskola	19 672	19 705	33
- därav förskoleklass	2 138	2 150	12
- därav grundskola	17 534	17 555	21
Obligatorisk särskola	248	200	-48
<i>Andel elever i fristående grundskola (procent)</i>	15	17	2
<i>Nettokostnader per elev (tkr):</i>			
- 6-15 år exklusive obligatorisk särskola	87	90	2
- Obligatorisk särskola	351	413	62

Allt fler väljer fristående skola

I år ökade antalet elever i grundskolan för första gången efter en decennielång nedgång. Ökningen blev dock 79 elever lägre än vad kommunfullmäktige hade räknat med. Samtidigt fortsatte de kommunala grundskolorna att förlora elever till fristående skolor. Jämfört med föregående år minskade antalet elever med 390 elever i den kommunala grundskolan och ökade med 425 elever i de fristående skolorna. De fristående skolornas andel av eleverna i grundskolan uppgick till 17,1 procent, vilket är 2,1 procentenheter högre än 2010. Samtidigt utvecklades nettokostnaden per elev i grundskolan i enlighet med kommunfullmäktiges budget.

Fortsatt elevtapp i grundsärskola

Minskningen av antalet elever i obligatorisk särskola fortsätter. Jämfört med 2010 minskade antalet elever med 48. Elevminskningen ägde rum inom särskoleklasser, medan antalet elever i stort sett har varit oförändrat inom träningsklasser. Kostnaden för en elev i träningsklass är betydligt högre vilket medför ökad kostnad per elev när särskoleklass tappat elever. Jämfört med 2010 ökade nettokostnaden per elev med 62 000 kronor, och blev 29 000 kronor mer än beräknat i kommunfullmäktiges budget.

Framtiden

Från och med höstterminen 2012 ska betyg sättas från årskurs 6 i grundskolan, samt från årskurs 7 i specialskolan. Betyg kommer att ges i alla ämnen utom moderna språk.

Elevhälsan ska vara förebyggande och hälsofrämjande och bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. En väsentlig förändring är att den nya lagen kräver att eleverna förutom skolläkare och skolsköterska ska ha tillgång till psykolog och kurator.

För att stärka elevernas kunskapsnivå i matematik kommer Uppsala delta i Sveriges kommuner och landstings (SKL:s) satsning inför PISA 2015. PISA, som betyder Programme for International Student Assessment, är ett internationellt projekt som syftar till att jämföra och utvärdera femtonåringars förmåga inom matematik, naturvetenskap och läsförståelse. Satsningen inom matematik innebär att genom nätverksarbete och med stöd från nationella Centrum för matematik förbättra matematikundervisningen.

Ökningen av elevantalet medför att grundskolan står inför ett ökat kapacitetsbehov fram till år 2015. Barn- och ungdomsnämnden beräknar att det totala antalet barn i åldrarna 6-15 år 2015 kommer att vara drygt 1 800 fler jämfört med 2011. Ökningen sker i förskoleklass och i årskurserna 1-6. Antalet elever i årskurserna 7-9 beräknas vara cirka 150 färre 2015 än 2011.

SkolFam är en satsning för att stärka familjehemsplacerade barns skolgång som startar under 2012. Genom att minska risken för låga eller ofullständiga betyg ökar chanserna betydligt att i vuxen ålder

inte hamna i arbetslöshet, missbruk och/eller kriminalitet. Uppsala kommer att samverka med Helsingborgs stad.

GYMNASIESKOLA, GYMNASIESÄRSKOLA OCH VUXENUTBILDNING

Inriktningsmål och måluppfyllelse

Inriktningsmål

Skolmiljön och undervisningen ska vara av hög kvalitet. Uppsala kommuns skolresultat ska vara bland landets bästa.

Målet kommer inte att uppnås utan ytterligare insatser

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens målsättning att alla elever ska ha grundläggande behörighet till högskolestudier är inte uppnådd. Enligt skolverkets statistik placerar sig Uppsala på rikets medianvärde, där 88 procent av eleverna med slutbetyg år 2011 har behörighet till högskola. Den genomsnittliga betygspoängen är dock inom den högsta kvartilen i riket, här placerar sig Uppsala på 50:e plats av samtliga kommuner.

Inriktningsmål

Förskolan och skolan ska präglas av trygghet. Vi har nolltolerans mot mobbning, kränkande behandling och våld.

Målet är uppnått

Andelen pojkar som säger att de trivs i skolan är högre jämfört med 2009, medan andelen flickor som tycker detsamma har sjunkit något. Andelen som upplever sig mobbade är mer än dubbelt så stor bland pojkar jämfört med flickor. Andelen pojkar som har blivit kränkta av någon vuxen på skolan har minskat något medan andelen flickor som upplevt en kränkning har ökat. Flickor upplever sig som stressade i dubbelt så stor utsträckning som pojkar. Under första halvåret 2011 har inga klagomål relaterade till mobbning eller annan kränkande behandling inkommit gällande vuxenutbildning.

Viktiga händelser

Lärlingsutbildning har blivit en reguljär utbildningsform. Flygmekanikerutbildningen på Bolandgymnasiet har certifierats under 2011. Antal lektorer i gymnasieskolan har ökat från 9 till 19 under året.

En utredning om naturbruksutbildningens framtid i regionen har genomförts under året. Utredningen pekar på ett långsiktigt behov framöver av naturbruksutbildningar och förordar att Jällagymnasiet ska vara ett nav för dessa utbildningar.

En mottagningsenhet för nyanlända barn och ungdomar 0-20 år har inrättats inom Centrum för introduktion i skola (CiS), med syfte att underlätta och påskynda skolstarten för nyanlända barn och ungdomar.

För att få en samlad bild av kvaliteten och måluppfyllelsen inom den pedagogiska verksamheten i Uppsala kommun har ett nytt uppföljningssystem införts som täcker från förskola till vuxenutbildning. Uppföljningen ska innefatta verksamhetsredogörelser samt effekter av resursfördelning, systematiskt kvalitetsarbete och arbete för likabehandling och mot kränkande behandling.

Kommunen har under året inrättat ett rådslag med romer. Tjänstemän från utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har medverkat vid de två rådslagen som genomfördes hösten 2011.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har i samverkan med barn- och ungdomsnämnden och socialnämnden för barn och unga bjudit in barnombudsmannen och Uppsala universitet till en medborgardialog om barnfattigdom. Mötet var välbesökt och många deltog aktivt i dialogen.

Ekonomiskt utfall

	BOKSLUT 2010	BUDGET 2011	BOKSLUT 2011	AVVIKELSE BOKSLUT- BUDGET
Nettokostnader (mnkr)	925	939	929	-10
Varav:				
Gymnasieskola	746	748	750	2
Gymnasiesärskola	64	70	69	-1
Kommunal vuxenutbildning	114	122	111	-11

Överskott i kommunal vuxenutbildning

De samlade nettokostnaderna för gymnasieskola, gymnasiesärskola och kommunal vuxenutbildning blev 10 miljoner kronor lägre än kommunfullmäktiges budget.

Överskottet finns i sin helhet inom vuxenutbildning och beror dels på att statsbidraget till yrkesvux blev 10 miljoner kronor högre än utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden hade räknat med, dels på att deltagare i yrkesutbildningar i större utsträckning valde de mindre kostsamma yrkesutbildningarna.

I gymnasieskolan överskred nettokostnaderna kommunfullmäktiges budget med två miljoner kronor. I gymnasiesärskolan blev resultatet ett överskott på 1 miljon kronor. Antalet elever blev lägre än beräknat i både gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Därför nådde andelen ungdomar 16 till 19 år i gymnasial utbildning 2011 inte upp till antagandet i kommunfullmäktiges budget på 77 procent.

Sjunkande elevtal till 2016

Jämfört med 2010 minskade antalet elever i gymnasieskola med 203 elever och i gymnasiesärskola med 10 elever. Nedgången är en inledning på en trend med sjunkande elevtal i gymnasieskolan som förväntas vända tidigast 2016. Sjunkande elevunderlag i kombination med ökande antal fristående skolor förväntas leda till en hårdare konkurrens mellan skolorna, med skolnedläggningar som följd.

	BOKSLUT 2010	BUDGET 2011	BOKSLUT 2011	AVVIKELSE BOKSLUT- BUDGET
Antal elever (genomsnitt under året):				
Gymnasieskola	7 775	7 803	7 572	-231
Gymnasiesärskola	202	207	192	-15
Andel elever i fristående gymnasieskola (%)	22,7	-	24,1	-
Andel 16-19 år i gymnasial utbildning (%)	76,7	77,1	76,3	-0,8
Nettokostnad per elev (tkr)				
Gymnasieskola	96	96	99	3
Gymnasiesärskola	319	338	358	20

Ökande kostnader i gymnasiesärskolan

Antalet elever i gymnasieskolan blev 231 färre än beräknat i kommunfullmäktiges budget, vilket motsvarar ett kostnadsbortfall på totalt 22 miljoner kronor. Eftersom kostnaderna inte minskade i samma takt som volymen blev därför nettokostnaden per elev 3,4 procent högre än budgeterat. Likaså blev nettokostnaden per elev i gymnasiesärskola 5,8 procent högre än budgeterat. Jämfört med 2010 ökade nettokostnaden per elev med 12,3 procent. Det senare beror delvis på att kostnaderna ökade för elever i behov av särskilt stöd.

Fler deltar i vuxenutbildning

Under året deltog knappt 2 000 studerande i grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, drygt 100 fler än 2010. Antalet studerande ökade såväl inom teoretiska ämnen som inom yrkesämnena. Under året uppgick antalet studerande på Svenska för invandrare (SFI) till 3 154 (2 895), till en nettokostnad på 45 (43) miljoner kronor. Överskottet inom vuxenutbildningen på 11 miljoner kronor beror till del på att yrkesstuderande i större utsträckning valde distansstudier i teoretiska ämnen och omvårdnad

framför relativt sett dyrare tekniska utbildningar. Den andra delen av förklaringen är högre statsbidrag för yrkesvux än budgeterat.

Framtiden

Ett projekt med samordnad lärlingsutbildning i de kommunala gymnasieskolorna startas för perioden 2012-2013.

Nämnden har inför 2012 gjort en ökad satsning på vuxenutbildning för personer som har gått i gymnasiesärskola. Detta innebär en ökad möjlighet för deltagarna att komma ut i arbetslivet.

Den strategiska ledningsgruppen för integration och etablering i Uppsala län har beslutat att arbeta efter en modell som kallas för Yrkesspår från första dagen. Beslutet synkroniseras med de avtal som kommunen har med de tre utförarna av svenskundervisning, introduktionsinsatser och samhällsorientering för invandrare.

Vård och omsorg

Området utgörs av det kommunala ansvaret för barn och unga, vuxna med funktionsnedsättning, äldre samt människor som saknar egen försörjning. Från och med 2011 trädde en ny organisation i kraft inom Uppsala kommun, med det nya kontoret för hälsa, vård och omsorg. Kontoret bildades efter sammanläggning av det tidigare äldrekontoret och kontoret för vuxna med funktionshinder. Den nya organisationen erbjuder bättre förutsättningar till samordning av kompetens och resurser samt ökat fokus på individen och dennes behov snarare än åldersgruppstillhörighet.

Inriktningsmål och måluppfyllelse

Inriktningsmål

Äldre och personer med funktionsnedsättning ska själva avgöra om de vill bo kvar hemma eller välja ett trygghetsboende. Vårdboende kan bli aktuellt efter biståndsprövning. Parboende möjlighet ska erbjudas.

Målet kommer att uppnås

Strategier i arbetet har varit att möjliggöra kvarboende i hemmet, främst genom olika former av stöd som hemvård via eget val, individuella hjälpmedel och bostadsanpassning. Med hjälp av tekniska hjälpmedel har äldre och personer med funktionsnedsättning fått ett tryggare boende. Vårdplatser saknas dock för gruppen vuxna 20-64 år med funktionshinder. En brukarundersökning visar att 79 procent av äldre och personer med funktionsnedsättning som har haft hemvård var nöjda med hjälpen i sin helhet. Detta är en försämring jämfört med 2010 då 82 procent uttryckte samma nöjdhetsnivå, orsaken är framförallt upplevelsen av personalkontinuitet. Av samtliga medborgare över 80 år som är föremål för kommunala serviceinsatser har 18 procent vårdboende. Det finns ingen kö till vårdboende, en slutsats är att de som önskat vårdboende därför kunnat få det.

Inriktningsmål

Andelen lokalt tillagad mat ska successivt öka i äldreomsorgen.

Målet är uppnått

Äldrenämnden anger i samband med upphandling att mat i möjligaste mån ska tillagas i närområdet. Efter en storköksutredning byggs nu vissa kök om för att svara mot myndighetskrav. Tillagningskök är inrättade i Björklingegården och i de senast tillkomna vård- och omsorgsboendena. Utifrån kommunens riktlinjer om måltider och nutrition sker en kontinuerlig ökning av andelen lokalt tillagad mat.

Inriktningsmål

Personer med psykisk funktionsnedsättning ska erbjudas sysselsättning.

Målet är uppnått

Personer med psykisk funktionsnedsättning, med fokus på unga, erbjuds sysselsättning och arbetsträning i olika verksamheter. Det finns ungefär 500 årsplatser för stöd, arbetsträning och arbete inom kommunens verksamheter eller på privata och sociala företag samt i föreningar. Vid träffpunktverksamheterna erbjöds 424 personer sysselsättning, vilket är en klar måluppfyllelse då målsättningen var 300 personer. Träffpunktverksamheterna ska utvecklas mot mer strukturerad sysselsättning.

Inriktningsmål

Institutionsplaceringar ska fortsätta att minska bland barn och unga genom tidig upptäckt och förebyggande åtgärder för individer i behov av stöd.

Målet kommer inte att uppnås utan ytterligare insatser

Antal institutionsplaceringar har inte minskat mellan 2010 och 2011. Arbetet på individnivå med gemensamma genomförandeplaner har dock fortgått även under 2011.

Inriktningsmål

Samverkan med frivilligorganisationerna ska öka inom sociala sektorn.

Målet kommer att uppnås

En lokal överenskommelse mellan Uppsala kommun och den ideella sektorn är under bearbetning. Den har utgångspunkt i regeringens överenskommelse med de idéburna organisationerna inom det sociala området. Antalet samverkanspartner inom social ekonomi tenderade att öka, och under året har ett femtiotal ideella organisationer och föreningar fått drygt 11 miljoner i ekonomiskt stöd för sin verksamhet från nämnden för hälsa och omsorg samt äldre- och barnnämnden. Uppsala kommun ingick också överenskommelse med Barnombudsmannen i Uppsala att bedriva verksamhet och svara för insatser utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter.

Inriktningsmål

Det förebyggande arbetet med speciellt barnfokus i familjer med missbruksproblem eller andra sociala problem ska fördjupas.

Målet kommer att uppnås

Ett nämndöverskridande utvecklingsarbete initierades för att utarbeta modeller för samverkan kring det förebyggande arbetet med barnfamiljer med missbrukande föräldrar i fokus. I besluten genomförs konsekvensanalys i enlighet med Barn- och ungdomspolitiskt program. Ett projekt för att stärka barnperspektivet i familjer med missbruk för att synliggöra barnen har startat 2011. Projektet är en informations- och kunskapsinsats som riktar sig bland annat till medarbetare i grundskolan och på fritidsgårdar.

Inriktningsmål

Genom samverkan mellan kommunens olika verksamheter och Nationellt Centrum för Kvinnofrid ska Uppsala kommun vara ledande i frågor som gäller kvinnofrid.

Målet kommer att uppnås

Nexus, ett resurscentrum för våldsutsatta personer i nära relationer, startade i januari 2012. Förberedelser har pågått under året i dialog med bland annat Nationellt centrum för kvinnofrid. Centret ska ge en förbättrad samverkan som ska leda till ökad kunskap inom området. Nexus består av tre delar: rådgivningsverksamhet, samråd som blir ett forum för samverkan, samt kvinnoboendet Siri. Det sistnämnda är en viktig stödresurs för kvinnor som varit utsatta för våld i nära relation.

Inriktningsmål

En i allt större grad hälsofokuserad vård och omsorg skapas i samverkan med medborgare och samhällsaktörer. Människor måste inspireras för att ta ansvar för sin hälsa genom eget beslutsfattande.

Målet kommer att uppnås

Kommunen bedriver ett omfattande arbete som syftar till att förebygga ohälsa hos personer med funktionsnedsättning och hos den äldre befolkningen. Konkreta inslag i arbetet gentemot den äldre befolkningen är förebyggande hembesök, rehabilitering, nutrition, tandvård och fallskadeprevention. I augusti hade 71 procent av målvärdet på 120 000 besök på träffpunkter respektive 80 procent av målvärdet på 119 000 besök på seniorrestauranger uppnåtts.

Anhörigstöd, stöd till brottsoffer, habilitering/rehabilitering samt tillgänglighetsarbetet är exempel på insatser som riktar sig till personer med funktionsnedsättning.

År 2011 har 1 896 personer beviljats socialbidrag på grund av ohälsa. Av dessa har 23 procent fått aktiverande och kompetenshöjande insatser, arbetsrehabilitering, sysselsättning, stöd och stödsamtal. För cirka tre procent av ovanstående har ansökan om sjuk- eller aktivitetsersättning initierats till Försäkringskassan. En undersökning av upplevd ohälsa har genomförts i arbetsmarknadsprojekten Utsikten, Romano Zor! och 3.4.4. Resultatet visar att såväl fysisk som psykisk hälsa förbättrades för många personer under deltagande i projekten.

En inriktningsplan för den framtida missbruksvården har utarbetats som bland annat innefattar en utökad satsning på öppenvård för äldre personer med mångårigt alkoholberoende.

Inriktningsmål

Män som misshandlar erbjuds behandling och samtidigt ges utsatta kvinnor och barn adekvat stöd. Dessa verksamheter ska samverka med andra aktörer inom samma område som t ex Brottsofferjouren, Kvinnojouren, Mansjouren, Nationellt Centrum för Kvinnofrid.

Målet kommer att uppnås

En undersökning visade att 85 procent av brukarna som har vistats på Siri var mycket eller ganska nöjda med kommunens stödinsats. Detta är dock sämre än nämnden för vuxna med funktionshinders målsättning på 94 procent. Samtidigt uppnåddes inte nämndens målsättning om att 100 män skulle genomgå utbildning i könsrelaterade frågor då utbildningen inte genomfördes.

Nexus, ett resurscentrum för våldsutsatta personer i nära relationer, startade i januari 2012. Ett kvinnofridsprojekt som riktar sig till äldre kvinnor har förberetts och avser att möta problematiken med akut omhändertagande av äldre kvinnor som utsatts för våld och/eller hot samt erbjuda utbildning till medarbetare inom vård och omsorg.

Ett aktivt nätverksarbete bedrivs mellan de aktörer som verkar inom området.

BARN 0-20 ÅR

Sammanfattande analys och bedömning

Antalet institutionsplaceringar har inte minskat under året. Samtidigt genomfördes samverkansavtal och utbildning för att fördjupa kunskapen kring barn som lever i missbruksmiljöer. Dessa insatser pekar på att kunskapen kring frågorna fördjupas. Effektmål och indikatorer behöver dock utvecklas för att möjliggöra utvärderingen av insatta åtgärder.

Viktiga händelser

Under 2011 har samverkansavtal och gemensamma riktlinjer för arbetet med barn och ungdomar i behov av särskilt stöd till stöd för barn och unga 0-20 år mellan Uppsala kommun och Landstinget i Uppsala län reviderats utifrån ny lagstiftning och för att tydliggöra parternas ansvar vid placeringar. Arbetet för tidig upptäckt av barn i behov av stöd ska utvecklas inom förskola, fritidshem och grundskola utifrån samarbetsavtalets riktlinjer.

Under 2010 har barn- och ungdomsnämnden utvecklat ett instrument för vårdtyngdsmätning av barn och ungdomar inom korttidsboende och utifrån detta tagit fram en ersättningsmodell. Ersättningsmodellen har tillämpats under året och fallit väl ut.

Myndighetsenheten inför ett nytt datasystem för myndighetshandläggning, Siebel. Systemet innebär bland annat att brukaren själv kan följa sitt ärende. Vårdgivarna kan även använda systemet för dokumentation.

Uppsala kommun har tecknat nytt avtal om studie- och arbetsfrämjande insatser för unga vuxna med funktionsnedsättning, ohälsa eller i övrigt stora svårigheter att komma ut i studier eller arbete. Mellan augusti 2010 och 2011 har 20 ungdomar i åldern 18 till 20 år tagit del av dessa insatser.

I syfte att hålla samman kommunens socialtjänst utifrån ett klientperspektiv har socialnämnden för barn och unga tagit fram ett samarbetsdokument tillsammans med myndighetsorganisationerna inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden och nämnden för vuxna med funktionshinder. Två målgrupper skall särskilt uppmärksammas; unga vuxna 18-24 år och barnfamiljer med missbruk och annan social problematik.

Nämnden har initierat en översyn av familjehemsarbetet i syfte att öka kvaliteten.

Socialstyrelsen har under året gjort en utvidgad tillsyn av enskilda ärenden.

Barn- och ungdomsnämnden har tillsammans med socialnämnden för barn och unga beslutat om att starta SkolFam i Uppsala kommun. SkolFam är en satsning för att stärka familjehemsplacerade barns skolgång. Genom att minska risken för låga och ofullständiga betyg ökar chanserna betydligt för att inte i vuxen ålder hamna i arbetslöshet, missbruk och/eller kriminalitet.

Nämnden bidrar från 2011 med råd- och stödinsatser vid ytterligare en familjecentral. Det familjecentrerade arbetet bedrivs nu vid sex familjecentraler tillsammans med barn- och ungdomsnämnden och Landstinget i Uppsala län.

I juni 2011 inleddes ett tvåårigt projekt för uppsökande fältarbete och operativ samverkan mellan polis, socialtjänst och skola i Gottsunda och Valsätra. Projektet är en följd av ett avtal mellan Uppsala kommun och Polismyndigheten i Uppsala län som slöts i april 2010. Gottsunda utsågs också till ett av tolv utsedda pilotområden i en nationell satsning på sociala insatsgrupper, Projekt SIG, initierat av Rikspolisstyrelsen.

Ekonomiskt utfall

	BOKSLUT 2010	BUDGET 2011	BOKSLUT 2011	AVVIKELSE BOKSLUT -BUDGET
Nettokostnader (mnkr)	554	582	580	-2
Varav:				
- vård och omsorg om funktionshindrade	150	165	157	-7
- individ och familjeomsorg	395	409	415	6
- familjerätt	8	8	8	0

De samlade nettokostnaderna för vård och omsorg om barn och ungdomar 0-20 år var i nivå med kommunfullmäktiges budget dock 4,6 procent mer än 2010. Vård och omsorg om barn med funktionsnedsättning redovisade ett överskott på 8 miljoner kronor, medan nettokostnaderna för barn och ungdomsvård inom individ- och familjeomsorg överskred fullmäktiges budget med 6 miljoner kronor. Familjerätten utvecklades enligt budget.

Underskott inom barn- och ungdomsvård

Underskottet beror på att kostnaderna ökade inom familjehemsvård och strukturerad öppenvård med 4 respektive 5 procent jämfört med 2010. Inom familjehemsvården beror kostnadsökningen på ökad vårddygnskostnad. Inom strukturerad öppenvård ökade kostnaderna för externa köp av insatser till följd av brist på bostäder.

INSATSER ENLIGT LSS OCH LASS	BOKSLUT 2010	BOKSLUT 2011	FÖRÄNDRING
Antal vårdtagare			
Boende	22	22	0
Personlig assistans	75	85	10
Övriga insatser	759	649	-110
Nettokostnad per vårdtagare (tkr)			
Boende	1 208	1 530	322
Personlig assistans	240	260	20
Övriga insatser	117	134	17

Ökade kostnader för LSS-insatser

Nettokostnaderna för vård och omsorg om barn och ungdomar med funktionsnedsättning uppgick till 157 miljoner kronor vilket är 4,6 procent mer än 2010.

Nettokostnaderna för insatser enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) minskade med drygt 2 miljoner kronor, eller 13,4 procent. Kostnadsminskningen beror på att antalet personer i bostad med särskild service minskade med en tredjedel.

För insatserna enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och Lag för assistansersättning (LASS) går utvecklingen däremot i motsatt riktning då nettokostnaderna ökade med 10 miljoner kronor eller 7,2 procent. Inom LSS-boende ökade nettokostnaden per vårdtagare med 27 procent medan antalet vårdtagare förblev oförändrat. Inom personlig assistans ökade både antalet vårdtagare och nettokostnaden per vårdtagare med 13,3 respektive 8,3 procent. Antalet personer med beslut om assistansersättning från Försäkringskassan ökade med 10 procent. Under året fick 650 vårdtagare någon insats inom ramen för övriga insatser enligt LSS till en nettokostnad på 87 miljoner kronor. Jämfört med 2010 blev antalet personer med insats 110 färre och nettokostnaderna två miljoner lägre.

BARN OCH UNGDOMSVÅRD	BOKSLUT 2010	BOKSLUT 2011	FÖRÄNDRING
Antal vårddygn			
Institutionsvård	49 903	51 916	2 013
Familjehemsvård	69 400	65 634	-3 766
Strukturerad öppenvård (antal vårdtagare)	1 874	1 868	-6
Nettokostnad per vårddygn (kronor)			
Institutionsvård	3 175	3 146	-28
Familjehemsvård	1 237	1 393	156
Strukturerad öppenvård (kronor per vårdtagare/år)	58 569	62 215	3 646

Negativ kostnadsutveckling

Nettokostnaderna för barn- och ungdomsvården blev 4,8 procent högre än föregående år, vilket är den högsta ökningen på tre år. År 2009 minskade nettokostnaderna med 2,9 procent, och 2010 ökade de med 0,8 procent. I år ökade kostnaderna inom samtliga vårdformer: institutionsvård, familjehemsvård, strukturerad öppenvård och råd och stöd. Inom institutionsvården ökade kostnaderna i mindre utsträckning än för övriga insatser, och drevs dessutom av ett ökat antal vårddygn. Inom familjehemsvård minskade både antal vårdtagare och antal vårddygn. Däremot fortsatte kostnaderna för de konsulentstödda familjehemmen att öka, en utveckling som har pågått under flera år. Inom strukturerad öppenvård är antalet vårdtagare oförändrat. Kostnaderna ökade dock till följd av högre kostnader för externa köp av insatser.

Framtiden

En utvärdering av myndighetsenheten kommer att genomföras under hösten 2012.

Vidareutvecklat samarbete för tidig upptäckt av barn i behov av särskilt stöd är angeläget, framför allt inom förskola, fritidshem och grundskola.

Ett stort behov av fler gruppboendestäder finns. Lägenheter för ungdomar med funktionsnedsättning ska uppfylla lagens krav på fullvärdighet avseende standard.

Till följd av förändringar inom Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ska nämndens riktlinjer för myndighetshandläggningen omarbetas under 2012.

Kostavgift för enskild med LSS-insatserna korttidsvistelse utanför hemmet (korttidsboende, stödfamilj, helgverksamhet), korttidstillsyn och boende kommer att ses över för att anpassas till rådande kostnadsläge.

Förslag till ett nytt samverkansavtal mellan Uppsala kommun och Landstinget i Uppsala län för tidsperioden 2012-2014 har utarbetats. Gemensamma riktlinjer för arbetet med barn och ungdomar i behov av särskilt stöd har reviderats och utgör en bilaga till samverkansavtalet.

Ett nytt närvårdsprojekt, Katamaran, på uppdrag från Närvårdssamverkan i Uppsala har startats för barn och ungdomar med sammansatta psykiska och sociala problem med svår beteendeproblematik i åldern 11–18 år. Syftet med projektet är att finna en ingång för gemensam bedömning så att den enskilde får optimal vård och omsorg från berörda huvudmän.

Barnskyddsutredningen (SOU 2009:68) föreslog nya bestämmelser som reglerar samhällets ansvar för barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet. Regeringen avser därmed att föreslå att varje placerat barn ska ha en ansvarig socialsekreterare som ska följa vården och ha kontakt med barnen.

Socialnämnden för barn och unga ska löpande arbeta för att stärka barnperspektivet och barnets rätt att uttrycka sina åsikter, att få sin uppfattning beaktad i samband med utredning, vid val av insats och fortlopande under pågående insats. Barn och ungdomars rätt till delaktighet i frågor som rör dem själva måste säkerställas.

En lagändring kring barns möjlighet att få vård föreslås träda i kraft den 1 maj 2012. Enligt Regeringens proposition 2011/12:53 föreslås att kommunen ska få besluta att åtgärd får vidtas om det krävs med hänsyn till barnets bästa även om den ena vårdnadshavaren inte samtycker. Detta ska gälla psykiatrisk och psykologisk utredning och behandling, liksom behandling i öppna former.

Den drogpolitiska policyn ska revideras och en handlingsplan för alkohol, narkotika, droger och tobak (ANDT) utarbetas.

Från 2012 startar ett Resurscentrum för kvinnofrid som bland annat kommer att innehålla ett samrådsförfarande där representanter för bland andra myndigheten för barn och unga kommer att delta.

VUXNA 21-64 ÅR

Sammanfattande analys och bedömning

Verksamhetsområdet kännetecknas av en tydlig viljeinriktning att beslut som rör den enskilde ska flyttas från den kommunala organisationen till den enskilde. Under året tillhandahöll kommunen insatser som stärker den enskildes möjligheter att fatta beslut om den egna välfärden. Det saknas dock fortfarande mätbara indikatorer som skildrar effekterna av exempelvis valda arbetsmetoder, utförda projekt och därigenom möjliggör bedömningen av målpuppfyllelsen.

Viktiga händelser

Valfrihetssystemet fortsätter att utvecklas

Nya riktlinjer för hälso- och sjukvård inklusive rehabilitering antogs under året och syftet är en anpassning till gällande lagstiftning samt att tydliggöra den enskildes rätt att ställa krav på en god och säker hälso- och sjukvård. Valfrihetssystemet enligt Lag om valfrihetssystem (LOV), har utvecklats genom förenklade förfrågningsunderlag och ett nytt IT-stöd. Samtidigt har arbetet med att förenkla, förbättra och kvalitetssäkra upphandlingsprocessen fortgått. Under året upphandlades i enlighet med nämndens konkurrensplan sammanlagt 25 LSS-boenden.

Boendeplan och nya riktlinjer för bidrag

Nämnden för vuxna med funktionshinder antog under året en boendeplan för att säkerställa en god boendesituation för personer med funktionsnedsättning 21-64 år. Nämnden antog också riktlinjer för bidrag till föreningar i anslutning till arbetet med den lokala överenskommelsen för den ideella sektorn.

Nya boendeplatser

Under året har vård- och omsorgsboendet Von Bahr tillkommit. Verksamheten består av 16 bostäder och vänder sig till personer över 55 år med en missbrukshistoria. Flerstegsboendet Librobäck har under året utökats till fyra steg och inrymmer nu totalt 41 platser för personer som inte har en ordnad boendesituation.

En bok om vägar till utbildning och arbete

ESF-projektet Romano Zor! har förlängts till och med februari 2012. Inom ramen för projektet har en inspirationsbok kring romers vägar till utbildning och arbete tagits fram i samarbete med bland annat Länsstyrelsen i Stockholms län.

Förbättrad hälsa för unga vuxna

Projekt Hikikomori som vänder sig till unga vuxna 18-24 år med svåra psykiska problem har förlängts. Projektet ska pågå till och med 31 mars 2014 och kommer att omfatta personer upp till 30 år. Det långsiktiga målet är att deltagarna ska uppnå en förbättrad upplevd hälsa och påbörja arbete eller utbildning.

Ekonomiskt utfall

	BOKSLUT 2010	BUDGET 2011	BOKSLUT 2011	AVVIKELSE BOKSLUT- BUDGET
Nettokostnader (mnkr)	1 290	1 272	1 324	51
Varav:				
- vård och omsorg om funktionshindrade	891	905	913	7
- missbrukarvård och övrig vuxenvård	110	113	111	-2
- ekonomiskt bistånd	287	251	299	47
- familjerätt	1	3	2	-1

De samlade nettokostnaderna för vård och omsorg av vuxna 21-64 år, missbrukarvård och ekonomiskt bistånd, uppgick till 1 324 miljoner kronor och överskred kommunfullmäktiges budget med 51 miljoner kronor. Ekonomiskt bistånd svarar för merparten av underskottet, 47 miljoner kronor. Vård och omsorg av personer med funktionsnedsättning visar underskott, bland annat till följd av ökade kostnader för korttidsvård.

Fortsatt underskott för ekonomiskt bistånd

Utbetalt försörjningsstöd överskrider budget med 18 miljoner kronor. Resten av underskottet inom ekonomiskt bistånd, 29 miljoner kronor, beror på en långvarig obalans mellan utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens myndighets- och förvaltningskostnader och kommunfullmäktiges budget. Denna obalans har funnits sedan 2005 och är oberoende av konjunkturläget. Under året vidtog

utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ett antal åtgärder för att minska kostnaderna. Bland annat bildades en kommungemensam myndighet för bostadssamordning, för att skapa en bättre balans mellan behov och tillgång på bostäder.

Oförändrat behov trots stabil arbetsmarknad

År 2011 var situationen på arbetsmarknaden stabil och arbetslösheten låg, vilket innebar en viss minskning i antal nya sökande. Trots den förbättrade situationen på arbetsmarknaden blev det inte lättare för de arbetslösa med försörjningsstöd att få arbete. Arbetslösheten är fortfarande det enskilt främsta skälet bakom människors behov av bistånd. Ju yngre gruppen biståndstagare är desto större är andelen arbetslösa. Under året fick 4 364 (4 367) hushåll försörjningsstöd till en summa på 221 (211) miljoner kronor. De ökade kostnaderna beror på ökat bistånd per hushåll, delvis till följd av att riksnormen har räknats upp.

En fortsatt besvärlig bostadssituation

Enligt en kartläggning från Socialstyrelsen 2011 hade Uppsala kommun flest personer per invånare utanför den ordinarie bostadsmarknaden. Troliga orsaker är att Uppsala har färre lediga hyresrätter och att personer utan egen inkomst inte får teckna eget kontrakt. Kommunen har dock arbetat för att förebygga vräkning och för att familjer som haft bostadssocialt kontrakt länge ska få eget förstahandskontrakt. Samtidigt är behovet av bistånd för boende större än tillgången på bostäder. Under året hade 949 familjer bostadssocialt kontrakt, 5 procent färre än 2010.

Ökade kostnader i bostad med särskild service

Jämfört med 2010 ökade nettokostnaderna för bostad med särskild service med 9,0 procent och antalet vårdtagare ökade med 3,4 procent. Inom bostad med särskild service ökade nettokostnaderna för psykiatriboende med 13 miljoner kronor eller en tiondel, och för omvårdnadsboende med 2 miljoner kronor eller 70 procent. I demensboende minskade däremot nettokostnaderna med 2 miljoner kronor motsvarande en tredjedel.

Något färre insatser i hemmet

Inom ordinärt boende ökade nettokostnaderna med drygt 1 procent, dock utvecklades kostnaderna olika för de olika insatserna. Till exempel fördubblades nettokostnaderna för korttidsvård/växelvård medan de minskade med en tredjedel för stöd i assistansliknande former. Samtidigt var antalet vårdtagare med insats i ordinärt boende något lägre än 2010.

	BOKSLUT 2010	BOKSLUT 2011	FÖRÄNDRING
Antal vårdtagare			
Boende	460	396	-64
Övriga insatser	644	680	36
Nettokostnad per vårdtagare (tkr)			
Boende	713	822	108
Övriga insatser	194	202	8

Fler med personlig assistans

Jämfört med föregående år ökade de samlade nettokostnaderna för insatserna enligt LSS och LASS med 2,0 procent. För personlig assistans och övriga insatser ökade nettokostnaderna med 10,0 procent, vilket delvis beror på ökade volymer. Inom LSS-boende minskade emellertid både volymen och nettokostnaderna, dock i helt olika omfattning, 13,9 respektive 0,9 procent.

Ett boende för missbrukare

Jämfört med föregående år är nettokostnaderna oförändrade för missbrukarvård och 2 miljoner högre för övrig vuxenvård. Under året placerades 12 personer på det nya boendet von Bahr. Nettokostnaderna är oförändrade för placeringar enligt Lag om vård av missbrukare (LVM) och bistånd till boende, men lägre för strukturerad öppenvård och råd och stöd.

Framtiden

Från och med 1 januari 2012 sker förändringar i sjukförsäkringen som innebär att förmåner ska kunna lämnas till försäkrade som inte har någon eller låg sjukpenninggrundande inkomst. Detta kan leda till att behovet av ekonomiskt bistånd från kommunen minskar för denna grupp.

En analys av socialbidragsverksamhetens organisation och metoder i syfte att utveckla, anpassa och effektivisera verksamheten kommer att genomföras under våren 2012.

Trots en särskild satsning har behovet av bostäder med särskild service inte kunnat tillgodoses fullt ut. De närmaste åren behövs därför ytterligare cirka 100 bostäder. Framtiden kommer sannolikt även att innebära en större mångfald av boendeformer då den tidigare generationens traditionella gruppboendestäder inte alltid kommer att svara mot enskilda personers önskemål. Ett exempel är att individer och grupper med gemensamma intressen och värderingar tar egna initiativ för att skapa den boendemiljö man önskar sig. En möjlighet kan exempelvis vara bostadskooperativa lösningar dit man efter hand kopplar önskade former av omvårdnadsresurser. En kontinuerlig revidering av boendepåbudsplanen sker för att kunna ställa om utifrån bland annat de förändringar som kan ske när det gäller de enskildas preferenser.

En ny inriktningsplan för beroende- och missbruksvården utarbetades under året men är ännu inte beslutad. Planen innefattar en satsning på öppenvårdsresurser, däribland en form av mellanvård för äldre personer med mångårigt alkoholmissbruk, samt etablering av ett halvvägshus. Planen inrymmer även ett kvinnoboende i kombination med ett natthärbärge.

ÄLDRE +65 ÅR

Sammanfattande analys och bedömning

Dagens äldre och i ännu högre grad kommande generationer kommer generellt att ha en hög funktionsnivå längre och därmed bättre förutsättningar för ett mer självständigt liv. Kommunen behöver därför kunna tillgodose olika behov och önskemål i ett senare skede i människors liv.

En av hörnpelarna i arbetet inom äldreomsorgen är att stödja den enskildes möjlighet till förbättrad hälsa och kvarboende. Det har beslutats om flera bra och tydliga effektmål men fortfarande saknas det i viss mån redovisning av uppnådda resultat. Förbättringar behöver ske angående tillgången på mötesplatser för äldre och kommunen bör utveckla samarbetet mellan kommunen och aktörer som landstinget och den privata sektorn. Genom detta kan kommunen bättre tillgodose den enskildes behov och ta tillvara den tekniska utvecklingen.

Viktiga händelser

Under 2011 har äldrenämnden uppnått en bra balans mellan utbud och efterfrågan av vård- och omsorgsboendeplatser.

Under året har två vård- och omsorgsboenden tillkommit. Sandellska huset har 54 bostäder och verksamheten har en it-profil vilket betyder att det i entrén finns en digital informationstavla och datarum där webbkameror hjälper de boende att få mer kontakt med vänner och släktingar. Boendet von Bahr består av 16 bostäder och vänder sig till personer 55 år och äldre med missbrukshistoria.

Valfriheten fortsätter att utvecklas

Valfrihetssystemet har utvecklats för äldre på samma sätt som för gruppen 21-64 år.

Kommunens roll förändras

Genom den strategiska inriktningen på ökad valfrihet övergår kommunens roll alltmer till att skapa tydliga regler på en arena/marknad i stället för detaljstyrning på verksamhetsnivå. Den enskilde behöver hjälp och

stöd till att bli en medveten och välinformerad beslutsfattare med möjlighet att själv kunna utöva kontroll vad gäller innehåll, utformning och utförande.

Äldrenämnden har antagit nya riktlinjer för insatser enligt SoL och LSS och riktlinjer för hälso- och sjukvård inklusive rehabilitering. Samtliga riktlinjer gäller från och med 1 juli 2011.

Ekonomiskt utfall

	BOKSLUT 2010	BUDGET 2011	BOKSLUT 2011	AVVIKELSE BOKSLUT- BUDGET
Nettokostnader (mnkr)	1 529	1 632	1 631	-1
<i>Varav:</i>				
- vård och omsorg om äldre (SoL och HSL)	1 437	1 560	1 516	-45
- vård och omsorg om äldre funktionshindrade (LSS och LASS)	85	66	106	40
- missbrukarvård och övrig vuxenvård	7	6	9	3

Ekonomi i balans men obalans mot kommunfullmäktiges budget

De samlade nettokostnaderna för vård och omsorg av äldre uppgick till 1 631 miljoner kronor och är i nivå med kommunfullmäktiges budget. Nettokostnaden utvecklades emellertid olika för insatserna enligt SoL och HSL (ordinärt boende och särskilt boende) och LSS och LASS. Nettokostnaderna för insatser enligt LSS och LASS tar allt större andel av budgeten för äldreomsorgen i anspråk, en utveckling som har pågått under ett flertal år men inte avspeglats i kommunfullmäktiges budget.

Ökande kostnader i hemtjänst och hemvård

Jämfört med 2010 ökade de totala nettokostnaderna för äldreomsorg med 101 miljoner kronor eller 6,6 procent. Nettokostnaderna ökade med 11,2 procent inom ordinärt boende, där volymökningen uppgick till 6,9 procent och nettokostnadsökningen per vårdtagare till 4,1 procent. Utfallet i nettokostnader för ordinärt boende blev 24 miljoner mer än vad äldrenämnden hade prognostiserat i augusti.

Kostnadsökningen förklaras huvudsakligen av ökad efterfrågan på servicetjänster som städ, tvätt och inköp för äldre under årets sista månader. Äldrenämnden ser ett behov av att förbättra kvaliteten i sina uppföljningar för att bättre förutse behov och efterfrågan, framförallt inom hemtjänst och hemvård. Inom särskilt boende ökade nettokostnaderna med 1,6 procent, och beror helt på ökade volymer.

	BOKSLUT 2010	BOKSLUT 2011	FÖRÄNDRING
Antal vårdtagare			
Ordinärt boende inkl servicehus	2 403	2 568	165
Särskilt boende	1 447	1 477	30
Nettokostnad per vårdtagare (tkr)			
Ordinärt boende inkl servicehus	250	260	10
Särskilt boende	546	543	-2
Verksamhetsmix*	62,4%	63,5%	1,1
Andel personer med beviljad insats (%)			
65 år och äldre	13,5%	13,6%	0,1
65-79 år	4,3%	4,6%	0,3
80 år och äldre	37,0%	37,7%	0,7%

* Andelen vårdtagare i ordinärt boende av totalt antal beviljade insatser i gruppen +65 år.

Större andel får insats

Andelen äldre som får insats i hemmet uppgick till 63,5 procent och blev därmed högre än de senaste två åren. Under året fick 37,7 procent av invånarna 80 år och äldre någon insats, en ökning med 0,7 procentenheter från 2010. Även andelen 65-79 år som fått insatser ökade med 0,3 procentenheter och uppgick till 4,6 procent. Att andelen invånare som fått insats ökar jämfört med tidigare år innebär ett ökat behov utöver det som påbjuds av demografiförändringen.

Nettokostnader för LSS-insatser upp med 25 procent

Nettokostnaderna för insatser enligt LSS och LASS, insatser för personer med funktionsnedsättning, ökade med 23,8 procent jämfört med 2010. Nettokostnadsökningen för insatser enligt LSS och LASS beror till stor del på ökade volymer inom boende enligt LSS.

och dels på att äldregruppen tagit ansvar för kostnader för vissa LSS-insatser som tidigare finansierades av nämnden för vuxna med funktionshinder. Insatserna som tagits över av äldregruppen avser personer med funktionsnedsättning som uppnått 65 år.

Framtiden

Förändrade behov

Den demografiska situationen med allt fler äldre personer kommer på sikt att kräva mer resurser. Dagens äldre och i ännu högre grad kommande generationer kommer generellt att ha en hög funktionsnivå längre och därmed bättre förutsättningar för ett mer självständigt liv. Den enskildes ansvar för sitt eget åldrande kommer därmed att i ökande utsträckning betonas. För att klara detta bör mer kraft läggas på att informera och stödja äldre att ta egna beslut och att underlätta för äldre att bo kvar hemma.

Nya system för ersättningar till utförare som främjar ett hälsofrämjande synsätt är under utveckling. Samarbete behöver ytterligare utvecklas med aktörer som landstinget för att på bästa möjliga sätt kunna tillgodose den enskildes behov. Det är angeläget att tillvarata informationsteknikens möjligheter när det gäller lösningar som kan bidra till ökad trygghet och självständighet för den enskilde.

Ökad valfrihet även vad gäller vård- och omsorgsboenden

Det pågår ett utredningsarbete med inriktning mot att utveckla ett valfrihetssystem även för vård- och omsorgsboende. Bedömningen är att en sådan åtgärd förutom att ge en större valfrihet för den enskilde, även kommer att leda till en ökad mångfald i form av vård- och omsorgsboenden med olika inriktningar och profiler. Den pågående utbyggnaden av vård- och omsorgsbostäder innebär att redan under 2012 kommer de vårdboenden som inte uppfyller kvalitetskraven att kunna ersättas.

Trygghetsboenden kan överbrygga glapp

Den påbörjade inriktningen mot att skapa trygghetsbostäder behöver fullföljas så att behovet av vård- och omsorgsboende kan reduceras. Boendeformen kan överbrygga glappet mellan ordinärt boende och vård- och omsorgsboende. De kriterier för subventioner som äldregruppen har antagit lägger grunden för den fortsatta utbyggnaden av trygghetsbostäder. Äldregruppen och fastighetsägarna kommer att arbeta tillsammans för att tydliggöra systemet för trygghetsbostäder under 2012.

Särskilt riktade insatser

Verksamhetsområdet omfattar mottagning och introduktion av nyanlända invandrare och flyktingar samt arbetsmarknads- och sysselsättningsinsatser. Vidare ingår försörjningsstöd efter introduktionsperioden upp till maximalt tre år efter ankomståret.

Sammanfattande analys och bedömning

Det är arbetslinjen som är i fokus för kommunens arbete med att försöka bryta utanförskapet. Många åtgärder och projekt företas för att öka möjligheterna för människor att komma ut på arbetsmarknaden eller börja studera. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har beslutat om flera bra och tydliga effektmål men fortfarande saknas det redovisning av uppnådda resultat vilket gör måluppfyllelsen svårbedömd.

Inriktningsmål och måluppfyllelse

Inriktningsmål

Utanförskap ska brytas genom fokus på arbetslinjen.

Måluppfyllelsen är svårbedömd

Ett stort antal arbetsmarknadspolitiska projekt ha bedrivits i kommunen. Flera av dessa visar positiva resultat men de långsiktiga effekterna är svårbedömda. Exempelvis beräknas drygt hälften av 123 deltagare i det avslutade projektet Gottsunda factory (2) börjat arbeta eller studera medan 10 procent kommit ut i praktik. I projektet Utsikten, i samverkan mellan NybyVision, Uppsala kommun och Arbetsförmedlingen var målgruppen omkring 100 personer som stod långt från arbetsmarknaden. Av dessa uppskattas att omkring 70 procent börjat arbeta eller studera. Inför 2012 ska erbjudandet om feriearbete under sommarlovet utökas till två gånger för att öka möjligheterna för ensamkommande ungdomar att komma ut på arbetsmarknaden. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har i samarbete med arbetsförmedlingen fortsatt utveckla formerna för den särskilda satsningen på aktiva insatser för arbetslösa bidragsmottagare via Navet. En särskild verksamhet har därför inrättats för att ta emot, bedöma och effektivisera insatser för arbetslösa biståndsmottagare som kan ta arbete direkt eller med visst stöd.

Viktiga händelser

Nationella minoriteter

En policy beträffande nationella minoriteter är fastställd och information samt implementering är påbörjad. Kontinuerliga samråd med romer och tornedalingar har påbörjats och inom förvaltningsområdet för finska har samrådet utvecklats. Inom förvaltningsområdet för finska har exempelvis ett stort kulturutbud genomförts och en behovskartläggning bland invånarna gjorts. Resultatet visar att den sverigefinska minoriteten i Uppsala kommun främst efterfrågar äldreomsorg på finska samt kulturella evenemang. En kartläggning av kommunens medarbetares språkkunskaper, intresse och vilja att ge service på finska har också genomförts och ett 90-tal medarbetare har svarat att intresse finns.

Fler platser för ensamkommande barn

Socialnämnden ansvarar för att tillhandahålla boende, vård och behandling för ensamkommande barn och ungdomar. Under året blev 11 platser i utslussboende med vuxenstöd inflyttningsklara och sammanlagt finns nu 28 utslussplatser med vuxenstöd. Totalt har kommunen tecknat avtal med Migrationsverket om 90 platser för ensamkommande barn och ungdomar.

Arbetsmarknadspolitiska åtgärder

Uppsala kommun medverkade till en regional överenskommelse för integration och etablering i Uppsala län, samt ingick ett samverkansavtal med Arbetsförmedlingen om platser inom jobb- och utvecklingsgarantins FAS 3. Under året tog kommunen emot en utmaning om konkurrensutsättning av vissa arbetsmarknads- och sysselsättningsinsatser.

Ekonomiskt utfall

	BOKSLUT 2010	BUDGET 2011	BOKSLUT 2011	AVVIKELSE BOKSLUT- BUDGET
Nettokostnader (mnkr)	108	145	117	-28
Varav:				
- flyktingmottagande	17	11	7	-5
- arbetsmarknadsåtgärder	92	134	111	-23

De samlade nettokostnaderna för flyktingmottagning och arbetsmarknadsåtgärder blev 28 miljoner kronor lägre än kommunfullmäktige budgeterat, dock 9 miljoner kronor mer än 2010. Överskott redovisas för både flyktingmottagande och arbetsmarknadsåtgärder. Överskottet inom flyktingmottagande beror på att socialnämnden för barn och ungas kostnader för mottagandet av ensamkommande barn varit lägre än statsbidraget från Migrationsverket.

Kostnaderna överstiger statsbidragen

För övrigt flyktingmottagande redovisas ett underskott på 4,4 miljoner kronor. Delvis beror detta på att kostnaderna för försörjningsstöd till flyktingar blev 3,6 miljoner kronor utöver budget. De senaste tre åren har flyktingmottagandet varit mycket lägre än i överenskommelsen med Migrationsverket. Sedan december 2010 har dessutom den schabloniserade ersättningen från Migrationsverket minskat med mer än hälften då ansvaret för mottagandet av vuxna flyktingar övergått till Arbetsförmedlingen. Följaktligen svarar inte ersättningen från staten mot kommunens kostnader för flyktingmottagandet. Anpassningen av kostnaderna har dessutom inte kunnat ske fullt ut, delvis på grund av svårigheten att bedöma omfattningen av framtida flyktingmottagande.

En uppföljning från Sveriges kommuner och landsting visar att kommunernas kostnader för försörjningsstöd till nya flyktingar är högre än ersättningen från staten. Kommunen får inte längre nödvändiga uppgifter om alla flyktingar som beviljas uppehållstillstånd och är bosatta i kommunen. Med hänvisning till sekretess får kommunen inte heller uppgifter om flyktingar som omfattas av etableringslagen och tas emot av Arbetsförmedlingen. Dessa omständigheter gör det svårt för kommunen att kontrollera ersättningsnivåerna.

Nedgång i flyktingmottagandet

Under året tog Uppsala kommun emot 143 nyanlända flyktingar, varav 56 ensamkommande barn och unga. Föregående år tog kommunen emot 209 nyanlända flyktingar. Under året fick 180 hushåll introduktionsersättning och 289 hushåll försörjningsstöd.

Uteblivna satsningar gav överskott

Det positiva resultatet inom arbetsmarknadsåtgärder beror huvudsakligen på att de extra satsningarna för arbetslösa med socialbidrag inte blev av vilket resulterade i ett överskott om 7 miljoner kronor. Bidrag från olika statliga myndigheter var 8 miljoner kronor högre än beräknat samtidigt som kompletterande utbildningsinsatser inte efterfrågades under hösten vilket gav ett överskott om knappt 6 miljoner kronor.

Allt fler ungdomar fick feriearbete och feriepraktik

Under året fick 30 personer sysselsättning i olika föreningar med bidrag från kommunen. Allt fler ungdomar deltog i feriearbete och feriepraktik och drygt 70 ungdomar som gått ut gymnasieskolan fick insats. De rehabiliterande insatserna var på samma nivå som 2010.

Framtiden

Nationella minoriteter

Samråd med de nationella minoriteterna samer och judar att upprättas under 2012. Implementering av policyn beträffande nationella minoriteter ska fortgå, och service på finska kommer att finnas på fler verksamhetsområden i kommunen.

År 2012 har av regeringen utnämnts till romskt minnesår eftersom det var 500 år sedan romer första gången kom till Sverige. Romer har under alla tider blivit förföljda och diskriminerats av majoritetsbefolkningen. Arbetet med att förbättra romers möjligheter till inkludering i det svenska samhället kommer att intensifieras under 2012.

Romane Buca är ett drygt tvåårigt ESF-projekt för romer som startar i mars 2012 och kommer att drivas av Sensus Stockholm-Gotland tillsammans med kommunerna i Uppsala, Västerås, Eskilstuna och Stockholm stad. Projektet syftar till att förbättra romers möjligheter att komma in på arbetsmarknaden. I Uppsala kommer projektet att vända sig till romer från 16 års ålder.

Ensamkommande barn

En förnyad upphandling av 61 platser för ensamkommande barn och ungdomar kommer att göras – nuvarande avtal löper ut 31 december 2012. Ensamkommande barn och ungdomar med särskilda behov kommer att vara en ny målgrupp i den ramupphandling av hem för vård eller boende (HVB) som genomförs under 2012. Efterfrågan av familjehem för målgruppen har ökat successivt och en förstärkning av resurser för rekrytering och uppföljning av familjehem görs under 2012.

Arbetsmarknadspolitiska åtgärder

Under de närmaste åren kommer kommunen, tillsammans med fem andra kommuner i östra Mellansverige, att driva två ESF-projekt. NUEVO K2 syftar till ökat självförsörjande bland unga arbetslösa. NUEVO Kompetens fokuserar på att bygga upp en lärandeplattform som riktar sig till kompetensutveckling av medarbetare.

Affärsverksamhet

Området omfattar kommunens verksamhet inom den kollektivtrafik som kommunen ansvarar för och som sker i förvaltningsform. För den kollektivtrafik, som beställts av Upplands Lokaltrafik AB (UL) lämnar gatu- och trafiknämnden ett årligt aktieägartillskott. Från och med den 1 januari 2012 tar landstinget som ny regional myndighet över ansvaret för all regional trafik, inklusive stadstrafiken.

Sammanfattande analys och bedömning

Under 2011 fortsatte den positiva utvecklingen av antalet resande inom kollektivtrafiken, ökningstakten var dock lägre än under 2010. Förklaringen är sannolikt den milda avslutningen av året då november och december blev närmast snöfria. Resandeökningen låg på 5,4 procent, jämt fördelat på mellan olika linjetyperna.

Arbetet med att skapa en attraktiv och effektiv kollektivtrafik som underlättar för medborgarna i vardagen fortsatte under året tillsammans med berörda huvudmän och aktörer. Genom beslutet om den nya regionala kollektivtrafikmyndigheten har ansvaret för lokaltrafiken övergått från kommunen till landstinget. Former för samarbete måste utvecklas för att säkerställa en fortsatt positiv utveckling av kollektivtrafiken i kommunen.

Inriktningsmål och måluppfyllelse

Inriktningsmål

Den allmänna och särskilda kollektivtrafiken ska underlätta för människor med funktionsnedsättning, i alla åldrar, att leva ett aktivt och oberoende liv. Kollektivtrafiken ska utvecklas främst genom införandet av stomlinjer och mer kompletterande trafik.

Målet kommer att uppnås

Tillgänglighetsarbetet har fortsatt och under 2011 avslutades bland annat arbetet med att tillgänglighetsanpassa hållplatserna utmed stombusslinjenätet. Mer än 95 procent av alla stadsbussarna är låggolvsbussar och många har nigningsfunktion. På sex linjer är samtliga bussar försedda med utfällbara ramper och nigningsfunktion. I tidtabellen är dessa markerade med en symbol för funktionshinder. Resandet ökar kraftigt på Mjuka linjen som infördes 2010. Konceptet är anpassat till resenärer med särskilda behov och erbjuder ett lugnare körsätt med tätare hållplatser, men alla är välkomna att åka med.

Inriktningsmål

Möjligheten till spårbunden respektive trådbunden trafik ska prövas.

Målet kommer att uppnås

Projektet Attraktiva stomlinjer och stadsstråk har fortsatt och en förstudie om införande av spårtaxi har genomförts. Tre av de sex utpekade stomlinjerna i ÖP2010 anses komma ha så stort resande att spårväg kan vara motiverad i framtiden. Utmed dessa stråk anpassas gator, hållplats och bebyggelse för att möjliggöra en konvertering av stombussar till spårbunden trafik någon gång i framtiden. En fördjupad rapport angående en spårtaxibana för sträckan Resecentrum-Akademiska sjukhuset-Biomedicinskt centrum har tagits fram.

Viktiga händelser

Ny kollektivtrafikmyndighet

Beslut togs om att Landstinget blir huvudman för den regionala kollektivtrafikmyndighet som bildats i Uppsala län. Landstinget övertar därmed ansvaret för den regionala kollektivtrafiken inklusive

stadstrafiken. Som en följd såldes Gamla Uppsala Buss AB och AB Uppsalabuss samt det delägda bolaget Upplands Lokaltrafik AB till landstinget efter årsskiftet. Kommunen har fortsatt ansvaret för infrastrukturen och framkomligheten för kollektivtrafiken. Den gemensamma målsättningen är att resandet ska fördubblas till 2020, med 2006 som basår.

Ny stomlinje

I december 2011 startades den fjärde stomlinjen som kör mellan Östra Nyby och Östra Gottsunda var 10:e minut större delen av vardagsdygnet. Precis som de tre tidigare har den fått en rakare linjestäckning och kortare restid samt bättre utrustning på flera av hållplatserna.

Ekonomiskt utfall

	BOKSLUT 2010	BUDGET 2011	BOKSLUT 2011
Nettokostnader (mnkr)	235	302	293

Nettokostnaderna för affärsverksamhet, inklusive färdtjänst, blev sammanlagt 293 (235), miljoner kronor vilket är 9 miljoner kronor lägre än kommunfullmäktiges budget. Både färdtjänst och extern uthyrning av bostäder och lokaler redovisade överskott, medan kollektivtrafiken redovisades ett underskott. I jämförelse med bokslut 2010 ökade nettokostnaderna med 58 miljoner kronor, en konsekvens av att budgeten för kollektivtrafik förstärktes 2011 och att verksamheten genererade ett underskott.

Överskottet för färdtjänst uppgick till 8 miljoner kronor. Såväl antalet färdtjänsttillstånd som antalet resor minskade under 2011. En förbättrad tillgänglighet i kollektivtrafiken, bland annat genom införande av den så kallade Mjuka linjen, bidrog till utvecklingen.

Extern uthyrning av bostäder och lokaler gav ett överskott på 11 miljoner kronor, varav 7 miljoner kronor var reavinster från försäljning av bostadsrättslägenheter.

Landsbygdstrafiken redovisade ett underskott på 9 miljoner kronor. De två huvudsakliga förklaringarna är en ny upphandling av landsbygdstrafiken på en högre kostnadsnivå samt en tillfällig upphandling av övrig trafik. Till detta kommer även högre kostnader än budgeterat för stationsavgifter vid resecentrum.

Stadstrafiken visade ett plus på 1 miljon kronor. Resandet ökade med 4,5 procent under året. Efter en stark ökning av antalet resande under första halvåret påverkades dock antalet resande senare på året negativt av det milda höstvädret. Den relativt sett låga ökningen under året höjer kraven på resandeökningar kommande år om fördubblingsmålet i slutet av 2020 ska nås.

Framtiden

Arbetet med att utveckla stomlinjessystemet i samspel med den övergripande samhällsplaneringen fortsätter och anses vara en avgörande framgångsfaktor för en attraktiv och effektiv kollektivtrafik. För att nå fördubblingsmålet 2020 behövs ett tätt samarbete mellan berörda parter. Kommunen har ett särskilt ansvar för kollektivtrafikens framkomlighet i staden i form av kollektivtrafikkörfält och signalprioriteringar och därmed behöver investeringstakten vara fortsatt hög.

FINANSIELL ANALYS OCH RÄKENSKAPER

Finansiell analys av Uppsala kommun

Sammanfattning

Syftet med den finansiella analysen är att beskriva organisationens förmåga att över tid hantera sina åtaganden och samtidigt ha en god ekonomisk hushållning. Utgångspunkten för analysen är ett antal ekonomiska indikatorer som tillsammans skapar en helhetsbild av kommunens finansiella resultat och ställning. God ekonomisk hushållning innebär att medborgarens resurser används ansvarsfullt. Rätt kvalitet och volym av tjänster ska tillhandahållas inom ramen för tillgängliga resurser. Volym och kvalitet har analyserats i verksamhetsavsnittet, detta avsnitt fokuserar på resursanvändningen.

Uppsalas finansiella ställning är god. De senaste åtta åren har kommunen levererat ett positivt resultat, över tid väl i paritet med de nivåer som definierar god ekonomisk hushållning. I december 2011 förnyade kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's sin bedömning av Uppsala kommun. Betyget förbättrades till AA+/positiv på medellång och lång sikt medan det kortsiktiga betyget oförändrat blev högsta möjliga. Även omvärlden bedömer således Uppsalas finansiella ställning och kapacitet som god.

Att ha en ekonomi i balans är en viktig förutsättning för en kommun. Årets totala resultat för Uppsala kommun är positivt med 92 miljoner kronor. Enskilda nämnder och styrelser redovisar emellertid negativa resultat. Mer om orsakerna till detta kan läsas under respektive nämnd och styrelse i den finansiella analysen.

Uppsala kommun är en stabil tillväxtkommun med en arbetsmarknad som historiskt visat sig vara mer stabil än de flesta andra kommuners. Läget i den dynamiska mälardalenregionen, med närhet till Stockholm, borgar för en fortsatt god ekonomisk utveckling.

Under året genomfördes flera stora och strategiska affärer inom ramen för aktiebolagskoncernen Uppsala Stadshus AB. Från 2012 ansvarar Landstinget i Uppsala län för kollektivtrafiken, varför kommunen sålt sina två bussbolag. I september avyttrade Uppsalahem AB delar av sitt fastighetsbestånd till Rikshem AB i utbyte mot aktiemajoriteten i Studentstaden i Uppsala AB. Detta gav Uppsala kommun kontroll över omkring 4 000 studentbostäder.

Den globala finansiella oron, med centrum i Europa, är en risk för Uppsala kommun. Konjunkturförändringen påverkar i förlängningen även sysselsättningen i Uppsala. I detta läge är det centralt att fortsatt bevara en ekonomi i balans, med kostnadsökningar inom ramen för tillgängliga resurser. Som en konsekvens reviderade Uppsala kommun i december sin budget för 2012 genom en sänkning av kostnaderna om motsvarande 1 procent jämfört med tidigare planering. Trots detta finns anledning till vaksamhet inför 2012. Nettokostnadsökningen var hög under 2011 samtidigt som kostnaderna för bland annat pensioner och vinterväghållning även under 2012 ser ut att vara underskattade.

Resultat och kapacitet

Positivt resultat för åttonde året i rad

ÅRETS RESULTAT			
Belopp i miljoner kronor	2009	2010	2011
Årets resultat	202	167	92
Resultat exkl extraordinära poster	202	334	92
Årets resultat ¹ / skatter och kommunalekonomisk utjämning	2,5%	3,9%	1,0%

¹ 2010 exklusive bidrag till statlig infrastruktur

Uppsala kommun redovisar ett positivt resultat för åttonde året i rad. Resultatet är 92 miljoner kronor vilket motsvarar 1,0 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Inför 2011 budgeterades ett resultat om 86 miljoner kronor, inklusive aktieutdelning från AB Uppsala Kommuns Industrihus om 30 miljoner kronor som dock inte ianspråktoes. Det finansiella målet för 2011 är uppfyllt. En riktlinje för resultatnivån är att den över tid bör vara omkring 2 procent av skatter och kommunalekonomisk utjämning. Enstaka år kan det vara motiverat med avvikelser mot detta, exempelvis för att genomföra en utvecklingssatsning eller för att parera förändringar i konjunkturen. De senaste fem åren har Uppsala kommun i genomsnitt levererat ett årligt positivt resultat motsvarande 1,8 procent av skatter och kommunalekonomisk utjämning. Om hänsyn tas till den extraordinära kostnaden 2010, då Uppsala kommuns hela kostnad för citybanan i Stockholm togs, har resultatet motsvarat 2,2 procent av skatter och kommunalekonomisk utjämning.

Verksamhetens nettokostnader översteg budget med 69 miljoner kronor och finansnettot blev 48 miljoner sämre än budget. Finansnettot belastades med en engångskostnad på 51 miljoner kronor, en konsekvens av att räntan för nuvärdesberäkningen av pensionsskulden sänktes. Till följd av att skatteintäkterna blev 126 miljoner kronor högre än beräknat är resultatet något bättre än budgeterat och den tidigare beslutade utdelningen från AB Uppsala Kommuns Industrihus togs inte i anspråk.

BALANSKRAVSUTREDNING			
Belopp i miljoner kronor	2009	2010	2011
Årets resultat	202	167	92
Vinster vid försäljning av anläggningstillgångar	-7	-35	-19
Reserverat för pensioner mm	-70	-70	-70
Ianspråktagande av reserverade medel	2	0	0
Balanskravsresultat	127	62	3

Den obligatoriska balanskravsutredningen visar att Uppsala, även efter en reservering för pensioner om 70 miljoner kronor, redovisar en ekonomi i balans. Balanskravet är en lagstadgad miniminivå för kommuner som innebär att intäkterna, exklusive försäljning av anläggningstillgångar, måste överstiga kostnaderna. Om kravet inte uppnås ska en plan upprättas för att inom tre år återställa det egna kapitalet.

Högre skatter än beräknat

SKATTE- OCH NETTOKOSTNADSUTVECKLING			
Förändringar i procent	2009	2010	2011
Skatter och kommunalekonomisk utjämning	2,1	5,7	4,0
Verksamhetens nettokostnader	2,5	4,1	6,4
Nettokostnader justerade med jämförelsestörande poster	4,1	4,0	5,4

Den svenska ekonomin har uppvisat en stark återhämtning efter finanskrisen 2008. Under 2010 ökade bruttonationalprodukten (BNP) med ett årsgenomsnitt på 5,6 procent. Trots oron i omvärlden fortsatte den starka återhämtningen under 2011. Under tredje kvartalet växte BNP med 1,6 procent jämfört med kvartalet innan, vilket motsvarar en årstakt på 6 procent. Sveriges kommuner och landsting (SKL) tror dock på en kraftig inbromsning i den svenska ekonomin. Tillväxten i ekonomin förväntas stanna upp

med stigande arbetslösheten från fjärde kvartalet 2011 med en beräknad minskning av BNP med 0,2 procent i årstakt. Inbromsningen beror på hushållens och företagens negativa förväntningar på tillväxt vilket till stor del kan tillskrivas skuldkrisen i Europa. Trots den negativa utvecklingen sista kvartalet antas BNP växa med 4,6 procent under 2011.

År 2011 redovisar kommunen skatter och kommunalekonomisk utjämning om 8 834 miljoner kronor, 7 718 miljoner kronor i skatteintäkter och 1 116 miljoner kronor i kommunalekonomisk utjämning. I den kommunalekonomiska utjämningen ingår fastighetsavgift på 268 miljoner kronor. Skatter och kommunalekonomisk utjämning är 4,0 procent högre än föregående år och 126 miljoner kronor över budget. Skatteintäkterna för 2011 har påverkats både av en bättre arbetsmarknad än förväntat och en positiv korrigering av skatteintäkterna för 2010 med 28 miljoner kronor.

Högre nettokostnadsökningar

Under 2011 ökade nettokostnaderna justerat för jämförelsestörande poster med 5,4 procent jämfört med föregående år. Det överstiger utrymmet i kommunfullmäktiges budget som var 4,6 procent med 0,8 procentenheter. Årets kostnader för pensioner täcks inte av PO-pålägget från årets löner, vilket antogs i budgeten. Förklaringen är att antalet medarbetare minskat något samtidigt som kostnaden för den historiska pensionsskulden ökat snabbare än förväntat. En ytterligare förklaring till högre kostnader är den stränga vintern med högre kostnader än planerat för vinterväghållning, uppvärmning och fastighetsunderhåll.

Jämfört med 2010 har nettokostnaderna ökat väsentligt inom förskoleverksamheten, vård och omsorg om äldre, barn- och ungdomsvården och ekonomiskt bistånd. I förskolan ökade nettokostnaderna 10 procent, både till följd av volymökningar och ökade kostnader per barn. Det senare beror på ambitioner att öka kvaliteten. Kostnaderna för äldreomsorgen ökade med 7 procent, framför allt beroende på ökande volymer. Kostnadsökningarna inom förskolan och äldreomsorgen ligger dock inom ramen för budget. Barn- och ungdomsvård och ekonomiskt bistånd överskred budgetramen och redovisade kostnadsökningar med 5 respektive 4 procent. Dessa verksamheter har redovisat underskott mot planeringen under flera år.

Behov av fortsatt återhållsamhet

Även om nettokostnadsökningen 2011 i delar varit planerad finns anledning att vara vaksam på utvecklingen. För att kommunen ska bevara en ekonomi i balans kan verksamhetens nettokostnader inte tillåtas öka i snabbare takt än skatteintäkterna. Åtgärder vidtogs i december då en ny budget för 2012 antogs av kommunfullmäktige där nettokostnaderna justerades ned med omkring 1 procent.

År 2012 förväntas sysselsättningen minska. Till del balanseras detta av större löneökningar varför SKL räknar med en skatteunderlagstillväxt på 3,5 procent. För 2013 och 2014 prognostiserar SKL tillväxttakter på 3,3 respektive 4,2 procent. Prognoserna är dock behäftade med större osäkerhet än normalt då de förutsätter att den europeiska skuldkrisen kan lösas under kontrollerade former. Om lönerna i den offentliga sektorn stiger i samma takt som i resten av ekonomin kommer de ökande skatteintäkterna att gå till stigande lönekostnader i de kommunala verksamheterna.

Investeringar och självfinansieringsgrad

Bruttoinvesteringarna, det vill säga investeringar inklusive vad som finansierats genom investeringsbidrag, uppgick under året till 563 (606) miljoner kronor. Investeringsbidraget uppgick till 21 (48) miljoner kronor och avsåg huvudsakligen bidrag vid anläggning och anslutning av kommunalt gatu- och vägnät till det statliga vägnätet.

Självfinansieringsgraden mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras inom ramen för årets avskrivningar och resultat. För 2011 har självfinansieringsgraden sjunkit jämfört med tidigare år, den huvudsakliga anledningen är att resultatet är något lägre till följd av ökade nettokostnader. Målet om en självfinansieringsgrad om minst 75 procent har dock uppnåtts med god marginal.

INVESTERINGAR OCH SJÄLVFINANSIERINGSGRAD			
	2009	2010	2011
Nettoinvesteringar (mnkr)	489	559	542
Nettoinvesteringar/skatter och kommunalekonomisk utjämning (procent)	6	7	6
Självfinansieringsgrad (procent)	100	93	85

Kommunens investeringar domineras av den gemensamma infrastrukturen i form av gator, broar, parker och andra markanläggningar. Därtill kommer fastighetsinvesteringar, huvudsakligen inom den pedagogiska verksamheten. Under året har 210 miljoner kronor investerats av gatu- och trafiknämnden och 209 miljoner kronor av fastighetsnämnden. Tillsammans svarade dessa nämnder därmed för 77 procent av kommunens investeringar. Förutom investeringar i markanläggningar, skolor och förskolor är den investering som utmärker sig under året Resecentrum. Resecentrum invigdes i december och utgör Uppsalas knutpunkt för bussar och tåg.

Av kommunens nettoinvesteringar gjordes 378 (369) miljoner kronor i fastigheter, 114 (131) miljoner kronor i maskiner och inventarier samt 4 (2) miljoner kronor i bostadsrätter. Till detta ska pågående investeringar om 47 (57) miljoner kronor läggas.

NETTOINVESTERINGAR PER VERKSAMHET			
Belopp i miljoner kronor	2009	2010	2011
Politisk verksamhet	0	0	0
Infrastruktur, stadsutveckling, skydd mm	160	186	241
- varav resecentrum	31	-5	77
Fritid och kultur	21	44	39
Pedagogisk verksamhet	230	265	218
Vård och omsorg	5	8	12
Särskilt riktade insatser	2	8	1
Affärsverksamhet och färdtjänst	1	2	2
Kommunledning och gemensam verksamhet	68	45	29
- varav finansiell leasing	0	4	3
Summa nettoinvesteringar	489	559	542

Investeringsstakten har inte varit så hög som planerat, 49 procent av budgeten har utnyttjats. Orsaker är att kapaciteten att genomföra investeringsprojekt överskattas, att nödvändiga beslut ibland inte fattas eller att tillstånd inte erhålls. Ett exempel på det sista är arenafrågan i Uppsala där investeringar i gator och mark i anslutning till planerade arenor inte prioriterats i avvaktan på besked från kammarrätten (innebandy och friidrottsarena vid Gränby sportfält) samt EU-domstolen (Uppsala arena vid Gränby köpcentrum).

Inom den strategiska exploateringsverksamheten förvärvar och förädlar kommunen mark för vidareförsäljning. Här redovisas ackumulerade balanserade inkomster om totalt 710 miljoner kronor och utgifter om totalt 164 miljoner kronor. Nettot uppgår till 546 miljoner kronor. I takt med att mark blir färdig för exploatering och kan säljas, intäkts- och kostnadsförs respektive exploateringsprojekt och resultatet realiserar. Under 2011 innebar detta en nettovinst på 10 miljoner kronor.

Soliditet

SOLIDITET			
Alla värden i procent	2009	2010	2011
Soliditet	52	51	52
Tillgångsförändring	-2	4	0
Förändring av eget kapital	3	3	2
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	18	19	17

Eget kapital ökade något under året medan tillgångarna var oförändrade varför soliditeten, exklusive pensionsförpliktelser och löneskatt, förbättrades. Kommunens pensionsåtagande, som definieras som nuvärdet av framtida pensionsutbetalningar, ökade kraftigt under året till följd av att räntan som används vid beräkningen av nuvärdet sänktes. Den del av pensionsåtagandet som redovisas som ansvarsförbindelse ökade med 10 procent och soliditetsmättet som tar hänsyn till samtliga pensionsförpliktelser försämrades därmed med två procentenheter.

Risk och kontroll

God likviditet

Uppsala kommun har en tillgänglig kreditram på 3 682 miljoner kronor, varav 1 650 miljoner i checkräkningskrediter och 2 032 miljoner i certifikatprogram. Av kreditramen var 15 procent utnyttjad vid årsskiftet.

Hög kreditvärdighet ger goda villkor

Kommunens kreditvärdighet bedöms regelbundet av Standard & Poor's, ett av de ledande internationella kreditbedömningsinstituten. Den långfristiga kreditvärdigheten är AA+/positiv på en skala där AAA är högst. Betyget AA+ innebär ett mycket starkt mått på finansiell säkerhet. Kommunens kreditvärdighet gällande kortfristiga krediter är den bästa möjliga, A-1+ respektive K-1, där A-1+ representerar en extremt hög kapacitet att möta sina finansiella åtaganden. De höga kreditbetygen ger kommunen tillgång till finansiering med goda villkor.

Omviktning mot långfristiga lån

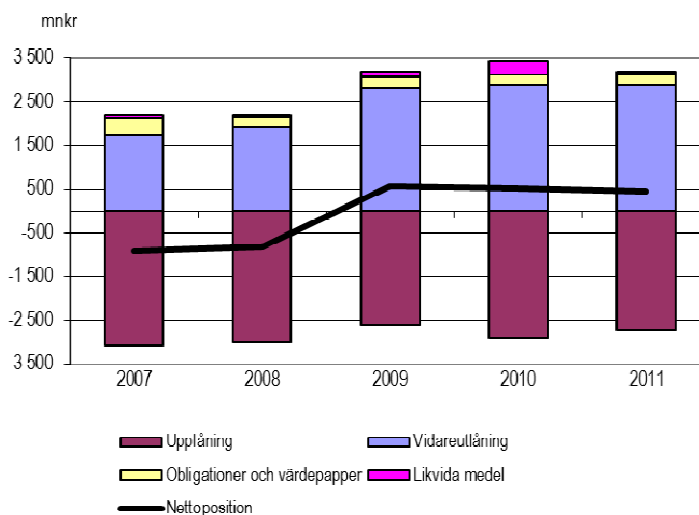
SKULDSÄTTNINGSGRAD			
Alla värden i procent	2009	2010	2011
Skuldsättningsgrad	48	49	48
- varav avsättningsgrad	4	4	5
- varav kortfristig skuldsättningsgrad	31	29	27
- varav långfristig skuldsättningsgrad	13	15	16
Skuldsättningsgrad inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	82	81	83

Skuldsättningsgraden, som uttrycker i vilken grad kommunens tillgångar finansierats med främmande kapital, var 48 procent vid utgången av året. Under året har en viss omfördelning skett från kortfristig mot mer långfristig upplåning.

Något lägre nettoposition

Vid utgången av året hade kommunen minskat sin upplåning med 176 miljoner kronor till 2 730 (2 906) miljoner kronor. Av detta var 2 875 (2 723) miljoner kronor vidareutlånat till kommunala bolag och stiftelser. Placeringarna uppgick till 262 (252) miljoner kronor och likvida medel till 44 (305) miljoner kronor.

Nettopositionen, det vill säga det positiva saldot mellan placeringar, vidareutlåning och upplåning, var 451 miljoner kronor, en minskning med 73 miljoner kronor jämfört med samma tidpunkt föregående år. Kommunens borgensåtaganden minskade marginellt under året, från 30 miljoner kronor till 28 miljoner kronor.

Ökad räntenivå under året

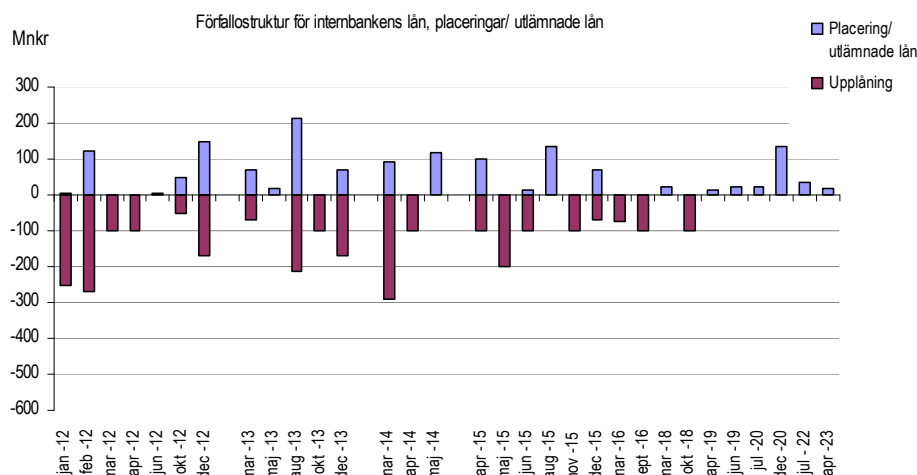
Marknadsräntorna ökade något under hela året, vilket gav effekt på kommunens räntekostnader och ränteintäkter. Kommunens genomsnittliga ränta för upplåning var 3,10 (2,39) procent och den genomsnittliga intäktsräntan för kommunens placeringar och utlåning var 3,52 (2,79) procent.

De finansiella kostnaderna avseende lån och pensionsskuld uppgick till 157 (73) miljoner kronor. Av ökningen på 84 miljoner kronor utgjorde 60 miljoner kronor ökad räntekostnad för pensionsavsättningar. Ränteintäkterna från utlåningen och placeringar blev 123 (96) miljoner kronor.

Den genomsnittliga räntebindningstiden för kommunens lån var 1,93 (1,63) år vid årsskiftet. Kommunens finanspolicy anger en genomsnittlig räntebindningstid på ett till fem år. Syftet med att ha en räntebindning i angivet intervall är att hålla nere ränterisken.

Spridd förfallostruktur minskar riskerna

Enligt kommunens finanspolicy ska låneskuldens förfallostruktur spridas över tid för att minska refinansieringsrisken. Vid slutet av året hade låneskulden förfall mellan en månad och sju år. Hela låneskulden var vidareutlånad eller placerad.

Sänkt diskonteringsränta ger större pensionsåtagande

PENSIONSÅTAGANDE			
Belopp i miljoner kronor	2009	2010	2011
Avsättningar för pensioner	430	477	571
Upplupen pensionskostnad, individuell del	182	190	188
Pensionsförpliktelser som ansvarsförbindelser	3 980	3 843	4 233
Medel placerade för att möta pensionsutbetalningar	243	252	262
Reserverat för pensioner, ej placerat	245	315	385

Kommunens totala pensionsåtagande uppgick vid årsskiftet till 4 992 miljoner kronor, varav 4 233 miljoner kronor redovisas som ansvarsförbindelser utanför balansräkningen. SKL beslutade hösten 2011 om en sänkning med 0,75 procentenheter av den diskonteringsränta som används för att beräkna nuvärdet av kommunens pensionsskuld. Nuvärdet av pensionsskulden blir högre vid lägre diskonteringsränta, vilket innebär att pensionsskulden ökar. Som en följd av detta ökade pensionsskulden i balansräkningen med 51 miljoner kronor och ansvarsförbindelsen med 298 miljoner kronor.

Årets pensionskostnader inklusive löneskatt uppgick till 490 miljoner kronor, en ökning med 68 miljoner kronor jämfört med föregående år. Av ökningen är 51 miljoner kronor engångseffekten av den sänkta diskonteringsräntan. I pensionskostnaderna ingår utbetalning av pensioner från ansvarsförbindelsen med 164 (137) miljoner kronor.

Kommunen har placerat 262 miljoner kronor för att klara kommande pensionsutbetalningar. Därtill reserverades 315 miljoner kronor av överskotten 2007-2010 till framtida utbetalningar av pensioner. Av årets överskott reserveras ytterligare 70 miljoner kronor.

Bättre prognossäkerhet

En viktig förutsättning för kontroll över kommunens ekonomi är förmågan att göra realistiska prognoser av resultatet. Syftet med prognoserna är att identifiera och åtgärda avvikelser i tid.

Prognossäkerheten är ett mått på kontroll över de kostnader och intäkter som påverkar resultatet i bokslutet. Prognossäkerheten mäts som skillnaden mellan det prognostiserade resultatet och årets resultat i relation till totala kostnader.

Merparten av uppdragsnämnderna visar större resultatavvikelser gentemot sina prognoser jämfört med föregående år. Äldrenämnden utmärker sig särskilt då kostnaderna för insatser i ordinärt boende för årets fyra sista månader underskattades. Som helhet visade dock uppdragsnämnderna en förbättrad prognossäkerhet då det samlade resultatavvikelsen uppgick till 0,1 procent, jämfört med 0,3 procent föregående år.

Produktionsstyrelsernas samlade resultatavvikelse från prognosen i augusti blev 0,4 procent, en förbättring från föregående år med 0,8 procentenheter. Båda styrelserna förbättrade sina resultat i bokslutet jämfört med prognosen. Utfallet visade en förbättring i prognossäkerhet för Styrelsen för vård och bildning och en försämring för Styrelsen för teknik och service.

För kommunen totalt blev resultatet 51 miljoner kronor bättre än prognosen i augusti, en avvikelse som motsvarar 0,5 procent av kommunens samlade kostnader. Den negativa effekten av engångskostnaden av en sänkt diskonteringsränta och äldrenämndens försämrade resultat uppvägdes av att ett flertal uppdragsnämnder och styrelserna förbättrade sina resultat. Resultatavvikelsen är lägre än föregående år och tyder på en förbättrad prognossäkerhet.

PROGNOSSÄKERHET			
Alla värden i procent	2009	2010	2011
Resultatavvikelse mot budget ¹	0,2	2,3	0,1
Resultatavvikelse mot augustiprogno ¹	1,3	0,6	0,5

¹ I relation till kostnadsomslutningen.

Hög känslighet för förändringar

KÄNSLIGHETSANALYS	Miljoner kronor
Lönekostnadsförändring 1 procent	± 50
Bruttokostnadsförändring 1 procent	± 110
Nettokostnadsförändring 1 procent	± 90
Ränteförändring 1 procentenhet	± 1
Förändring i inflation 1 procentenhet	± 50
Generell avgiftsförändring 1 procent	± 5
Förändrad utdebitering med 1 krona	± 360
Skatteunderlagsförändring 1 procent	± 80

Känslighetsanalysen visar hur förändrade förutsättningar påverkar kommunens ekonomi. Exempelvis ger en skatteunderlagstillväxt med en procent ett tillskott i kommunens intäkter på 80 miljoner kronor, medan en procents ökning av lönekostnader resulterar i en kostnadsökning med 50 miljoner kronor.

Räntekänsligheten är låg i Uppsala kommun, vilket beror på att merparten av inlåningen vidareutlånas till de kommunala bolagen med villkor baserade på den externa upplåningen. Vissa faktorer, till exempel taxor och avgifter, kan kommunen påverka medan andra, till exempel marknadsränta och sysselsättning, står helt eller delvis utanför kommunens kontroll.

Finansiell analys – sammanställd redovisning

Sammanfattning

Den sammanställda redovisningen omfattar kommunkoncernen. Här ingår såväl den verksamhet som bedrivs av kommunens uppdragsnämnder och produktionsstyrelser som den verksamhet som bedrivs i aktiebolagsform, vilken omfattar de helägda bolagen i Stadshuskoncernen samt de delägda bolagen. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en helhetsbild av kommunkoncernens ekonomi och åtaganden.

Kommunkoncernen redovisar positivt resultat för sjunde året i rad. Kostnadskontrollen och prognossäkerheten är tillfredställande. Koncernen är väl rustad för de framtida satsningar som den samlade kommunala verksamheten står inför.

Kommunkoncernens soliditet är lägre än kommunens då de investeringar som sker i bolagen lånefinansieras i högre grad. Lånen uppvägs av värdeökningar i fastighetsbeståndet, vilket gör att den långsiktiga betalningsförmågan inte påverkas negativt. En högre skuldsättning innebär dock större exponering för ränteförändringar. I Uppsalahem AB, det bolag som har störst låneskuld, reduceras ränterisken med hjälp av så kallade derivatinstrument och spridning av upplåningens förfallostruktur.

Kommunkoncernens resultat och ställning 2011 påverkas i hög grad av de stora fastighetsaffärer som genomförts under året. Uppsalahem AB förvärvade 51 procent av aktierna i Studentstaden AB av Rikshem AB, tidigare Bostadsaktiebolaget Dombro, som i utbyte erhöll Uppsalahem Attika AB. Uppsala Kommuns Fastighets AB sålde under året dotterbolaget Kvarnengallerian AB. Som en följd av affärerna steg resultatet, balansomslutningen, det egna kapitalet och soliditeten väsentligt jämfört med föregående år.

Kommunkoncernens resultat efter skatt uppgick till 1 687 miljoner. I resultatet inryms reavinst-/förluster om sammanlagt 1 644 miljoner kronor, merparten från Uppsalahem AB:s affär med Rikshem AB och Uppsala Kommuns Fastighets AB:s försäljning av Kvarnengallerian AB. Dessa borträknade blev resultatet 43 miljoner kronor, vilket är 204 miljoner kronor lägre än föregående år.

Investeringarna uppgick till 2 011 miljoner kronor då effekter av affären med Rikshem AB exkluderas. Det är en högre nivå än föregående år och förklaras bland annat av Uppsalahemkoncernen ökat takten i nyproduktionen av lägenheter, i linje med ägardirektivet.

Årets resultat efter skatt

ÅRETS RESULTAT EFTER SKATT			
Belopp i miljoner kronor	2009	2010	2011
Uppsala kommun	202	167	92
Uppsala stadshuskoncern	33	58	1 528
Delägda bolag	-2	-3	-8
Elimineringar och justeringar	-8	19	75
Uppsala kommunkoncern	225	242	1 687
Varav bidrag och reavinster/-förluster			
- bidrag statlig infrastruktur, Uppsala kommun	0	168	0
- reavinster, Uppsala kommun	-48	-105	-28
- reavinster/-förluster Uppsala stadshuskoncern	-6	-59	-1 616
Uppsala kommunkoncern, justerat för bidrag och reavinster/-förluster	171	246	43
Varav Uppsala kommun	154	230	64
Varav Stadshuskoncernen	27	-1	-31
- därav skatt och minoritet	11	21	-27
Stadshuskoncernen exkl. skatt och minoritet	16	-22	-3
Varav delägda bolag	-2	-3	-8
Varav elimineringar och justeringar	-8	19	17

Kommunkoncernens resultat efter skatt är 1 687 miljoner kronor, varav 92 miljoner kronor avser Uppsala kommun, 1 528 miljoner kronor de helägda bolagen i Stadshuskoncernen samt -8 miljoner kronor de delägda bolagen. I resultatet inryms reavinster/-förluster om sammanlagt 1 644 miljoner kronor.

Rensat för reavinster/-förluster blev Stadshuskoncernens resultat efter skatt - 31 miljoner kronor, varav skattekostnader och minoritetsintresse förklarar -27 miljoner kronor. Exkluderas skattekostnader och minoritetsintresse, vilket motsvarar resultat efter finansiella poster, blev resultatet -3 miljoner. Detta är 19 miljoner kronor bättre än de -22 miljoner kronor som redovisades föregående år. Störst positiv avvikelse jämfört med föregående år noterades av Uppsalahemkoncernen. Även Gamla Uppsala Busskoncernen och Uppsala Vatten och Avfall kunde notera resultatförbättringar. För Uppsala Kommuns Fastighetskoncernen och Uppsala Kommuns Industrihuskoncernen blev resultaten däremot sämre. I avsnittet hel- och delägda aktiebolag i årsredovisningen kommenteras det ekonomiska utfallet för respektive bolag.

Investeringar

INVESTERINGAR			
	2009	2010	2011
Investeringsvolym (miljoner kronor)	1 185	1 840	4 435
Självfinansieringsgrad (procent)	100	55	100

Kommunkoncernens investeringar uppgick till 4 435 miljoner kronor, en ökning med 2 595 miljoner kronor jämfört med 2010. Av ökningen är 2 424 miljoner kronor hänförligt till Uppsalahem AB:s affär med Rikshem AB då Studentstaden AB förvärvades. Exkluderas dessa var investeringarna 2 011 miljoner kronor, en ökning med 171 miljoner kronor jämfört med föregående år. Av investeringarna avsåg 1 381 miljoner kronor Stadshuskoncernen, 542 miljoner kronor Uppsala kommun samt 88 miljoner kronor de delägda bolagen.

Stadshuskoncernens investeringar (exkl. Studentstaden) på 1 381 miljoner kronor motsvarar en ökning med 104 mnkr sedan föregående år. Uppsalahemkoncernen stod för 962 miljoner kronor av dessa investeringar, en väsentlig ökning sedan föregående år och en följd av ägardirektiv att söka uppnå en nyproduktionsnivå på 500 lägenheter per år. Uppsala Kommuns Fastighetskoncernen fortsatte ombyggnaden av Gottsunda Centrum, vilket medförde investeringar på 160 miljoner kronor och Uppsala Vatten och Avfall AB investerade 148 miljoner kronor, främst i va-nätet.

Självfinansieringsgraden varierar mycket mellan olika bolag, men är sammantaget 100 procent för koncernen, vilket följer av de stora reavinster som genererades under året.

Soliditet

SOLIDITET (procent)	2009	2010	2011
Soliditet	35	35	40
Tillgångsförändring	2	5	14
Förändring eget kapital	3	5	30
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	9	9	18

Kommunkoncernens soliditet ökade från 35 procent 2010 till 40 procent 2011. Detta är i huvudsak en konsekvens av affären med Rikshem AB och försäljningen av Kvarnengallerian AB. Det finns ingen uttalad nivå för hur hög soliditeten i koncernen ska vara, men en hög soliditet är positiv och skapar möjligheter till utveckling av verksamheten. Risken vid för låga soliditetsnivåer är att medel får tillskjutas, vilket var fallet för två av bolagen i Stadshuskoncernen under 2011.

Kommunkoncernens soliditet är lägre än kommunens. Orsaken är att bolagens tillgångar lånefinansieras i högre grad. Den investeringsintensiva verksamheten i bolagen gör att soliditeten befinner sig på en nivå som innebär relativt stor känslighet för omvärldsfaktorer som räntor och inflation. Detta uppvägs dock av en värdeökning av fastighetsbeståndet i fastighetsbolagen, vilket gör att den långsiktiga betalningsförmågan inte försämras.

Minskad nettolåneskuld

NETTOLÅNESKULD Belopp i miljoner kronor	2009	2010	2011
Nettolåneskuld	6 159	6 750	5 749

Till skillnad från Uppsala kommun har kommunkoncernen en negativ nettoposition, det vill säga en nettolåneskuld som i sin helhet är hänförlig till bolagen. Skulden minskade med drygt 1 000 miljoner kronor jämfört med föregående år, till 5 749 miljoner kronor. Den fastighetsaffär som Uppsalahem genomförde med Rikshem AB gav en likvid på 1,7 miljarder kronor, av vilken drygt 1 miljard kronor kunde användas för att lösa lån.

Ett av bolagen, Uppsalahem AB, är inte inordnat i kommunens finansfunktion. I bolaget används derivat för att minska ränterisken och för att minska refinansieringsrisken eftersträvas en spridning av lånens förfallostruktur över tid.

På samma sätt som för Uppsala kommun bedöms Uppsalahem AB:s kreditvärdighet årligen av Standard & Poor's. Den långfristiga ratingen höjdes under 2011 från A+ till AA. Den så kallade stand alone-kreditvärdigheten höjdes från A till A+. Affärsrisken bedömdes som låg. Uppsala kommun betraktas som en stark ägare och bostadsmarknaden i Uppsala som god. Kreditvärderingen ger möjlighet till finansiering till bra villkor.

Prognossäkerhet

PROGNOSSÄKERHET Procent	2009	2010	2011
Prognosavvikelse årets resultat	1,1	0,5	0,6

Den procentuella avvikelsen mellan resultatet efter finansiella poster i prognosen per augusti och årsbokslutet blev 74 miljoner kronor och innebar en avvikelse på 0,6 procent i relation till kostnadsomslutning. Det är en något högre avvikelse än föregående år, men betraktas som tillfredsställande.

Nämnder och styrelser inom Uppsala kommun

Verksamheten inom Uppsala kommun var under 2011 organiserad i 20 nämnder och styrelser samt begreppet finansförvaltning, som sorterar direkt under kommunstyrelsen. Nämndernas och styrelsernas ansvar och roller utgår från de delegationer som kommunfullmäktige fastställt. Se mer under avsnittet styrning och organisation. Det sammanställda resultatet per nämnd och styrelse framgår nedan, varefter de på följande sidor analyseras var för sig.

RESULTAT PER NÄMND OCH STYRELSE Belopp i tusen kronor	INTÄKTER EXKL KOMMUNBIDRAG	KOSTNADER	NETTO KOSTNADER	KOMMUN BIDRAG	RESULTAT 2011	RESULTAT 2010
Kommunstyrelsen	113 425	-356 662	-243 237	266 450	23 213	7 406
Valnämnden	39	-299	-261	603	342	567
SUMMA KOMMUNSTYRELSE OCH VALNÄMND			-243 498	267 053	23 555	7 973
Barn- och ungdomsnämnden	254 388	-3 502 369	-3 247 981	3 285 537	37 557	32 491
Byggnadsnämnden	58 581	-79 174	-20 593	18 593	-2 000	1 176
Fastighetsnämnden	1 270 875	-1 315 395	-44 521	69 816	25 295	74 701
Fritids- och naturvårdsnämnden	20 907	-218 713	-197 806	200 028	2 222	144
Gatu- och trafiknämnden	59 711	-587 204	-527 493	515 671	-11 822	-4 912
Kulturnämnden	1 348	-160 860	-159 512	160 038	526	131
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	13 316	-30 420	-17 104	17 190	86	605
Namngivningsnämnden	0	-295	-295	250	-45	21
Nämnden för serveringstillstånd och lotterier	3 980	-3 886	94	295	389	448
Nämnden för vuxna med funktionshinder	114 635	-1 141 558	-1 026 922	1 022 737	-4 185	-15 370
Räddnings- och beredskapsnämnden	21 048	-145 406	-124 358	126 510	2 152	7 920
Socialnämnden för barn och unga	97 759	-515 223	-417 465	420 474	3 009	3 994
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	299 440	-1 656 238	-1 356 798	1 337 650	-19 148	-8 338
Äldrenämnden	232 943	-1 865 097	-1 632 154	1 633 402	1 248	34 714
Överförmyndarnämnden	11 734	-22 112	-10 378	10 135	-243	50
SUMMA UPPDRAGSNÄMNDER			-8 783 286	8 818 326	35 041	127 775
Styrelsen för vård och bildning	5 103 625	-5 115 381			-11 756	84 545
Produktionsnämnden för självstyrande kommunala skolor	334 675	-333 159			1 516	4 166
Styrelsen för teknik och service	1 009 759	-993 829			15 930	4 723
SUMMA PRODUKTIONSSTYRELSE					5 690	93 434
SUMMA NÄMNDER OCH STYRELSE					64 286	229 182
Finansförvaltningen					28 065	-62 319
TOTALT UPPSALA KOMMUN					92 351	166 863

Finansförvaltningen

Totalt redovisas ett överskott på 28 miljoner kronor vilket är 58 miljoner kronor sämre än budget.

Pensionskostnaderna ökade

Årets pensionskostnader inklusive löneskatt uppgick till 490 miljoner kronor, en ökning med 68 miljoner kronor jämfört med föregående år. Av ökningen är huvuddelen en engångseffekt av att Sveriges kommuner och Landsting (SKL) beslutade sänka diskonteringsräntan med 0,75 procentenheter. Som konsekvens av sänkningen ökade nuvärdesberäkningen av skulden vilket gav en resultateffekt om motsvarande 51 miljoner kronor. Av årets pensionskostnad utgjorde den historiska pensionsskulden, det vill säga pensioner intjänade före 1998 och redovisade som ansvarsförbindelse, 164 (137) miljoner kronor. Kostnaden för den historiska pensionsskulden förväntas öka under ytterligare 10-15 år för att sedan börja minska och till sist försvinna. För 2011 motsvarade kostnaden för den historiska pensionsskulden 2,1 procent av skatteintäkterna.

Sträng vinter gav höga vinterväghållningskostnader

Kostnaden för vinterväghållning var hög till följd av den snörika vintern 2011 och att förutse omfattningen är svårt. Därför tillämpar kommunen en modell där finansförvaltningen garanterar 90 procent av gatu- och trafiknämndens merkostnader. I relation till de två senaste årens kalla och snörika vintrar har de budgeterade kostnaderna varit för låga i nämnden varför finansförvaltningen burit omfattande kostnader, för 2011 uppgick dessa till 41 miljoner kronor.

Kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens oförutsedda medel budgeterades till 4 miljoner kronor, vilket inte togs i anspråk.

Högre skatteintäkter

En viktig och positiv avvikelse mot budget är att skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning ökat. De uppgick till 8 834 miljoner kronor, 126 miljoner kronor högre än budgeterat. En konsekvens av detta är att det inte blev nödvändigt att hämta hem en planerad utdelning om 30 miljoner kronor från AB Uppsala Kommuns Industrihus.

De interna ränteintäkterna var 15 miljoner kronor lägre än budgeterade 211 miljoner kronor. Orsaken är lägre investeringsvolym än planerat.

Sämre finansnetto än budget

Det externa finansnettot budgeterades till 60 miljoner kronor med ett utfall om -33 miljoner kronor. Försämringen förklaras av den uteblivna utdelningen från Uppsala Kommun Industrihus AB om 30 miljoner kronor samt sänkningen av diskonteringsräntan för nuvärdesberäkning av pensionsskulden. Denna skuldförändring klassificeras som en finansiell kostnad vilket påverkade finansnettot med 51 miljoner kronor.

Räntekostnaderna för upptagna lån har ökat med 28 miljoner kronor till följd av en generellt sett högre räntenivå under året samt att andelen långfristiga lån ökats. Upplåningen sker för att finansiera verksamheten i Uppsala Stadshuskoncernen och de finansiella intäkterna på denna vidareutlåning har ökat med 29 miljoner kronor.

Intern finansieringsmodell möter svårigheter

Delar av intäkterna i finansförvaltningen genereras som avgifter vid fördelning av kostnader till nämnder och styrelser inom Uppsala kommun. En mycket viktig sådan intäkt är det interna PO-pålägget som tas ut i form av en procentsats av lönekostnaden. Syftet är att fördela ut kostnaden för löpande sociala avgifter och pensioner, men även kostnaden för den historiska pensionsskulden, till verksamheterna.

De senaste åren har en allt större andel av den kommunala verksamheten kommit att utföras av externa producenter. Följden är färre egna anställda medarbetare i kommunen och lägre lönekostnader. Konsekvensen är att den interna intäkten i form av PO-pålägg inte når planerad nivå. För 2011 redovisas ett

underskott om 100 miljoner kronor, eller motsvarande 7 procent. I takt med att kostnaden för historisk pensionsskuld ökar krävs förändringar i denna interna finansieringsmodell för att undvika ett strukturellt underskott. En stegvis anpassning mot en ny modell har vidtagits i budget 2012, där full effekt väntas i budget 2013.

Kommunfullmäktige har även ett internt effektiviseringskrav mot den egna produktionen. Kravet är uttryckt som en procentsats av omsättningen i verksamheterna och kan liknas med en ägares avkastningskrav. För 2011 var kravet 1 procent vilket innebär 57 miljoner kronor att jämföra med budgeterade 55 miljoner kronor.

Kommunstyrelsen

KOMMUNSTYRELSEN			
Belopp i tusen kronor	2009	2010	2011
Kostnader	364 211	367 249	356 662
Intäkter exkl. kommunbidrag	118 554	112 470	113 425
Nettokostnader	245 656	254 779	243 237
Kommunbidrag	254 504	262 185	266 450
RESULTAT	8 847	7 406	23 213
Investeringsbudget	38 171	22 000	17 000
Nettoinvesteringar	40 408	28 961	7 847

Positivt resultat

Kommunstyrelsen redovisade ett överskott på 23 miljoner kronor som fördelar sig mellan flera områden. Bland annat var kostnaderna för politiska sekreterare 1 miljon kronor lägre än budgeterat, ett överskott som får användas under mandatperioden. Av kommunstyrelsens budget för omställning i kommunen återstår merparten, drygt 5 miljoner kronor, och av de medel som hade reserverats under kommunstyrelsen i kompletteringsbudgeten återstår 3 miljoner kronor. Vidare har vissa budgeterade projektmedel inte utnyttjats och projekt har senarelagts. Efter omförhandling av avtalet för företagshälsovården blev kostnaderna lägre och ett antal tjänster har varit helt eller delvis vakanta. Kommunstyrelsen investerade 7 miljoner kronor inom it, bland annat i utveckling av ekonomisystemet.

Flertalet uppdrag verkställda

Arbete pågår med att se över och revidera kommunens styrdokument efter de riktlinjer kommunstyrelsen beslutat. Av de övriga uppdragen verkställdes flertalet under året. Bland annat har kommunens klimatarbete synliggjorts på olika sätt och Uppsala utsågs till en av de tio främsta kommunerna i Världsnaturfondens tävling City Challenge. Klimatarbetet har samordnats bland annat genom Strategi för energieffektivisering 2010-2014.

Av de inriktningsmål som berör kommunstyrelsen visar flertalet på uppnådda effekter. För att uppnå målet att Uppsala kommun senast 2014 ska vara en av landets mest attraktiva företagskommuner har kommunstyrelsen beslutat om kontinuerlig uppföljning av fem rankningar. I samtliga rankningar förbättrades Uppsalas resultat under 2011, i jämförelse med de 34 största kommunerna placerade sig Uppsala på fjärde plats.

Valnämnden

VALNÄMNDEN			
Belopp i tusen kronor	2009	2010	2011
Kostnader	3 112	4 590	299
Intäkter exkl. kommunbidrag	1 988	2 148	39
Nettokostnader	1 124	2 442	261
Kommunbidrag	2 889	3 009	603
RESULTAT	1 765	567	342

Valnämnden redovisade ett överskott på 342 tusen kronor. Nämnden fick bidrag från valmyndigheten för förtidsröstning vid omvalet i Västra Götalands län och Örebro kommun efter allmänna valet 2010.

UPPDRAGSNÄMNDER

Barn- och ungdomsnämnden

BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN			
Belopp i tusen kronor	2009	2010	2011
Kostnader	3 215 670	3 328 580	3 502 369
Intäkter exkl. kommunbidrag	226 167	241 121	254 388
Nettokostnader	2 989 503	3 087 459	3 247 981
Kommunbidrag	3 028 225	3 119 950	3 285 537
RESULTAT	38 722	32 491	37 557
Investeringsbudget	450	500	500
Nettoinvesteringar	0	0	0

Fortsatt positivt resultat

Barn- och ungdomsnämndens resultat för 2011 är ett överskott på 38 miljoner kronor. De pedagogiska verksamheterna redovisade överskott på sammanlagt 33 miljoner kronor, 23 miljoner kronor för förskoleverksamhet och 10 miljoner kronor för skolverksamheterna för barn 6-15 år. Nämndens nettokostnader för vård och omsorg av funktionshindrade 0-20 år understeg kommunfullmäktiges budget med 7 miljoner kronor. Överskotten inom nämndens verksamhetsområden beror huvudsakligen på lägre volymer än vad som beräknades i kommunfullmäktiges budget.

Underskott för fritid och kultur

Nämnden redovisade underskott för fritid och kultur och politisk verksamhet på 3 respektive 0,1 miljoner kronor. Nämnden omfördelade medel från skolverksamheten för 6-15 år för att finansiera underskottet inom fritid och kultur. Under året startades nya fritidsklubbar i Storvreta och Järlåsa och nya idrottsklubbar i Sävja, Vänge och Järlåsa. Nämnden gav under året stöd till kulturprojekt inom ramen för Uppsala kommun som finskt förvaltningsområde på totalt 0,6 miljoner kronor. För dessa insatser erhöll nämnden statliga medel på 0,7 miljoner kronor.

Utökad vistelsetid för barn till föräldralediga och arbetslösa

Överskottet inom förskoleverksamheten beror på att antalet inskrivna barn var 141 färre än beräknat. Samtidigt tillkom 508 nya platser i åtta nya förskolor, tre kommunala och fem enskilda. I mars 2011 fattade barn- och ungdomsnämnden beslut om att utöka vistelsetiden för barn till föräldralediga och arbetslösa, från 15 timmar till 20 timmar per vecka.

Få verkställda beslut om LSS-boende

Överskottet inom vård och omsorg av funktionshindrade beror till stor del på att färre personer erhöll insatser enligt LSS än föregående år. Antalet vårdtagare i LSS-boende är oförändrat jämfört med föregående år. Av totalt åtta beslut som nämnden tog under året kunde endast tre verkställas. Bristen på boendeplatser förklaras av att det saknas fullvärdiga boendeplatser för unga vuxna som skulle ha flyttat till boende för vuxna, och på det sättet lämna plats åt de yngre.

Merparten av inriktningsmålen är på väg att uppnås

Barn- och ungdomsnämnden bedömer att merparten av kommunfullmäktiges inriktningsmål som nämnden arbetat med under året är på väg att uppnås eller har uppnåtts. Nämnden uppnådde emellertid inte målet om att invånarna ska erbjudas hög servicegrad genom tydliga processer i och mellan verksamheterna. Samarbetet mellan berörda nämnder behöver utvecklas om till exempel förskoleetableringar ska underlättas. Uppfyllelsen av målet att skolmiljön och undervisningen ska vara av hög kvalitet och att Uppsalas skolresultat ska vara bland landets bästa är inte uppfyllt.

Merparten uppdrag är verkställda

Sju av nämndens uppdrag är verkställda och tre är på väg att verkställas. De senare hör till det pedagogiska verksamhetsområdet. Uppdraget att med beaktande av erfarenheter från Mötesplats Gottsunda fullfölja ett strukturerat samordningsarbete i Sävja har nämnden inte beaktat i uppdragsplanen 2011-2014.

Byggnadsnämnden

BYGGNADSNÄMNDEN			
Belopp i tusen kronor	2009	2010	2011
Kostnader	69 130	73 206	79 174
Intäkter exkl. kommunbidrag	53 169	56 104	58 581
Nettokostnader	15 961	17 102	20 593
Kommunbidrag	17 790	18 278	18 593
RESULTAT	1 829	1 176	-2 000
Investeringsbudget	1 170	2 000	1 500
Nettoinvesteringar	565	1 638	1 500

Negativt resultat

Byggnadsnämndens resultat visar ett underskott på 2 miljoner kronor. Färre antal ärenden och ökade krav på verksamheten bidrog till underskottet. Den nya plan- och bygglagen som trädde i kraft den 2 maj 2011 ökar kravet på resurser för kontroll och besiktningar.

Uppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål

De flesta inriktningsmålen har uppnåtts, dock inte målet om ekonomi i balans. Som ett led i att uppnå målet om hög servicegrad till invånarna infördes en e-tjänst för medborgare, Bygglovguiden. En utmaning av kart- och måttjänster har bidragit till målet om konkurrensutsättning och resulterat i en upphandling av måttjänster.

Uppdragen i IVE 2011-2014

Samtliga uppdrag har verkställts. Bland annat har nämnden medverkat i Gottsundaprocessen, besiktigt lokaler i avsikt att förbättra tillgängligheten samt förbättrat underlag för offerter så att även små och medelstora företag kan vara med i anbudsgivningen.

Framtiden

Byggnadsnämnden ersätts av plan- och byggnadsnämnden 2012. Lantmäterimyndigheten övergår till miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Fastighetsnämnden

FASTIGHETSNÄMNDEN			
Belopp i tusen kronor	2009	2010	2011
Kostnader	1 253 820	1 287 601	1 315 395
Intäkter exkl. kommunbidrag	1 227 874	1 301 789	1 270 875
Nettokostnader	25 947	-14 188	44 521
Kommunbidrag	71 126	60 513	69 816
RESULTAT	45 179	74 701	25 295
Eget kapital	21 872	21 872	21 872
Investeringsbudget	404 646	539 627	568 279
Nettoinvesteringar	268 862	328 097	209 231
Exploatering	-912	-140 309	-183 220

Nämndens resultat uppgick till 25 miljoner kronor, ett resultat som helt förklaras av reavinster. Särskild bostadsförsörjning redovisade exklusive reavinster ett underskott på 6 miljoner kronor, orsakat av högre kostnader än förväntat för underhåll. Lokalförsörjningen gjorde däremot ett överskott på 3 miljoner kronor när reavinsterna räknas bort, där vinterrelaterade kostnader och kostnader för löpande underhåll väsentligt översteg budget. Detta uppvägdes av lägre avskrivnings- och räntekostnader då investeringsnivån var lägre än planerat. Resultatet exklusive reavinster är 29 miljoner kronor bättre än föregående år och förklaras främst av att avslutningen av 2011 var mildare och mindre snörik än föregående år samt ett bättre hyresnetto.

Investeringar

Av budgeterade investeringar om 568 miljoner kronor utnyttjades enbart 209 miljoner kronor. Merparten av de ej nyttjade investeringsmedlen förs över till 2012. Av investeringarna avsåg 82 procent skolor. Exploateringsverksamheten gav netto 183 miljoner kronor i inkomster.

Uppdrag

Nämnden omfattas av tio uppdrag i IVE 2011-2014, varav sex uppdrag verkställdes under året och arbete med fyra pågår. Uppdraget att föreslå lösningar till hur minst 2 000 student- och ungdomsbostäder kan tillkomma de närmaste åren pågår genom att mark anvisats Uppsalahem för att utveckla ett sådant bostadskoncept.

Mål

Nämnden omfattas av 17 mål i IVE 2011-2014, varav tio är uppfyllda. Arbete pågår med ytterligare fem av målen med varierande grad av uppfyllelse. Ett av målen uppnåddes ej och ett mål var inte aktuellt under 2011. Arbete har pågått med och effekter har uppnåtts vad gäller målet att år 2020 ha minskat utsläppen av växthusgaser med minst 30 procent jämfört med 1990. Målet att planering av pedagogiska lokaler ska ske långsiktigt så att full behovstäckning råder och lokalöverskott inte uppstår kommer att uppnås. En strategisk lokalförsörjningsplan är under utveckling och flexibla och kostnadseffektiva lösningar vid nyproduktion av pedagogiska lokaler finns. Målet om en nyttjandegrad av de pedagogiska lokalerna om 80 procent är uppnått.

Fritids- och naturvårdsnämnden

FRITIDS- OCH NATURVÅRDSNÄMNDEN			
Belopp i tusen kronor	2009	2010	2011
Kostnader	222 470	224 919	218 713
Intäkter exkl. kommunbidrag	33 537	34 668	20 907
Nettokostnader	188 933	190 251	197 806
Kommunbidrag	188 966	190 395	200 028
RESULTAT	33	144	2 222
Investeringsbudget	23 300	25 100	58 735
Nettoinvesteringar	15 322	19 031	23 897

Positivt resultat

Fritids- och naturvårdsnämnden redovisade ett överskott på 2 miljoner kronor. Överskottet beror på att nämnden tillfördes 5 miljoner kronor för ett Allaktivitetshus och att nämnden ännu inte haft några kostnader för detta. Däremot medförde bland annat trädåtgärder tillsammans med inledande utredningar om ny idrottsanläggning vid Åstråket och ombyggnad av Valsätra- och Österängens idrottsplatser ökade kostnader.

Årets investeringar uppgick till 24 miljoner kronor och avsåg bland annat upprustning och renovering av lekplatser, motionsspår, stadsträd och friluftsområden. Fyra Linnéstigar har också blivit färdigställda under året. Nämnden kommer att begära att få överföra medel bland annat för fortsatta investeringar vid Gränby sportfält.

Inriktningsmål och måluppfyllelse

Nämnden har inte redovisat effekter för uppnådd måluppfyllelse för de flesta av inriktningsmålen, men merparten av kommunfullmäktiges IVE-uppdrag 2011-2014 uppnås. Nämnden har dock inte arbetat med uppdraget att utveckla system för kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring och inte svarat på om de verkställt uppdragen inom området infrastruktur, stadsutveckling skydd med mera.

Gatu- och trafiknämnden

GATU- OCH TRAFIKNÄMNDEN			
Belopp i tusen kronor	2009	2010	2011
Kostnader	486 943	523 664	587 204
Intäkter exkl. kommunbidrag	60 088	61 077	59 711
Nettokostnader	426 854	462 587	527 493
Kommunbidrag	425 602	457 675	515 671
RESULTAT	-1 252	-4 912	-11 822
Investeringsbudget	105 000	175 000	295 938
Nettoinvesteringar	104 894	109 062	210 181

Nämnden redovisade ett underskott på 12 (-5) miljoner kronor.

Vinterväghållningen mer omfattande än planerat

Nämndens budget för verksamhetsområdet infrastruktur, stadsutveckling, skydd m.m. var underbalanserad med 7 miljoner kronor (motsvarande överskott budgeterades för färdtjänst). Utöver detta överskreds budgeten med 4 miljoner kronor vilket huvudsakligen förklaras av höga kostnader för vinterväghållning till följd av den långdragna vintern 2010/2011.

Färdtjänsten gick med överskott igen

Färdtjänstens överskott blev 8 miljoner kronor, vilket var 1 miljon kronor bättre än nämndens budget. Antalet färdtjänsttillstånd och antalet resor minskade jämfört med tidigare år – en utveckling som den ökade tillgängligheten i kollektivtrafiken bidrog till.

Ny upphandling av landsbygdstrafiken

Landsbygdstrafiken redovisade ett underskott på 9 miljoner kronor då en ny upphandling av landsbygdstrafiken i kombination med en tillfällig upphandling av övrig trafik medförde ökade kostnader. Stadstrafiken visade ett plus på 1 miljon kronor.

Investeringar

Av årets investeringsbudget på 296 miljoner kronor återstår 86 miljoner kronor. Många byggstarter försenades på grund av den kalla vintern.

Uppdrag

Nämnden omfattas av 11 uppdrag i IVE 2011. Arbetet pågick med samtliga utom två av uppdragen. Att utforma underlag så att även små och medelstora företag kan vara med i anbudsgivning verkställdes inte fullt ut då det inte är ekonomiskt försvarbart eller praktiskt genomförbart att splittra upp stora projekt i mindre delar. Uppdraget att se över färdtjänsttaxan i syfte att göra den mer jämförbar med kollektivtrafikens taxa kan enbart genomföras i samband med en ny upphandling.

Mål

Nämnden omfattas av 27 inriktningsmål, och arbetet har pågått med merparten av målen. Effekter har uppnåtts vad gäller målen att Uppsalas kollektivtrafik ska fördubblas till 2020, att uppmuntra och underlätta cykling och gående, att underlätta för människor med funktionsnedsättning samt att sänka växthusgaserna med 30 procent fram till år 2020.

Kulturnämnden

KULTURNÄMNDEN			
Belopp i tusen kronor	2009	2010	2011
Kostnader	155 872	156 732	160 860
Intäkter exkl. kommunbidrag	849	763	1 348
Nettokostnader	155 022	155 969	159 512
Kommunbidrag	155 226	156 100	160 038
RESULTAT	204	131	526
Investeringsbudget	6 521	9 007	8 701
Nettoinvesteringar	4 545	5 806	5 156

Ekonomi i balans

Kulturnämnden redovisade ett överskott på 0,5 miljoner kronor. Överskottet beror främst på sjukskrivningar under året och att särskilda medel för en förstudie om e-arkiv inte har förbrukats fullt ut. Nämnden investerade under året drygt 5 miljoner kronor, merparten avsåg offentlig konst.

Målluppfyllelse

Merparten av inriktningsmålen uppnås. Nämnden arbetar bland annat med målen att bryta människors utanförskap, öka attraktionskraften hos konst genom nya former av mötesplatser samt att utveckla det litterära Uppsala. Av IVE-uppdragen har tre verkställts helt. Uppdragen med att utveckla system för kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring, att bidra till en positiv utveckling av Gottsundaprocessen och att arbeta med jämställdhetslyftet är delvis verkställda. Uppdraget att fullfölja ett strukturerat samordningsarbete i Sävja är påbörjat, då nämnden deltar i förberedelsearbetet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN			
Belopp i tusen kronor	2009	2010	2011
Kostnader	27 751	29 253	30 420
Intäkter exkl. kommunbidrag	12 745	12 916	13 316
Nettokostnader	15 006	16 337	17 104
Kommunbidrag	16 951	16 942	17 190
RESULTAT	1 945	605	86
Investeringsbudget	180	300	300
Nettoinvesteringar	0	0	0

Positivt resultat

Miljö- och hälsoskyddsnämnden visar ett positivt resultat på 0,1 miljoner kronor. I augustiprognozen kalkylerades med ett överskott om 0,6 miljoner kronor.

Inriktningsmål

Huvuddelen av de inriktningsmål nämnden arbetat med har uppnåtts. Den senaste nöjd-kund-index mätningen visar att nämnden förbättrat sitt värde och därmed bidragit till att målet att Uppsala ska vara en attraktiv företagarkommun uppfylls. Målet om minskade växthusgaser har inte uppnåtts. Sverige har av EU blivit fället i domstol för överskridande av luftkvalitetsnormer, och normerna överskrids bland annat i Uppsala. På lång sikt finns dock goda möjligheter att nå målen.

Nämnden har verkställt samtliga uppdrag från IVE 2011-2014.

Framtiden

Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag utökas 2012 med ansvar för den kommunala lantmäterimyndigheten, tillsyn och prövning enligt alkohollagen, tobakslagen, lotterilagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel samt tillsyn över strandskydd och kommunala skydd av områden, t.ex. naturreservat.

Namngivningsnämnden

NAMNGIVNINGSNÄMNDEN			
Belopp i tusen kronor	2009	2010	2011
Kostnader	151	181	295
Intäkter exkl. kommunbidrag	0	0	0
Nettokostnader	151	181	295
Kommunbidrag	202	202	250
RESULTAT	51	21	-45

Negativt resultat

Namngivningsnämnden redovisade ett negativt resultat på 45 tusen kronor. Nettokostnaderna var 0,3 miljoner kronor, en ökning med 0,1 miljoner kronor från föregående år. Ökningen förklaras huvudsakligen av ökade kostnader för arvoden och gruppmöten som inte budgeterats.

Under året har nämnden namngivit ett bostadsområde. Därutöver namngavs ytan i korsningen Bangårdsgatan - Östra Ågatan till Fadimes Plats. En jury tog också emot namngivningsförslag för en yta vid Resecentrum. Beslut kommer att fattas 2012.

Måluppfyllelse och uppdrag i IVE 2011-2014

Uppdraget om kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling uppnås medan inriktningsmålet om ekonomi i balans inte uppnås.

Framtiden

Från 2012 kommer namngivningsnämnden organisatoriskt stödjas av kontoret för samhällsutveckling.

Nämnden för serveringstillstånd och lotterier

NÄMNDEN FÖR SERVERINGSTILLSTÅND OCH LOTTERI			
Belopp i tusen kronor	2009	2010	2011
Kostnader	3 033	3 691	3 886
Intäkter exkl. kommunbidrag	3 592	3 850	3 980
Nettokostnader	-559	-159	-94
Kommunbidrag	292	289	295
RESULTAT	851	448	389

Positivt resultat

Nämnden redovisade ett positivt resultat på 0,4 miljoner kronor. Intäkter från tillsynsavgifter för serveringstillstånd blev högre än beräknat och antalet nyansökningar av serveringstillstånd fler än tidigare år.

Måluppfyllelse och uppdrag i IVE 2011-2014

Nämnden verkställde tre av fyra uppdrag och uppnådde de inriktningsmål som berör verksamheten. Resultatet av en nöjd-kund-index undersökning från år 2010 redovisades under året. Den visade goda resultat för företagares uppfattning om tillståndenhetens arbete, bemötande och effektivitet. Arbetet med effektiv tillsyn, bemötande, tillgänglighet och god service har fortsatt. En ny alkohollag som medförde ökade sanktionsmöjligheter trädde i kraft 2011. Inriktningsmålet om att invånare och besökare ska känna sig trygga på gator och torg bearbetas genom ökad tillsyn och utbildningsinsatser för näringsidkare inom servering och försäljning.

Framtiden

Från och med 2012 ingår nämnden i miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Nämnden för vuxna med funktionshinder

NÄMNDEN FÖR VUXNA MED FUNKTIONSHINDER			
Belopp i tusen kronor	2009	2010	2011
Kostnader	1 065 687	1 109 701	1 141 558
Intäkter exkl. kommunbidrag	93 553	106 397	114 635
Nettokostnader	972 134	1 003 304	1 026 922
Kommunbidrag	972 180	987 934	1 022 737
RESULTAT	46	-15 370	-4 185
Investeringsbudget	180	500	500
Nettoinvesteringar	481	352	619

Ekonomi i balans inte uppnådd

För verksamhetsåret 2011 redovisar nämnden för vuxna med funktionshinder ett underskott på 4 miljoner kronor, och uppfyller därmed inte målet om ekonomi i balans. Resultatet förklaras av ett underskott på 17 miljoner kronor för vård och omsorg om funktionshindrade enligt SoL och HSL. Underskottet beror på volym- och kostnadsökningar inom psykiatriboenden och personlig assistans. För förebyggande insatser och insatser enligt LSS och LASS redovisar nämnden däremot överskott på 7 miljoner kronor respektive 3 miljoner kronor. För missbrukarvård och övrig vuxenvård samt familjerätt är resultatet också överskott på 2 miljoner kronor respektive 1 miljoner kronor. Jämfört med 2010 ökade de samlade nettokostnaderna inom nämndens verksamhetsområden med 23 miljoner kronor, vilket motsvarar 2,3 procent.

Stort överskott för förebyggande insatser

Överskottet inom nämndens förebyggande verksamhet uppgår till 22 procent av kommunfullmäktiges budget för området. Avvikelsen förklaras av lägre kostnader bland annat för arbetsmarknadsinsatser och samverkansprojekt. Tillgänglighetsmedel som inte hann förbrukas under året utgör en del av överskottet.

Några mål är fortfarande inte uppnådda

Nämnden för vuxna med funktionshinder hade i sin uppdragsplan för 2011-2014 konkretiserat inriktningsmålen som ansågs vara viktiga för nämndens uppdrag och försett dem med relevanta indikatorer och målvärden. Nämnden har dock inte kunnat redovisa årets värden för indikatorerna vilket försvårade bedömningen av uppfyllelsen av merparten av effektmålen. Samtidigt uppnådde nämnden inte målet om att bryta människors utanförskap i aktiv samverkan med aktörer inom och utom kommunen. Målet att kvalitetssäkra serviceutbudet är ett av flera med svårbedömd uppfyllelse.

Inriktningsmålet om att äldre och personer med funktionshinder själva ska avgöra om de vill bo kvar hemma eller välja trygghetsboende bedöms inte vara uppnått då det råder brist på boenden. Brukarundersökningen visade dessutom en lägre nöjdhetsgrad jämfört med föregående år. Målet om att Uppsala kommun vara ledande i frågor om kvinnofrid är på väg att uppnås. År 2012 startar Nexus, ett resurscentrum för våldsutsatta personer i nära relationer. En planerad utbildning i könsrelaterade frågor som riktar sig till män som misshandlar kvinnor har emellertid inte kunnat genomföras.

Merparten uppdrag verkställda

En samordnare för tillgänglighetsfrågor är anställd. Nämnden har utarbetat förslag till en inriktningsplan för missbrukarvården som omfattar ett halvväghus för personer som inte har en ordnad boendesituation. Under året startades boendet Von Bahr som erbjuder bostäder för personer med missbruksproblem i kombination med funktionsnedsättning.

Räddnings- och beredskapsnämnden

RÄDDNINGSG- OCH BEREDSKAPSNÄMNDEN			
Belopp i tusen kronor	2009	2010	2011
Kostnader	140 258	137 891	145 406
Intäkter exkl. kommunbidrag	20 812	21 592	21 048
Nettokostnader	119 445	116 299	124 358
Kommunbidrag	123 727	124 219	126 510
RESULTAT	4 282	7 920	2 152
Investeringsbudget	13 800	15 400	7 100
Nettoinvesteringar	9 656	5 901	6 872

Positivt resultat

Nämnden visar ett positivt resultat på 2 miljoner kronor. Förklaringen är bland annat att uppställningsplatsen för farligt gods försenats samt att kostnaderna för kommunikationssystemet Rakel varit lägre än förväntat. Nettokostnadsökningen med 7 procent beror huvudsakligen på löne-, kapitaltjänst- och konsultkostnader samt kostnader för skyddskläder. Konsultkostnaderna avser planeringen av den nya gemensamma nämnden för tre kommuner.

Uppfyllande av kommunfullmäktiges inriktningsmål

Av inriktningsmålen är 14 uppfyllda, två delvis uppfyllda och ett mål inte uppfyllt. Utvecklandet av kommunens e-tjänster har skjutits upp till 2012 för att samordna införandet i de tre kommuner som ska dela räddningstjänst. Andelen miljöfordon ökar i takt med att nämndens fordonspark förnyas.

Uppdragen i IVE 2011-2014

Fyra av kommunfullmäktiges uppdrag har verkställts, med två har arbetet påbörjats och ett uppdrag har inte verkställts. Målet om tillgänglighetsanpassning i offentlig miljö är uppnått, samtliga heltidsbrandstationer har tillgänglighetsanpassats. Gottsundaprocessen, ett samarbete nämnden har med socialnämnden för barn och unga, byggnadsnämnden och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, har inte utvecklats under året. Med beaktande av erfarenheter från Mötesplats Gottsunda pågår ett strukturerat samordningsarbete i Sävja.

Framtiden

Tierps, Uppsala och Östhammars kommuner har under året beslutat att bedriva räddningstjänst gemensamt från och med 2012. Organisationsformen är en gemensam nämnd med Uppsala som värdkommun. Ansvaret för beredskapsfrågor överförs samtidigt till kommunstyrelsen.

Socialnämnden för barn och unga

SOCIALNÄMNDEN FÖR BARN OCH UNGA			
Belopp i tusen kronor	2009	2010	2011
Kostnader	468 664	490 501	515 223
Intäkter exkl. kommunbidrag	64 825	84 228	97 759
Nettokostnader	403 838	406 274	417 465
Kommunbidrag	401 067	410 268	420 474
RESULTAT	-2 771	3 994	3 009
Investeringsbudget	0	0	500

Ekonomi i balans

För verksamhetsåret 2011 redovisar socialnämnden för barn och unga ett överskott på 3 miljoner kronor, något lägre än resultatet 2010. Överskottet beror på att nämndens kostnader för ensamkommande asylsökande barn och ensamkommande barn med uppehållstillstånd blev lägre än intäkterna från Migrationsverket. Under året fick nämnden statsbidrag på 76 miljoner kronor från Migrationsverket för asylboende och boende för ensamkommande barn med uppehållstillstånd.

Kostnaderna var 9 miljoner kronor lägre, bland annat till följd av lägre boendekostnader. Politisk verksamhet visar underskott, orsaken är nya ersättningsbestämmelser och utbildningsinsatser.

Fler med insatser inom individuellt behovsprövad öppenvård

Nämnden redovisar ett underskott på 6 miljoner kronor för barn och ungdomsvården, vilket är ett sämre resultatet än de senaste två åren. Orsaken är ökade kostnader framför allt för familjehemsvård och strukturerad öppenvård som ökat med 7 respektive 6 procent jämfört med 2010. I familjehemsvården beror kostnadsökningen på att vårddygnskostnaden ökade med 10 procent. Samtidigt minskade antalet personer och vårddygn med 8 respektive 5 procent. Även i strukturerad öppenvård beror kostnadsökningen på ökade kostnader per person. Kostnaden per person ökade med 6 procent medan antalet personer i stort sett var oförändrat.

Merparten av inriktningsmålen uppnådda

Inriktningsmålet om att institutionsplaceringar ska fortsätta att minska bland barn och unga genom tidig upptäckt och förebyggande åtgärder för individer i behov av stöd uppnåddes inte. Istället ökade institutionsplaceringarna med 4 procent. Under året reviderades samverkansavtalet och de gemensamma riktlinjerna för arbetet med barn och ungdomar i behov av särskilt stöd mellan nämnden, övriga kommunala aktörer och landstinget utifrån ny lagstiftning.

Inom ramen för det förebyggande arbetet med speciellt barnfokus i familjer med missbruksproblem eller andra sociala problem antogs ett samverkansdokument mellan nämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden och nämnden för vuxna med funktionshinder. Ett projekt startades också under året för att synliggöra barn i familjer med missbruk.

Uppdragen verkställs

Tre av nämndens åtta uppdrag i IVE 2011-2014 bedöms vara verkställda, medan arbetet pågår med resterande uppdrag. Ett antal åtgärder genomfördes för att utveckla system för kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring. Nämnden fortsatte samordna insatser för en positiv utveckling i Gottsundaprocessen, och återupptog arbetet med Sävja kulturcentrum i november efter ett längre uppehåll. Nämnden har också påbörjat en strukturplan för Gottsunda och Valsätra. Det alkohol-, drog- och brottsförebyggande arbetet fortsätter i skolorna genom utbildning, information och opinionsbildning.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

UTBILDNINGS- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN			
Belopp i tusen kronor	2009	2010	2011
Kostnader	1 582 771	1 633 039	1 656 238
Intäkter exkl. kommunbidrag	299 064	311 610	299 440
Nettokostnader	1 283 707	1 321 428	1 356 798
Kommunbidrag	1 234 575	1 313 090	1 337 650
RESULTAT	-49 132	-8 338	-19 148
Investeringsbudget	180	500	500
Nettoinvesteringar	0	0	342

Fortsatt stort behov av försörjningsstöd

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden uppfyller inte kommunfullmäktiges mål om ekonomi i balans då nämnden redovisar ett underskott på 19 miljoner kronor. Underskottet beror huvudsakligen på att kostnaderna för ekonomiskt bistånd blev 47 miljoner kronor högre än fullmäktiges budget på 251 miljoner kronor.

Uteblivna insatser och omfördelade medel

Nämnden redovisar underskott för flyktingmottagandet på 5 miljoner kronor. Samtidigt redovisas överskott för arbetsmarknadsåtgärder och kommunal vuxenutbildning på 23 miljoner kronor respektive 10 miljoner kronor. Högre intäkter i form av statsbidrag, uteblivna insatser för arbetslösa socialbidragstagare och uteblivna kompletterande utbildningsinsatser är några viktiga förklaringar bakom merparten av överskotten inom vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser. Samtidigt har nämnden omfördelat medel från

arbetsmarknadsåtgärder till ekonomiskt bistånd för att finansiera insatser inom bostadsmyndigheten och arbetsfrämjande insatser.

Målen för de pedagogiska verksamheterna uppnås inte

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens (UAN) målsättning att alla elever ska ha grundläggande behörighet till högskolestudier är inte uppnådd. Enligt skolverkets statistik placerar sig Uppsala på rikets medianvärde, där 88 procent av eleverna med slutbetyg år 2011 har behörighet till högskola. Det placerar Uppsala på plats 117 av samtliga kommuner. Den genomsnittliga betygspoängen är dock inom den högsta kvartilen i riket, här placerar sig Uppsala på 50:e plats av samtliga kommuner.

Uppfyllelsen av inriktningsmålet om nolltolerans mot mobbning, kränkande behandling och våld är svårt att bedöma. Uppföljningen 2011 anses sakna tillräcklig validitet för att jämförelser ska kunna göras. Den samlade bedömningen är ändå att målet kommer att uppnås.

Åtgärder behövs mot utanförskap

Nämnden har uppnått vissa av sina effektmål för att bryta utanförskap genom fokus på arbetslinjen. Exempelvis fick 105 av 169 arbetslösa personer med försörjningsstöd som avslutade sin insats inom Navet arbete. Därtill gick 68 personer av de 238 som avslutat aktiverande och kompetenshöjande insatser genom jobbcenter vidare till arbete, studier eller andra insatser genom arbetsförmedlingen. Andra effektmål har emellertid inte kunnat uppnås. Till exempel har effektmålet att alla elever i gymnasiesärskolan efter avslutad skolgång ska ha fått de förutsättningar som krävs för att studera vidare eller ha möjlighet att få arbete, alternativt delta i annan meningsfull sysselsättning inte kunnat uppnås. Detsamma gäller effektmålet att alla deltagare ska få arbete eller studera, annat än sfi, sex månader efter fullföljd introduktion.

Fortsatt arbete med uppdragen i IVE

Nämnden fortsätter att arbeta med att verkställa uppdragen i IVE 2011-2014. Likabehandlingsplaner har reviderats utifrån de nya lagkraven och kränkningar utanför skolorna, till exempel via Internet, har uppmärksamats. Samtidigt konstaterar nämnden att ingen av de kommunala gymnasieskolorna använder metoder baserade på vetenskaplig grund.

I syfte att frigöra lägenheter till personer i behov av bostadssociala insatser genomför nämnden en genomgång av samtliga befintliga bostadssociala kontrakt. Nämnden fortsätter att utveckla arbetet med social ekonomi genom bidrag till allt fler föreningar och organisationer.

Äldrenämnden

ÄLDRENÄMNDEN			
Belopp i tusen kronor	2009	2010	2011
Kostnader	1 567 766	1 690 642	1 865 097
Intäkter exkl. kommunbidrag	153 547	161 291	232 943
Nettokostnader	1 414 219	1 529 351	1 632 154
Kommunbidrag	1 472 158	1 564 065	1 633 402
RESULTAT	57 939	34 714	1 248
Investeringsbudget	1 800	3 100	2 300
Nettoinvesteringar	1 379	3 911	6 472

Ett fortsatt överskott

Äldrenämnden redovisar ekonomi i balans men med ett överskott som är väsentligt lägre än resultaten för 2009 och 2010. Jämfört med föregående år ökade de samlade nettokostnaderna för äldreomsorg med drygt 100 miljoner kronor eller 6,6 procent.

Ökande kostnader för äldre med funktionsnedsättning

Nettokostnaderna för äldre med funktionsnedsättning, insatser enligt LSS och LASS, var 40 miljoner kronor utöver kommunfullmäktiges budget, 24 procent mer än 2010. Kostnaderna utgör 6 procent av de samlade kostnaderna för insatser för vård och omsorg av personer 65 år och äldre. Nämnden kunde emellertid finansiera underskottet med överskottet från insatser enligt SoL och HSL som uppgick till 45 miljoner kronor.

Indikatorerna saknar värde

Äldrenämnden hade i sin uppdragsplan för 2011-2014 konkretiserat merparten av de inriktningsmål som är relevanta för nämndens uppdrag i effektmål. Nämnden hade också försett effektmålen med relevanta indikatorer och bestämt målvärde för dessa. De flesta indikatorer har inte faktiska värden för 2011 vilket försvårade bedömningen av uppfyllelsen av målen.

Målet om konkurrensutsättning uppnått

Nämnden har uppnått kommunfullmäktiges inriktningsmål om att konkurrensutsätta all kommunal verksamhet där så är möjligt för att öka kreativiteten, kvaliteten och effektiviteten, 76 procent av äldrenämndens totala kärnverksamhet har varit föremål för konkurrensutsättning. Målet om att invånarna ska erbjudas en hög servicegrad genom tydliga processer i och mellan verksamheterna anses vara uppnått. Invånarna erbjuds personlig telefonservice och besöksservice vardagar 8-17. Under året har nämnden fått 4 300 sådana kontakter. I samverkan med nämnden för vuxna med funktionshinder har vissa träffpunkter utvecklats för att kunna sysselsätta personer med psykisk funktionsnedsättning.

Valfrihet om boendeform uppnått

Målet om att äldre och personer med funktionshinder själva ska avgöra om de vill bo kvar hemma eller välja trygghetsboende bedöms uppnått. Strategier i arbetet har varit att möjliggöra kvarboende i hemmet, främst genom olika former av stöd som hemvård via eget val, individuella hjälpmedel och bostadsanpassning. Av samtliga medborgare över 80 år som är föremål för kommunala serviceinsatser har 18 procent vårdboende. Det finns ingen kö till vårdboende, en slutsats är att de som önskat vårdboende därför kunnat få det. Samtidigt noteras en minskad nöjdhetsgrad bland brukare jämfört med föregående år genom upplevd försämring av personalkontinuiteten.

Merparten uppdrag är verkställda

Utvecklingen av förfrågningsunderlag vid upphandling enligt LOU och LOV pågår och hittills har det tillkommit 30 olika producenter inom hemvård, ledsagarservice och daglig verksamhet. Inom ramen för uppdraget att ansvara för samverkan mellan kommunen och den ideella sektorn har nämnden anställt en processledare som ska leda arbetet på kommunövergripande nivå. Samverkan med 25 organisationer i den ideella sektorn bedrivs inom nätverket "god livsmiljö".

Överförmyndarnämnden

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN			
Belopp i tusen kronor	2009	2010	2011
Kostnader	11 859	13 822	22 112
Intäkter exkl. kommunbidrag	2 453	4 087	11 734
Nettokostnader	9 406	9 736	10 378
Kommunbidrag	9 789	9 786	10 135
RESULTAT	383	50	-243
Investeringsbudget	340	130	492
Nettoinvesteringar	219	8	365

Högre kostnader än budgeterat för gemensamt överförmyndarkontor

Överförmyndarnämnden i Uppsala län redovisade ett underskott på 0,2 miljoner kronor. Underskottet förklaras främst av högre kostnader än beräknat för det gemensamma överförmyndarkontoret. Även arvodeskostnader till gode män och förvaltare har varit högre än budgeterat för flera av kommunerna.

År 2011 var det första verksamhetsåret för Överförmyndarnämnden i Uppsala län var med Uppsala kommun som värdkommun. De övriga samverkande kommunerna är Knivsta, Östhammar, Tierp, Heby och Älvkarleby. Den totala budgeten uppgick till 20 miljoner kronor och består till hälften av kommunbidrag från Uppsala. Resterande är bidrag från de övriga fem kommunerna. I samband med sammanslagningen har investeringar gjorts i lokaler, arkiv och ärendesystem. Nämnden har utfört de uppdrag som den är berörd av. För att säkerställa att rättssäkerheten är god finns ett antal kvalitetsmål och rutiner har utvecklats för att säkerställa kvalitén. Målet om ekonomi i balans uppnås dock inte.

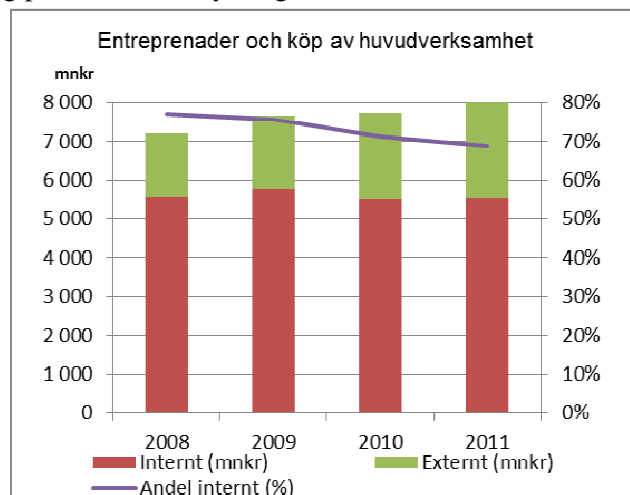
PRODUKTIONSSTYRELSE

Den egna produktionen

Styrelserna för vård och bildning och teknik och service utgör tillsammans med produktionsnämnden för självstyrande kommunala skolor Uppsala kommuns egen produktion.

Den egna produktionen ska enligt kommunens styrdokument bedriva verksamhet konkurrenskraftigt och effektivt. Produktionsstyrelserna styrs av kommunfullmäktiges krav och direktiv och de avtal som tecknas med kommunens uppdragsnämnder. Både Styrelsen för vård och bildning och Styrelsen för teknik och service har egna styrmodeller som grundar sig på balanserad styrning.

År 2011 utfördes 69 procent av Uppsala kommuns tjänster av den egna produktionen. Av den pedagogiska verksamheten utfördes 77 procent i egen regi. Av vård och omsorgsverksamheterna utfördes 55 procent i egen regi. De senaste årens konkurrensutsättning har lett till att den egna produktionen förlorat marknadsandelar, sedan 2008 har andelen verksamhet som utförs i egen regi minskat med 8 procentenheter. Konkurrensen från andra aktörer medför utmaningar för produktionsstyrelserna som arbetar med utveckling av verksamhetens utbud och kvalitet.

Styrelsen för vård och bildning

STYRELSEN FÖR VÅRD OCH BILDNING			
Belopp i tusen kronor	2009	2010	2011
Kostnader	5 452 382	5 114 873	5 115 381
Intäkter	5 469 402	5 199 417	5 103 625
RESULTAT	17 020	84 545	-11 756
Budgeterade investeringar	56 752	63 650	58 005
Nettoinvesteringar	30 126	34 107	42 641
Eget kapital			
Ingående eget kapital	103 487	120 507	205 052
Årets resultat	17 020	84 545	-11 756
UTGÅENDE EGET KAPITAL	120 507	205 052	193 296

Försämrat resultat

Styrelsen för vård och bildning visar ett underskott på 12 miljoner kronor, då effektiviseringskravet om 1 procent, 46 miljoner kronor, är inräknat. Jämfört med föregående år har resultatet försämrats med 96 miljoner kronor. En sammanslagen löneöversyn för de två åren för stora delar av medarbetarna gav betydligt lägre kostnader 2010 och högre 2011. Andra förklaringar till årets underskott är höga omställningskostnader inom gymnasieskolan och grundskolan och att avtalsersättningarna inte har räknats upp i samma utsträckning som kostnaderna för bland annat löner och lokaler har ökat. I styrelsens budget ingick utnyttjande av eget kapital för omställning och utveckling, men omställningskostnaderna blev högre än beräknat och budgeten överskreds med drygt 3 miljoner kronor.

Omsättningen har minskat med 96 miljoner kronor eller knappt 2 procent under året till följd av att uppdrag inom division Vård & omsorg övergått till andra utförare. Det ackumulerade egna kapitalet motsvarar 3,8 procent av omsättningen, och styrelsens mål om en nivå över 2,0 procent har uppfylls.

Drygt hälften av årets investeringar har varit i it-utrustning. Dessutom har investeringar gjorts i teknisk utrustning, möbler och andra inventarier.

Hårdare konkurrens

Under året vann produktionsstyrelsen ett antal upphandlingar inom vård och omsorgsområdet. Samtidigt fortsätter styrelsen att tappa marknadsandelar inom både vård och omsorg och de pedagogiska verksamheterna. Inom förskolan och grundskolan minskar marknadsandelarna med 2 respektive 5 procentenheter och inom vård och omsorg med 5 procentenheter.

Styrelsen bedriver ett omfattande arbete med varumärkesplattform och marknadsposition för att behålla och öka sina marknadsandelar. Alla affärsområden har genomfört kundundersökningar och bedömningar av sina marknadsandelar.

Utvecklande ledar- och medarbetarskap

Styrelsen för vård och bildning har mött den hårdare konkurrensen med satsningar på medarbetarskap, kompetensutveckling och åtgärder för att säkra kompetensförsörjningen. Samtliga 350 chefer har under de två senaste åren genomgått ett ledarutvecklingsprogram och styrelsens mål att 30 procent av medarbetarna har målkort har uppfyllts med god marginal. Ett omfattande arbete med utveckling av de gemensamma stabsfunktionerna har påbörjats och kommer att verkställas under 2012.

Utvecklings- och kvalitetsfrågor i fokus

Omvärlds- och scenarioanalyser har genomförts tillsammans med representanter för olika kundgrupper för att utveckla serviceutbudet. Kvalitetsfrågorna har prioriterats och flertalet verksamheter har utvecklade kvalitetsledningssystem. Nya koncept togs fram för att stärka varumärket och flera enheter fortsatte arbetet att utveckla hållbara tjänster. Genom omorganisation av verksamheten råd och stöd har förutsättningarna att ge enskilda barn och ungdomar ett samordnat stöd ökat.

Uppfyllelse av inriktningsmål och IVE-direktiv

Inriktningsmålet om minskad sjukfrånvaro är uppfyllt, sjukfrånvaron har minskat signifikant sedan 2003. Ett stort arbete har pågått under året med att utveckla arbetsplatsträffarna för att ge alla medarbetare möjlighet till inflytande och medskapande. Alla enheter arbetar med att förbättra arbetsmiljö och arbetsklimat och resultatet av arbetet mäts och följs upp.

De direktiv som gavs till Styrelsen för vård och bildning i IVE är verkställda. Inom ramen för kravet på kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring genomfördes ett antal åtgärder. Styrelsen slutförde under året ett omfattande ledarutvecklingsprogram och särskilda satsningar gjordes på kompetensutveckling av lärare och skolchefer.

Produktionsnämnden för självstyrande kommunala skolor

PRODUKTIONSNÄMNDEN FÖR SJÄLVSTYRANDE KOMMUNALA SKOLOR			
Belopp i tusen kronor	2009	2010	2011
Kostnader	256 470	255 097	333 159
Intäkter	258 207	259 262	334 675
RESULTAT	1 737	4 166	1 516
Budgeterade investeringar	10 695	12 150	9 600
Nettoinvesteringar	4 756	5 747	7 881
Eget kapital			
Ingående eget kapital	0	1 737	5 902
Årets resultat	1 737	4 166	1 516
UTGÅENDE EGET KAPITAL	1 737	5 902	7 419

Det sammanlagda resultatet för de självstyrande kommunala skolorna är 1,5 miljoner kronor efter effektiviseringskravet på 2,1 miljoner kronor. Resultatet är betydligt bättre än underskottet på nästan 4

miljoner kronor som prognostiserades per augusti. Jämfört med föregående år har omsättningen ökat med 30 procent till följd av att Katedralskolan ingår sedan januari 2011, men i övrigt har omsättningen minskat mellan åren. De investeringar som har genomförts är främst utbyte av äldre maskiner och inventarier.

Direktivet om tillgänglighetsanpassning har inte kunnat uppfyllas på Katedralskolan och är ett skäl till att skolan behöver renoveras. Många lärare på Nanna-Boland upplever inte att deras kompetensutveckling prioriteras. I övrigt redovisas inga avvikelser från de direktiv som gavs i IVE och skolorna jobbar aktivt för att uppfylla inriktningsmålen.

Bekymmersamt läge på Jällagymnasiet

Ett fortsatt minskat antal elever har medfört att Jällagymnasiets ekonomi utvecklats från ett resultat föregående år på -1 miljon kronor till -5 miljoner kronor för 2011. Prognosen för 2012 är ett underskott i storleksordningen 7-8 miljoner kronor. Skolan har sagt upp lokaler, minskat medarbetare och ser över avtalet med Stiftelsen Jälla Egendom. En utredning i samarbete med Regionförbundet Uppsala län visar dock på behov av naturbruksutbildningar i regionen samt att det finns breddningsområden jämfört med idag.

Elevminskning gav underskott på Bolandgymnasiet

Resultatet för Bolandgymnasiet är -2 miljoner kronor, en kraftig försämring jämfört med ett positivt resultat om nästan 5 miljoner kronor föregående år. Årets underskott förklaras av en elevminskning från höstterminen.

Underskott undveks tack vare hyresersättning

Nanna-Boland estet och hantverk började byggas upp under 2010 när Uppsala Musikklasser ombildades till friskola. Elevantalet är fortfarande under uppbyggnad, men tack vare en särskild hyresersättning på 3,5 miljoner kronor kunde ett underskott undvikas även detta år. Årets resultat uppgår till 0,9 miljoner kronor.

Kompetensutveckling på Solskenets förskola

Årets resultat för Solskenets förskola är -0,5 miljoner kronor. Underskottet var planerat och ett resultat av förskolans satsning på kompetensutveckling.

Styrelsen för teknik och service

STYRELSEN FÖR TEKNIK OCH SERVICE			
Belopp i tusen kronor	2009	2010	2011
Kostnader	913 368	913 266	993 829
Intäkter	927 084	917 989	1 009 759
RESULTAT	13 716	4 723	15 930
Budgeterade investeringar	20 260	21 085	20 000
Nettoinvesteringar, inkl. finansiell leasing	7 603	15 928	18 999
Eget kapital			
Ingående eget kapital	110 267	88 501	93 224
Årets resultat	13 716	4 723	15 930
Justeringar	-35 482	0	0
UTGÅENDE EGET KAPITAL	88 501	93 224	109 154

Ökad omsättning och förbättrat resultat

Styrelsen för teknik och service ökade omsättningen med 10 procent jämfört med föregående år och resultatet blev 16 miljoner kronor sedan effektiviseringskrav på 9 miljoner kronor betalats. Tack vare det gynnsamma värdet har gatuansläggningsarbeten kunnat utföras med full kapacitet året ut. Detta tillsammans med bland annat ökade investeringar i och löpande underhåll av fastigheter gav ökade

intäkter. Kostnaderna för snöröjning var 9 miljoner kronor lägre än föregående år till följd av den snöfattiga hösten 2011 medan 2010 var ett kallt och snörikt år under såväl vinter som höst.

Årets investeringar inklusive finansiell leasing uppgick till 19 miljoner kronor. Investeringar gjordes i bland annat it, ismaskiner, anläggningslastbil, sopmaskin och saltspridare. Tre nya leasingobjekt tillkom under året i form av traktor, liftdumper och lastväxlarvagn.

Uppföljning av styrkortet

Styrelsen följer regelbundet upp målen i de fyra perspektiven i styrkortet. Inom det finansiella perspektivet har målen om resultatnivå och täckning av omställningskostnader uppfyllts. Inom kundperspektivet har målet om kundnöjdhet över fyra på en femgradig skala uppnått. Både befintliga och nya tjänster har utvecklats under året och alla tjänster har setts över vad gäller lönsamhet, kundnöjdhet och försäljningsmönster.

Inom perspektivet för inre effektivitet har förändringar gjorts för ökad effektivitet, men nöjd-kund-index mätningar visar att kunderna inte sett resultatet av det. Under 2012 kommer detta därför att vara ett prioriterat område. Även i arbetet med kvalitetssäkring har ett antal förbättringsområden identifierats och kommer att leda till fortsatt arbete under 2012. Förbättringar behövs inom paketering av tjänster, ett processororienterat arbetssätt och inom hållbarhetsområdet. Internrevisioner genomfördes på samtliga affärsenheter under året och de fyra avvikelser som då noterades har åtgärdats.

Strategiska områden under året

Under 2011 har Styrelsen för teknik och service arbetat med tre strategiska områden; affärsmässighet, effektivitet och gemensamt förhållningssätt. Analyser inom området affärsmässighet visade på en god kostnadsmedvetenhet men också på behov av ökad flexibilitet och snabbare utvecklingsarbete för att möta kundernas behov. För att skapa samsyn kring uppdraget och ett gemensamt förhållningssätt genomfördes under året projektet Kulturrezan.

Uppfyllelse av inriktningsmål och IVE-direktiv

Styrelsens målsättningar för inriktningsmålen om attraktiv arbetsgivare, sjukfrånvaro och Uppsalabornas upplevelse av medarbetarna har uppfyllts. Styrelsen har påbörjat ett systematiskt arbete med kompetensförsörjning där bland annat behov och befintlig kompetens kartläggs. Måluppfyllelsen för medarbetares trygghet är inte mätt under året. De direktiv som gavs till styrelsen i IVE är verkställda utom målet om arbete med jämställdhetslyftet, där styrelsen uppger att man inte kan ta ställning då uppdraget inte preciserats.

Hel- och delägda aktiebolag

De kommunala hel- och delägda bolagen bidrar till den välfärd som produceras inom kommunen. De helägda bolagen bedriver sin verksamhet enligt direktiv från kommunfullmäktige och är organisatoriskt inordnade i Uppsala Stadshuskoncern med Uppsala Stadshus AB som moderbolag. Verksamhet bedrivs inom segmenten fastighetsförvaltning, kollektivtrafik, fritid och kultur, vatten och avfall samt produktion av elkraft.

Belopp i miljoner kronor	RÖRELSENS INTÄKTER		RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		BALANS-OMSLUTNING		SOLIDITET	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Helägda bolag								
Uppsala Stadshus AB	3	3	1	-33	3 752	3 581	70%	72%
Uppsalahem, koncern	2 499	1 005	1 591	76	7 249	5 373	38%	22%
Uppsala Kommuns Fastighets, koncern	229	92	114	7	595	542	41%	18%
Uppsala Kommuns Industrihus, koncern	176	193	39	78	993	1 013	56%	53%
Uppsala Parkerings AB	9	7	-3	0	153	159	13%	10%
AB Uppsalabuss	346	310	-20	-26	56	64	33%	29%
Gamla Uppsala Buss, koncern	373	344	32	25	307	286	33%	32%
Fyrishov AB	90	87	1	1	170	146	7%	8%
AB Uppsala stadsteater	26	25	-58	-56	56	27	33%	36%
Uppsala Konsert och Kongress AB	74	72	-16	-14	47	35	25%	4%
Uppsala Vatten och Avfall AB	453	413	13	-2	1 467	1 399	4%	3%
Uppsala Kommuns Gasgenerator AB	1	1	0	0	0	0	67%	95%
Delägda bolag								
Destination Uppsala AB 60 %	26	11	-1	0	13	11	4%	11%
Grafiskt Utbildningscenter AB, koncern 91 %	57	50	-8	-2	20	16	neg	29%
Upplands Lokaltrafik AB, koncern 29%	239	212	0	0	166	86	4%	7%

HELÄGDA BOLAG – UPPSALA STADSHUSKONCERN

Den största fastighetsaffären i Uppsalas historia genomfördes den 1 september med Rikshem AB (f.d. Bostadsaktiebolaget Dombron). Uppsalahem AB sålde samtliga aktier i dotterbolaget Uppsalahem Attika AB till Rikshem AB, omfattande cirka 500 senior- och trygghetsbostäder samt närmare 1 000 vanliga bostäder. Försäljningen gav en reavinst på 1 523 miljoner kronor. Affären innebar också att Uppsalahem förvärvade 51 procent av aktierna i Rikshems dotterbolag Studentstaden AB med 4 350 studentbostäder.

Uppsala Kommuns Fastighets AB sålde den 1 juli bolaget Kvarnengallerian AB i vilken fastigheten Kvarnen ingår. Försäljningen gav en reavinst på 154 miljoner kronor.

Koncernens resultat efter finansiella poster uppgick till 1 555 miljoner kronor, varav 1 558 miljoner kronor var reavinster/-förluster. Exkluderas reavinster/-förluster var resultatet -3 miljoner kronor, att jämföra med budgeterade -50 miljoner kronor och föregående års resultat exkl. reavinster på -22 miljoner kronor. Att resultatet avviker positivt från såväl budget som föregående år är framförallt hänförligt till positiva resultat i Uppsalahemkoncernen, Gamla Uppsala Busskoncernen samt Uppsala Vatten och Avfall AB.

Uppsala stadshus AB

Uppsala Stadshus AB		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Rörelsens intäkter	3	3
Resultat efter finansiella poster	1	-33
Balansomslutning	3 752	3 581
Soliditet	70 %	72 %

Bolaget, som är moderbolag i Uppsala Stadshuskoncern, uppfyllde ägardirektiven.

Uppsala Stadshus AB redovisade ett positivt resultat på 1 miljon kronor, vilket är 34 miljoner kronor bättre än föregående år och 10 miljoner kronor bättre än budget. Rensat för effekter av utdelningar och nedskrivningar var resultatet -42 miljoner kronor, vilket är 9 miljoner kronor sämre än föregående år och 3 miljoner kronor sämre än budget. Avvikelsen mot föregående år beror på högre låneskuld och högre ränteläge medan avvikelsen mot budget enbart följer av det högre ränteläget.

I moderbolaget fanns på balansdagen en låneskuld på 1 076 miljoner kronor, en ökning med drygt 100 miljoner kronor sedan föregående årsskifte. Orsaken är att lån tagits för att finansiera räntebetalningar på befintliga lån samt för utbetalning av koncernbidrag och aktieägartillskott till dotterbolag. Behovet av nyupplåning styrs av resultaten i dotterbolagen och de koncernbidrag och aktieägartillskott som erhålls eller ges. Principerna för beräkning av dessa bidrag och tillskott framgår av kapitel 8 i IVE och beslutas årligen av kommunfullmäktige.

Uppsala Stadshus AB:s låneskuld innebär att bolaget i hög grad påverkas av ränteutvecklingen. En förändring av räntenivån med en procentenhet innebär en förändring av moderbolagets kostnader med cirka 11 miljoner kronor. Låneskulden uppvägs av väsentliga och stigande värden på moderbolagets innehav av aktier i dotterbolagen.

Uppsalahemkoncernen

Uppsalahemkoncernen		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Rörelsens intäkter	2 499	1 005
Resultat efter finansiella poster	1 591	76
Balansomslutning	7 249	5 373
Soliditet	38 %	22 %
Investeringar	3 386	443

Uppsalahemkoncernen är Uppsalas största allmännyttiga bostadskoncern, vars verksamhet bland annat omfattar cirka 15 500 lägenheter och 1 100 kommersiella lokaler. Uppsalahem AB sålde den 1 september samtliga aktier i dotterbolaget Uppsalahem Attika AB till Rikshem. Uppsalahem AB förvärvade samtidigt 51 procent av aktierna i Rikshems dotterbolag Studentstaden AB

Bolaget uppfyllde ägardirektiven och avkastningskravet och arbetade i enlighet med uppställda policyer.

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 1 591 miljoner kronor. Exkluderas reavinster/-förluster om totalt 1 500 miljoner kronor, varav merparten från fastighetsaffären med Rikshem, var resultatet 91 miljoner. Det är drygt 40 miljoner kronor bättre än resultatet 2010 och även betydligt bättre än budget. Förbättringen jämfört med föregående år förklaras av ökade hyresintäkter till följd av nytt avtal och inflyttning i nyproducerade lägenheter. Förnyelseprocessen i befintligt bestånd medförde samtidigt lägre underhållskostnader. Att resultat blev bättre än budgeterat förklaras bland annat av att kostnaderna för el, uppvärmning och skötsel blev lägre än förväntat samt att underhållsinsatser inte gjorts i den omfattning som planerats.

Affären med Rikshem har endast fått mindre resultateffekter innevarande år då lägre hyresintäkter uppvägs av lägre rörelsekostnader och ett bättre finansnetto. Genom affären förstärktes dock det egna kapitalet och därmed soliditeten väsentligt.

Investeringarna uppgick till 3 386 miljoner kronor. Rensat för effekten av förvärvet av Studentstaden AB var utfallet 952 miljoner kronor, väsentligt högre än föregående år, men i nivå med budget. Den höga nivån följer av ägardirektivet att försöka nå en nyproduktionstakt på 500 lägenheter per år.

Bland risker och osäkerheter märks att priset på exploateringsbar mark i attraktiva lägen är mycket högt vilket försvårar uppfyllelse av målet om en produktionsnivå på 500 lägenheter per år. Med gällande höga investeringstakt och kommande års investeringsbehov finns risk att skuldsättningsgraden ökar, vilket potentiellt kan hota målet om en långsiktigt hållbar ekonomi. Ytterligare en osäkerhetsfaktor är höga byggkostnader då det finns en risk för brist på byggentreprenörer. Ett systematiskt arbete pågår som syftar till att säkerställa tillgång till entreprenörer att samarbeta med. Betalningsviljan för nyproduktion är en riskfaktor, men bolaget har hittills inte haft problem med vakanser och utvecklingen följs via indikatorer. Förändringar av taxor för värme, vatten och avfall kan medföra kostnadsökningar som motverkar Uppsalahems besparingsåtgärder.

Uppsala Kommuns Fastighetskoncernen

Uppsala Kommuns Fastighetskoncern Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Rörelsens intäkter	229	92
Resultat efter finansiella poster	114	7
Balansomslutning	595	542
Soliditet	41 %	18 %
Investeringar	160	109

Bolaget äger och förvaltar såväl hyresrätter som 3 centrumanläggningar. Den 1 juli 2011 såldes dotterbolaget Kvarnengallerian AB där fastigheten Kvarnen ingår. Ägardirektiven uppfylldes, dock ej avkastningskravet vilket dock bedöms uppfyllas 2012. Bolaget arbetade i enlighet med uppställda policyer, i den utsträckning de är relevanta för verksamheten.

Koncernens resultat blev 114 miljoner kronor, varav reavinst/-förlust uppgick till 116 miljoner kronor. Underliggande resultat blev därmed -2 miljoner kronor. Det är 10 miljoner kronor sämre än budget och förklaras i huvudsak av förskjutningar av ombyggnaden av Gottsunda centrum och en något långsammare uthyrningstakt än planerat.

Genom försäljningen av Kvarnengallerian AB förstärktes det egna kapitalet och därmed soliditeten.

Investeringarna var aningen lägre än föregående år, men samtidigt betydligt lägre än budget då planerade förvärv av stadsdelscentra ej genomfördes. Uppsala Kommuns Fastighetskoncernen arbetar med förnyelsen av Gottsunda Centrum. Kortsiktigt påverkas resultatet av ändringar i tidsplanen för projektet. Bolaget har en liten organisation som kommer att ställas inför större krav på grund av det förnyade Gottsunda Centrum. Till följd av de stora investeringar som görs blir bolaget mer känsligt för ändringar i ränteläget.

Uppsala Kommuns Industrihuskoncernen

Uppsala kommuns Industrihuskoncern		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Rörelsens intäkter	176	193
Resultat efter finansiella poster	39	78
Balansomslutning	993	1 013
Soliditet	56 %	53 %
Investeringar	20	10

Bolaget äger, förvaltar och handlar med verksamhetslokaler för småföretagare och offentliga institutioner. Ägardirektiven och avkastningskravet uppfylldes. Bolaget arbetade i enlighet med uppställda policyer, i den utsträckning de är relevanta för verksamheten.

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 39 miljoner kronor. Rensat från en reavinst som uppkommit vid en fastighetsförsäljning är resultatet 19 miljoner kronor. Det är 32 miljoner kronor sämre än föregående år, exklusive reavinster, och drygt 8 miljoner kronor sämre än budget. Den jämförelsevis låga resultatnivån förklaras bland annat av kostnader relaterade till den stränga vintern samt hyresgäst Anpassningar.

Investeringarna följer budgeterad nivå men är lägre än föregående år.

Bolaget bedömer att Uppsala kommer att vara en fortsatt intressant marknad. Den offentliga sektorn i Uppsala är stor, vilket ger stabilitet. Räntenivåerna tillsammans med framtida vakansgrader och hyresnivåer är avgörande faktorer vid bedömning av fastighetsinvesteringar. Räntehöjningar får visserligen effekter på resultatet men utgör inget större hot mot själva verksamheten.

Uppsala Parkerings AB

Uppsala Parkerings AB		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Rörelsens intäkter	9	7
Resultat efter finansiella poster	-3	0
Balansomslutning	153	159
Soliditet	13 %	10 %
Investeringar	0	1

Uppsala Parkerings AB har till uppgift att förvärva, uppföra och förvalta parkeringsanläggningar för bilar och bedriver parkeringsverksamhet i Centralgaraget och Kvarnengaraget. Ägardirektiven uppfylldes. Bolaget hade inget avkastningskrav 2011. Bolaget arbetade i enlighet med uppställda policyer, i den utsträckning de är relevanta för verksamheten.

Resultatet på -3 miljoner kronor är 3 miljoner kronor sämre än föregående år och 0,5 miljoner kronor sämre än budget. Bolaget belastas 2011 med avskrivningar för Centralgaraget, vilket det inte gjorde 2010. Detta förklarar att resultatet 2011 är sämre. Avvikelsen mot budget förklaras framförallt av tillkommande, ej budgeterad, fastighetsskatt.

Centralgaraget beräknas ta 5-7 år att etablera på marknaden. Bolaget arbetar med att hitta en optimal balans mellan belägningsgrad och taxa för att ge tillräckliga intäkter. Bolaget undersöker möjligheten att expandera verksamheten med fler parkeringsanläggningar för att skapa en stabilare volym för verksamheten. Störningar i samband med byggnationen av hotell- och kontorsfastigheter ovanför garaget kan komma att påverka verksamheten under det kommande året. Andra risker som kan påverka framöver är en vikande efterfrågan samt höjda räntenivåer.

AB Uppsalabuss

AB Uppsalabuss		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Rörelsens intäkter	346	310
Resultat efter finansiella poster	-20	-26
Balansomslutning	56	64
Soliditet	33 %	29 %
Investeringar	1	1

Enligt beslut och direktiv som fattas av gatu- och trafiknämnden beställer bolaget kollektivtrafik genom trafikavtal med Gamla Uppsala Buss AB. Samtliga aktier i AB Uppsalabuss såldes den 1 januari 2012 till Landstinget i Uppsala län. Ägardirektiven uppfylldes men inte avkastningskravet.

Årets resultat blev -20 miljoner kronor, att jämföra med budgeterat 0-resultat. Det var samtidigt 6 miljoner kronor bättre än i bokslutet 2010. Trots ett ökat resande blev intäkterna 6 miljoner kronor lägre än budget. Biljettförsäljning via värdekort, kontanter och automater minskade men ersattes ej fullt ut av intäkter från försäljning via andra kanaler, till exempel SMS-biljetter. Trafikkostnaderna blev 11 miljoner kronor högre än budget, varav ett större antal vagnstimmar bland annat för att nå en turtäthet på samma nivå som under sommaren 2010, innebar ökade kostnader med 3 miljoner kronor. Därutöver blev kostnaderna för biogas 6 miljoner kronor högre än budget.

För att i enlighet med aktieöverlåtelseavtalet mellan Uppsala Stadshus AB och Landstinget i Uppsala län återställa bolagets egna kapital till den nivå som gällde per 2010-12-31 erhöll bolaget ett koncernbidrag på 20 miljoner kronor från Gamla Uppsala Buss AB

Gamla Uppsala Busskoncernen

Gamla Uppsala busskoncernen		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Rörelsens intäkter	373	344
Resultat efter finansiella poster	32	25
Balansomslutning	307	286
Soliditet	33 %	32 %
Investeringar	42	64

Bolaget utför kollektivtrafik. Samtliga aktier i Gamla Uppsala Buss AB såldes den 1 januari 2012 till Landstinget i Uppsala län. Ägardirektiven och avkastningskravet uppfylldes. Bolaget arbetade i enlighet med uppställda policyer

Resultat efter finansiella poster uppgick till 32 miljoner kronor, vilket är 7 miljoner kronor bättre än föregående år och avsevärt bättre än budget. Orsakerna till det förbättrade resultatet är dels en ökad trafikbeställning från AB Uppsalabuss, dels effekter av genomförda effektiviseringar inom såväl bemanning som den tekniska sidan.

Investeringarna uppgick till 42 miljoner kronor och avsåg bland annat 12 stadsbussar. Investeringarna var lägre än såväl föregående år som budget .

För att i enlighet med aktieöverlåtelseavtalet mellan Uppsala Stadshus AB och Landstinget i Uppsala län återställa AB Uppsalabuss egna kapital till den nivå som gällde per 2010-12-31 lämnades ett koncernbidrag på 20 miljoner kronor till AB Uppsalabuss.

Fyrishov AB

Fyrishov AB		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Rörelsens intäkter	90	87
Resultat efter finansiella poster	1	1
Balansomslutning	170	146
Soliditet	7 %	8 %
Investeringar	66	7

Fyrishov tillhandahåller arenor för folkhälsa, idrott och evenemang. Ägardirektiven och avkastningskravet uppfylldes och bolaget arbetade i enlighet med uppställda policyer

Resultatet efter finansiella poster blev 1 miljon kronor, att jämföra med 0,5 miljoner kronor i bokslut 2010 och -1,5 miljoner kronor i budget. Trots att ökade kostnader inte täcktes med uppräknings ersättningar från Uppsala kommun, blev resultatet bättre än budget. Förklaringen är framförallt att de räntekostnader som budgeterats under byggtiden för multihallen inte kommer att aktiveras innan projektet slutförts.

Överklaganden som försenade byggstarten för multihallen har minskat årets investeringsnivå från budgeterade 102 miljoner kronor till 66 miljoner kronor.

Uppsala stadsteater AB

Uppsala stadsteater AB		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Rörelsens intäkter	26	25
Resultat efter finansiella poster	-58	-56
Balansomslutning	56	27
Soliditet	33 %	36 %
Investeringar	4	3

Uppsala stadsteater är en komplett teater med egna ateljéer och verkstäder. Teatern har fyra scener med olika inriktning. Ägardirektiven och avkastningskravet uppfylldes. Bolaget arbetade i enlighet med uppställda policyer.

Uppsala stadsteater AB får årligen ett koncernbidrag från moderbolaget, Uppsala Stadshus AB. Beloppet fastställs av kommunfullmäktige inför kommande år och uppgick 2011 till 58,4 miljoner kronor, vilket också motsvarar stadsteaterns budgeterade resultat. Detta ska jämföras med det redovisade resultatet på -57,6 miljoner kronor. Bland förklaringarna till att resultat blev 0,8 miljoner kronor bättre märks högre biljettintäkter då fler biljetter har sålts och att den prishöjning som gjordes hösten 2010 fått effekt. Under året har ett omstruktureringsarbete pågått som syftar till att omfördela från fasta till rörliga resurser. En större effekt av detta kommer att synas under 2012 och full effekt väntas under 2013.

För Uppsala stadsteater AB finns en osäkerhet om hur regionaliseringen av de anslag som tidigare erhållits från staten kommer att påverka. En liten förändring av anslagen kan få stor påverkan på antalet produktioner.

Uppsala Konsert och Kongress AB

Uppsala Konsert och Kongress AB		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Rörelsens intäkter	74	72
Resultat efter finansiella poster	-16	-14
Balansomslutning	47	35
Soliditet	25 %	4 %
Investeringar	2	1

Uppsala Konsert och Kongress AB är driftsbolag för konsert- och kongresshuset vid Vaksala torg. Ägardirektiven uppfylldes, men inte avkastningskravet. Bolaget arbetade i enlighet med uppställda policyer.

Resultat blev -16 miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor sämre än budget och 2 miljoner kronor sämre än föregående år. Trots att de egna konsertproduktionerna och volymen inhyrda konserter ökade och att volymen konferenser var i nivå med i föregående år blev resultatet sämre än såväl budget som föregående år. Förklaringarna är högre kostnader för medarbetare, administration och säkerhet. Den stora andelen fasta kostnader gör bolaget känsligt för bransch- och konjunktursvängningar.

Resultatet innebar att bolaget aktiverade den kapitaltäckningsgaranti som stadgar att moderbolaget Uppsala Stadshus AB, vid varje givet tillfälle, svarar för att bolagets egna kapital uppgår till minst det registrerade aktiekapitalet. För att uppnå ett eget kapital i nivå med aktiekapitalet erhöll Uppsala Konsert och Kongress AB ett koncernbidrag om 16 miljoner kronor från moderbolaget. Beloppet var därmed 6 miljoner kronor högre än det koncernbidrag som beslutats i IVE 2011-2014 avseende år 2011.

Uppsala Kommuns Gasgenerator AB

Uppsala Kommuns Gasgenerator AB		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Rörelsens intäkter	1	1
Resultat efter finansiella poster	0	0
Balansomslutning	0	0
Soliditet	67 %	95 %

Bolaget producerar elkraft och värme från rågas som utvinns vid Kungsängsverket. Ägardirektiven och avkastningskravet uppfylldes. Bolaget arbetade i enlighet med uppställda policyer, i den utsträckning de är relevanta för verksamheten. Ett 0-resultat har uppnåtts för året, vilket är i enlighet med budget.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Uppsala Vatten och Avfall AB		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Rörelsens intäkter	453	413
Resultat efter finansiella poster	13	-2
Balansomslutning	1 467	1 399
Soliditet	4 %	3 %
Investeringar	148	146

Bolaget är huvudman för kommunens allmänna vatten- och avloppsanläggning och svarar även för de delar av avfallshanteringen som åvilar kommunen. Dessutom driver bolaget anläggningar för biogasverksamhet samt Hovgårdens avfallsanläggning.

Ägardirektiven och avkastningskravet uppfylldes. Bolaget arbetade i enlighet med uppställda policyer, i den utsträckning de är relevanta för verksamheten.

Resultatet uppgick till 13 miljoner kronor, drygt 12 miljoner kronor bättre än budget och nästan 15 miljoner kronor bättre än föregående år. Resultat avser i sin helhet den konkurrensutsatta verksamheten som utgörs av deponi- och biogasverksamhet samt farligt avfall. Deponiverksamheten redovisade ett positivt resultat om 9 miljoner och påverkades positivt av det milda vädret sista kvartalet med större volymer och ökade intäkter som följd. Biogasverksamheten gynnades av större volymer och ett höjt pris för fordonsgas och redovisade ett positivt resultat om 4 miljoner kronor.

För den taxefinansierade verksamheten är resultatet alltid noll. Resultatet regleras mot förutbetalda avgifter i balansräkningen. Underliggande resultat var -12 miljoner kronor för affärsområdet Vatten och Avlopp samt 19 miljoner kronor för affärsområdet Avfall. Det är betydligt bättre än såväl föregående år som budget och förklaras framförallt av lägre räntekostnader och en lägre investeringsnivå, vilken inneburit lägre avskrivningar.

Investeringarna uppgick till 148 miljoner kronor, en ökning jämfört med förra året men betydligt lägre än budget. Orsaken är senareläggning av planerade investeringar. För Uppsala Vatten och Avfall AB innebär Uppsalas kraftiga befolkningsökning krav på ökad kapacitet. Ökade nyinvesteringar för biogasproduktion ökar de finansiella riskerna i verksamheten. Stora krav ställs på effektivisering i verksamheten samtidigt som behoven av tjänsterna ökar.

DELÄGDA BOLAG

Upplands Lokaltrafik AB (29 %)

En ny upphandling av landsbygdstrafiken på en högre kostnadsnivå samt en tillfällig upphandling av övrig trafik medförde att kostnaderna väsentligt översteg budget. De högre kostnaderna täcktes dock via bidrag från Uppsala kommun. Bidraget var budgeterat till 45,6 miljoner kronor men uppgick till 62,7 miljoner kronor. Med detta bidrag kunde bolaget redovisa ett resultat på 0 miljoner kronor.

Vid årsskiftet bildades en ny regional huvudman för kollektivtrafiken i Uppsala län med Landstinget i Uppsala län som huvudman. Som en konsekvens av detta har Uppsala kommun efter årsskiftet sålt sin andel i bolaget till Landstinget i Uppsala län.

Grafiskt Utbildningscenter AB (91 %)

Årets resultat är -8 miljoner kronor, 5 miljoner kronor sämre än de -3 miljoner kronor som redovisades föregående år. Orsaken till det negativa resultatet är ett sjunkande elevantal, vilket innebär att skolan inte används till sin fulla kapacitet. Anpassningar av verksamheten har genomförts med betydande omställningskostnader som följd. Uppsala kommun har under året ökat sin ägarandel i bolaget från 68 procent till 91 procent.

Destination Uppsala AB (60 %)

Bolaget redovisar ett resultat om -0,6 miljoner kronor, 0,3 miljoner kronor sämre än föregående år. Vissa evenemang har inneburit kostnadsökningar som inte kunnat mötas av motsvarande intäktsökningar. Bolaget har under året övertagit ansvaret för vissa verksamheter som tidigare bedrevs i Uppsala kommun.

Ekonomisk översikt

Resultaträkning

Belopp i miljoner kronor	Not	SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		KOMMUNEN		
		BOKSLUT 2011	BOKSLUT 2010	BUDGET 2011	BOKSLUT 2011	BOKSLUT 2010
Verksamhetens intäkter *		5 296	3 625	1 640	1 884	1 949
Verksamhetens kostnader		-11 465	-10 881	-9 920	-10 221	-9 778
Av- och nedskrivningar		-688	-661	-387	-370	-356
Verksamhetens nettokostnader	1	-6 857	-7 917	-8 667	-8 708	-8 184
Skatteintäkter	2	7 718	7 347	7 574	7 718	7 347
Kommunalekonomisk utjämning	2	1 116	1 149	1 135	1 116	1 149
Finansiella intäkter	3	23	16	96	123	96
Finansiella kostnader **	4	-287	-208	-82	-158	-73
Resultat före skatt		1 714	388	56	92	334
Skatt	5	-21	21			
Extraordinära poster	6	0	-168	30	0	-168
Minoritetsintresse		-7	0			
ÅRETS RESULTAT		1 687	242	86	92	167
* varav jämförelsestörande poster i form av realisationsvinst och exploateringsverksamhet		1 685	163		31	105
**varav sänkt diskonteringsränta i pensionsskuldberäkningen		-51	0		-51	0

Specificerad resultaträkning för Uppsala kommun

Belopp i miljoner kronor	BOKSLUT 2011	BOKSLUT 2010		BOKSLUT 2011	BOKSLUT 2010
INTÄKTER			KOSTNADER		
Verksamhetens intäkter			Verksamhetens kostnader		
Försäljning	84	118	Bidrag och transfereringar	745	677
			Entreprenader och köp av Verksamhet	2 974	2 618
Taxor och avgifter	381	378	Personal	3 443	3 381
Hyror och arrenden	299	293	Personalomkostnad	1 587	1 557
Driftbidrag från staten	309	307	Lokal- och markhyror	674	673
Övriga bidrag	365	337	Material	285	277
Försäljning av verksamhet/entreprenad	380	378	Realisationsförluster	3	0
Realisationsvinster	31	105	Övriga kostnader ¹⁾	744	758
Övriga intäkter	34	32	Avgår interna investeringar	-233	-164
S:a verksamhetens intäkter	1 884	1 949	S:a verksamhetens kostnader	10 221	9 778
Skatteintäkter			Av- och nedskrivningar		
Skatteintäkter	7 718	7 347	Av- och nedskrivningar	370	356
Kommunalekonomisk utjämning	1 116	1 149			
Summa skatteintäkter	8 834	8 496			
Finansiella intäkter			Finansiella kostnader		
Finansiella intäkter	123	96	Finansiella kostnader	158	73
SUMMA INTÄKTER	10 841	10 541	SUMMA KOSTNADER	10 749	10 207
			RESULTAT FÖRE EXTRA-ORDINÄRA POSTER	92	334
			Extraordinära kostnader		
			Bidrag till statlig infrastruktur	0	168
			ÅRETS RESULTAT	92	167
			¹⁾ Specifikation övriga kostnader		
			Inköp av anläggningstillgångar	83	75
			Konsulttjänster	89	72
			Tillfälligt inhyrd personal	7	6
			Hyra/leasing av anläggningstillg.	77	77
			Bränsle, energi	178	178
			Reparation och underhåll	19	17
			Diverse främmande tjänster	80	84
			Tele- och datakommunikation	54	54
			Transporter och resor	48	45
			Övrigt	109	149
			Summa övriga kostnader	744	758

Kassaflödesanalys

Belopp i miljoner kronor	SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		KOMMUNEN	
	2011	2010	2011	2010
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	1 687	242	92	167
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet				
- av- och nedskrivningar (+)	688	661	370	356
- realisationsvinster (-) /-förluster (+)	-1 646	-163	-29	-105
- förändrade avsättningar för pensioner och särskild löneskatt	95	47	94	47
- gjorda övriga avsättningar (+)	-24	-3	0	0
- ianspråktaga övriga avsättningar (-)	0		-2	
- övriga ej kassapåverkande poster	-6	171	10	168
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN FÖRE FÖRÄNDRING AV RÖRELSEKAPITAL	794	955	535	633
Förändring i rörelsekapital				
- ökning (-) /minskning (+) av förråd och varulager	-1	-2	-2	0
- ökning (+) /minskning (-) av exploateringsfastigheter	183	210	183	280
- ökning (-) /minskning (+) av kortfristiga fordringar	-258	94	-281	-80
- ökning (+) /minskning (-) av kortfristiga skulder	309	-245	-165	-298
Förändring i rörelsekapital	233	57	-265	-98
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	1 027	1 012	270	535
Investeringsverksamheten				
Investeringar i materiella anläggningstillgångar (-)	-3 421	-1 866	-559	-602
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)	3 148	444	24	56
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar (-)	0	-4	-4	-4
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar (+)	0	0	11	0
Erhållna investeringsbidrag (+)	21	28	21	48
Investeringsverksamhetens kassaflöde	-252	-1 398	-507	-502
Finansieringsverksamheten				
Nyupptagna lån (+)	704	1 362	575	619
Amortering av skuld (-)	-1 704	-870	-753	-320
Ökning (+) /minskning (-) av övriga långfristiga skulder	2	-89	-3	3
Ökning (-) /minskning (+) av långfristiga fordringar	12	164	167	-136
Ökning (-) /minskning (+) av lång- och kortfristiga placeringar	-13	-11	-10	-9
Finansieringsverksamhetens kassaflöde	-999	556	-24	157
ÅRETS KASSAFLÖDE	-223	170	-261	190
Kassa och bank vid årets början	310	139	305	115
Kassa och bank vid årets slut	87	310	44	305

Balansräkning

Belopp i miljoner kronor	NOT	SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		KOMMUNEN	
		20111231	20101231	20111231	20101231
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	7	15 149	13 005	5 554	5 430
Maskiner och inventarier	8	1 369	1 297	383	362
Summa materiella anläggningstillgångar		16 518	14 301	5 937	5 792
Finansiella anläggningstillgångar					
Värdepapper andelar och bostadsrätter	9	411	398	1 958	1 947
Långfristiga fordringar	10	34	46	2 482	2 648
Summa finansiella anläggningstillgångar		445	444	4 440	4 595
Summa anläggningstillgångar		16 963	14 745	10 377	10 387
Omsättningstillgångar					
Förråd och lager		22	22	14	12
Exploateringsfastigheter		164	156	164	156
Kortfristiga fordringar	11	944	686	1 417	1 135
Kassa och bank		87	310	44	305
Summa omsättningstillgångar		1 217	1 174	1 640	1 608
SUMMA TILLGÅNGAR		18 180	15 919	12 017	11 995
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital exkl. årets resultat		5 578	5 337	6 166	5 999
Övrigt		1	-1	-	-
Årets resultat		1 687	242	92	167
Summa eget kapital	12	7 266	5 578	6 259	6 166
Minoritetsintresse		928	0	-	-
Avsättningar					
Pensioner och särskild löneskatt		578	483	571	477
Uppskjuten skatteskuld		84	18	-	-
Övriga avsättningar		48	54	8	10
Summa avsättningar	13	711	555	579	487
Skulder					
Långfristiga skulder					
Obligationslån och skulder till kreditinstitut	14	3 345	3 209	1 790	1 655
Övriga långfristiga skulder	15	485	483	175	178
Summa långfristiga skulder		3 830	3 692	1 965	1 833
Kortfristiga skulder					
Kortfristiga lån	16	2 404	3 541	940	1 250
Exploateringsfastigheter		710	530	710	530
Övriga kortfristiga skulder	17	2 332	2 023	1 564	1 729
Summa kortfristiga skulder		5 446	6 094	3 214	3 509
Summa skulder		9 276	9 786	5 180	5 342
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		18 180	15 919	12 017	11 995
STÄLLDA PANTER					
Företagsinteckningar					
Fastighetsinteckningar		1 874	2 024		
Summa ställda panter		1 874	2 024		
ANSVARSFÖRBINDELSER	18	4 264	3 870	4 267	3 874
varav					
borgen lämnad av Uppsala kommun för lån inom kommunkoncernen				29	31
pensionsförpliktelse och löneskatt som ej upptagen som skuld eller					
avsättning		4 238	3 843	4 238	3 843

Noter till Resultat- och balansräkning

Not 1 Verksamhetens nettokostnader

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010		2011	2010
Verksamhetens intäkter	5 296	3 625	Nämndernas intäkter	20 252	19 685
Varav jämförelsestörande poster			Varav jämförelsestörande poster		
realisationsvinster	1 675	93	realisationsvinster	19	35
vinst från exploateringsverksamhet	12	70	vinst från exploateringsverksamhet	12	70
			Avgår interna transaktioner	-18 368	-17 736
Verksamhetens kostnader	-11 465	-10 881	Verksamhetens intäkter enligt resultaträkningen	1 884	1 949
Varav avsättningar	-156	-43	Nämndernas kostnader	-28 589	-27 514
Varav jämförelsestörande poster			Varav jämförelsestörande poster		
realisationsförluster	-41		realisationsförluster	-3	-
			Avgår interna transaktioner	18 368	17 736
			Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	-10 221	-9 778
Av- och nedskrivningar	-688	-661	Av- och nedskrivningar	-370	-356
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-6 857	-7 917	VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-8 708	-8 184

Not 2 Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning

KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Egna skatteintäkter		
Allmän kommunalskatt	7 546	7 254
Slutavräkning föregående år	28	5
Preliminär slutavräkning året	144	88
Summa egna skatteintäkter	7 718	7 347
Kommunalekonomisk utjämning		
Inkomstutjämningsbidrag	983	986
Regleringsbidrag	202	50
Utjämningsbidrag LSS	56	63
Kommunal fastighetsavgift	268	266
Konjunkturstöd	0	190
Summa utjämningsintäkter	1 509	1 555
Regleringsavgift	0	0
Kostnadsutjämningsavgift	-393	-406
Summa utjämningskostnader	-393	-406
Summa ekonomisk utjämning	1 116	1 149
Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	8 834	8 496
<i>Slutavräkning (kronor/invånare)</i>	<i>600</i>	<i>-1 186</i>
<i>Preliminär avräkning (kronor/invånare)</i>	<i>727</i>	<i>456</i>

Not 3 Finansiella intäkter

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010		2011	2010
Ränteintäkter från värdepapper	10	10	Finansiella intäkter	320	271
Övriga finansiella intäkter	13	6	Avgår interna transaktioner	-196	-175
SUMMA	23	16	SUMMA	123	96
			Varav intäkter		
			värdepapper	10	9
			utlåning Uppsala Stadshus AB	39	31
			utlåning Uppsala Vatten och Avfall AB	30	23
			övrig utlåning	43	34

Not 4 Finansiella kostnader

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010		2011	2010
Räntekostnader	-288	-211	Finansiella kostnader	-354	-248
Räntebidrag	1	4	Avgår interna transaktioner	196	175
SUMMA	-287	-208	SUMMA	-158	-73
			Varav kostnader		
			ränta lång upplåning	-75	-62
			ränta kort upplåning	-21	-7
			aktiverad ränta på pågående nyanläggningar	12	11
			övriga räntekostnader	-3	-5
			ränta pensionskostnader	-71	-10
			varav sänkt diskonteringsränta i pensionsskultsberäkningen	-51	0
			Huvudmetoden har tillämpats		

Not 5 Skatt

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Skatt avseende tidigare års verksamhet	-9	-2
Uppskjuten skatt	-11	23
SUMMA	-20	21

Not 6 Extraordinära poster

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010		2011	2010
Medfinansiering Citybanan	0	-168	Medfinansiering Citybanan	0	-168

Not 7 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010		2011	2010
Ingående anskaffningsvärden	19 270	18 683	Ingående anskaffningsvärde (exkl pågående investeringar)	7 338	7 105
Årets anskaffningar	2 867	721	Årets anskaffningar (exkl pågående invest.)	378	369
Årets försäljningar/utrangeringar	-1 974	-319	Årets försäljningar/utrangeringar	-22	-136
Omklassificeringar	610	185	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	20 773	19 270	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	7 694	7 338
Ingående avskrivningar	-7 934	-7 685	Ingående avskrivningar	-2 828	-2 734
Årets försäljningar/utrangeringar	514	163	Årets försäljningar/utrangeringar	3	113
Årets avskrivningar	-435	-421	Årets avskrivningar	-218	-207
Omklassificeringar	-100	9	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-7 956	-7 934	Utgående ackumulerade avskrivningar	-3 043	-2 828
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-455	-455	Ingående nedskrivningar	-310	-310
Ackumulerade uppskrivningar sålt/utrangerat	-25	-1			
Återförd nedskrivning	8	1			
Årets nedskrivningar	0	0	Årets nedskrivningar	0	0
Omklassificeringar	-417	1			
Utgående ackumulerad nedskrivning	-890	-455	Utgående ackumulerad nedskrivning	-310	-310
Ingående uppskrivningar	587	652	Ingående uppskrivningar	634	699
Ackumulerade uppskrivningar sålt/utrangerat	0	-2	Årets försäljningar/utrangeringar	0	-2
Årets nedskrivning på uppskrivning	466	0			
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	-75	-63	Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	-62	-63
Utgående ackumulerad uppskrivning	977	587	Utgående ackumulerad uppskrivning	571	634
Planenligt restvärde	12 905	11 468	Planenligt restvärde	4 912	4 834
Pågående nyinvesteringar			Pågående nyinvesteringar		
Ingående anskaffningsvärde	1 568	918	Ingående anskaffningsvärde	596	539
Årets anskaffningar	1 400	885	Årets anskaffningar	47	57
Sålt/utrangerat	-1	-35	Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
Omklassificeringar ¹⁾	-722	-200			
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde¹⁾	2 244	1 568	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	643	596
SUMMA	15 149	13 036	SUMMA	5 554	5 430
Specifikation:			Specifikation:		
Pågående nyanläggningar ¹⁾	2 244	1 568	Markreserv	100	113
Byggnader och mark	12 905	11 468	Verksamhetsfastigheter	3 369	3 307
SUMMA	15 149	13 036	Fastigheter för affärsverksamhet	12	8
			Hysesfastigheter, industrifastigheter och tomträttsmark	10	9
			Gator, vägar och parker	1 412	1 389
			Övriga fastigheter	8	7
			Pågående nyanläggningar	643	596
			SUMMA	5 554	5 430

1) Ett av de delägda bolagen i kommunkoncernen har justerat den utgående balansen i bokslut 2010 med 31,7 miljoner kronor avseende pågående nyanläggningar.

Not 7 Mark, byggnader och tekniska anläggningar, fortsättning
(specifikation av kommunens planenliga restvärden per kategori)

Markreserv	2011	2010	Verksamhetsfastigheter	2011	2010
Ingående anskaffningsvärde	115	76	Ingående anskaffningsvärde	5 236	5 079
Årets anskaffningar	1	54	Årets anskaffningar	272	174
Årets försäljningar/utrangeringar	-13	-15	Årets försäljningar/utrangeringar	-6	-17
Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	102	115	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	5 502	5 236
Ingående avskrivningar	-2	-1	Ingående avskrivningar	-2 172	-2 013
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	Årets försäljningar/utrangeringar	1	9
Årets avskrivningar	0	0	Årets avskrivningar	-176	-169
Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerad avskrivning	-2	-2	Utgående ackumulerad avskrivning	-2 347	-2 172
Ingående uppskrivningar	0	0	Ingående uppskrivningar	243	275
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	Årets försäljningar/utrangeringar	0	-2
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	0	0	Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	-29	-30
Utgående ackumulerad uppskrivning	0	0	Utgående ackumulerad uppskrivning	214	243
Planenligt restvärde	100	113	Planenligt restvärde	3 369	3 307
Affärsverksamheter	2011	2010	Publika fastigheter	2011	2010
Ingående anskaffningsvärde	13	13	Ingående anskaffningsvärde	1 953	1 915
Årets anskaffningar	4	0	Årets anskaffningar	98	141
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	Årets försäljningar/utrangeringar	-2	-104
Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	17	13	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	2 049	1 953
Ingående avskrivningar	-5	-4	Ingående avskrivningar	-951	-1 017
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	Årets försäljningar/utrangeringar	2	104
Årets avskrivningar	0	0	Årets avskrivningar	-41	-37
Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerad avskrivning	-5	-5	Utgående ackumulerad avskrivning	-991	-951
Ingående uppskrivningar	0	0	Ingående uppskrivningar	387	420
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	0	0	Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	-33	-33
Utgående ackumulerad uppskrivning	0	0	Utgående ackumulerad uppskrivning	354	387
Planenligt restvärde	12	8	Planenligt restvärde	1 412	1 389
Fastigheter för annan verksamhet	2011	2010	Övriga fastigheter	2011	2010
(hyresfastigheter, industrifastigheter, tomträttsmark)					
Ingående anskaffningsvärde	11	11	Ingående anskaffningsvärde	11	11
Årets anskaffningar	1	0	Årets anskaffningar	2	0
Årets försäljningar/utrangeringar	-1	0	Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	12	11	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	12	11
Ingående avskrivningar	-3	-3	Ingående avskrivningar	-5	-5
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
Årets avskrivningar	0	0	Årets avskrivningar	0	0
Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerad avskrivning	-3	-3	Utgående ackumulerad avskrivning	-5	-5
Ingående uppskrivningar	2	2	Ingående uppskrivningar	2	2
Årets försäljningar/utrangeringar	0	0	Årets försäljningar/utrangeringar	0	0
Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	0	0	Årets avskrivningar på uppskrivet belopp	0	0
Utgående ackumulerad uppskrivning	1	2	Utgående ackumulerad uppskrivning	2	2
Planenligt restvärde	10	9	Planenligt restvärde	8	7

Not 8 Maskiner och inventarier

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010		2011	2010
Ingående anskaffningsvärde	2 469	2 280	Ingående anskaffningsvärde	992	888
Årets anskaffningar	277	273	Årets anskaffningar	114	131
Årets försäljningar/utrangeringar	-94	-91	Årets försäljningar/utrangeringar	-43	-27
Omklassificeringar	0	7	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	2 652	2 469	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 063	992
Ingående avskrivningar	-1 172	-1 087	Ingående avskrivningar	-630	-574
Årets försäljningar/utrangeringar	79	84	Årets försäljningar/utrangeringar	38	24
Årets avskrivningar	-184	-171	Årets avskrivningar	-89	-80
Omklassificeringar	-7	1	Överföringar till/från annat tillgångsslag	0	0
Utgående ackumulerad avskrivning	-1 284	-1 172	Utgående ackumulerad avskrivning	-681	-630
Planenligt restvärde	1 369	1 297	Planenligt restvärde	383	362
<i>Specifikation:</i>			<i>Specifikation:</i>		
Finansiellt leasade maskiner och inventarier	726	5	Finansiellt leasade maskiner och inventarier	6	5
Maskiner och inventarier	643	1 292	Maskiner och inventarier	187	195
			Fordon	40	46
			It-utrustning	122	92
			Konst	27	24
			Djur	0	0
Planenligt restvärde	1 369	1 297	Planenligt restvärde	383	362

Not 9 Värdepapper, andelar och bostadsrätter

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING			KOMMUNEN		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010	Belopp i tusen kronor	ANTAL	NOMINELLT VÄRDE
Bostadsrätter	144	142			
Aktier	2	2			
Värdepapper	262	252			
Övriga andelar	3	0			
SUMMA	411	396			
					BOKFÖRT VÄRDE
					ÄGAR-ANDEL (%)
Aktier och andelar					
Uppsala Stadshus AB	370 000	1,0	1 545 377	100	
Grafiskt Utbildningscenter AB	6 760	0,1	910	91	
Destination Uppsala AB	7 500	0,0	370	60	
Upplands Lokaltrafik AB	348	2,5	4 147	29	
Aktier och andelar i dotterföretag			1 550 803		
Svenska Kommunförsäkrings AB	1 524	1,0	1 860	5	
Summa aktier och andelar			1 552 663		
Obligationer			261 788		
Bostadsrätter			143 953		
Övriga andelar			28		
SUMMA			1 958 432		

Not 10 Långfristiga fordringar

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Övriga fordringar	34	46
SUMMA	34	46

KOMMUNEN		
	2011	2010
Fyrishov AB	0	120
AB Uppsala Kommuns Industrihus	140	340
Uppsala Stadshus AB	995	920
Uppsala Kommuns Fastighets AB	260	260
Uppsala Vatten och Avfall AB	792	844
Gamla Uppsala Buss AB	119	118
Uppsala Konsert och Kongress AB	18	18
Övriga fordringar	170	40
Värderereglering	-12	-12
SUMMA	2 482	2 648

Not 11 Kortfristiga fordringar

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Kundfordringar	239	231
Fordringar på staten	23	37
Fordringar koncernkonto	-	-
Nästa års amorteringar på långfristiga fordringar	-	-
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	497	275
Övriga kortfristiga fordringar	186	143
SUMMA	944	686

KOMMUNEN		
	2011	2010
Kundfordringar	153	259
Fordringar på staten	60	53
Fordringar koncernkonto	287	288
Nästa års amorteringar på långfristiga fordringar	393	225
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	509	267
Övriga kortfristiga fordringar	16	42
SUMMA	1 417	1 135

Not 12 Eget kapital

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Ingående balans	5 578	5 337
Nedskrivning av uppskrivning	-	-
Koncernjusteringar/övrigt	1	-1
Årets resultat	1 687	242
SUMMA	7 266	5 578

KOMMUNEN		
	2011	2010
Ingående balans	6 166	5 999
	-	-
	-	-
Årets resultat	92	167
SUMMA*	6 259	6 166
<i>*Varav reserverat för pensioner</i>		
Ingående balans	315	245
Årets reservation	70	70

Not 13 Avsättningar

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Pensioner och särskild löneskatt		
Ingående avsättningar pensioner	483	436
Förändring avsättningar	95	47
Summa pensioner och löneskatt	578	483
Uppskjuten skatteskuld	84	18
Övriga avsättningar	48	54
SUMMA	711	555

KOMMUNEN		
	2011	2010
Pensioner och särskild löneskatt		
Ingående avsättningar pensioner	477	430
Pensionsutbetalningar	-39	-36
Nyintjänad pension	97	53
Arbetstagare som pensioneras	19	21
Ränte och basbeloppsuppräknig	19	10
Övrigt	-2	-1
Summa pensioner och löneskatt*	571	477
Övriga avsättningar	8	10
SUMMA	579	487
<i>Aktualiseringsgrad</i>	<i>94,0%</i>	<i>94,0%</i>
<i>*Varav pensioner exkl garantipension</i>	<i>455</i>	<i>365</i>
<i>*Varav garantipensioner</i>	<i>18</i>	<i>19</i>
<i>*Varav löneskatt</i>	<i>98</i>	<i>93</i>

Not 14 Obligationslån och skulder till kreditinstitut

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Obligationslån	1 140	690
Övriga skulder till kreditinstitut	2 205	2 519
SUMMA	3 345	3 209

KOMMUNEN		
	2011	2010
Obligationslån	1 140	690
Skulder till kreditinstitut	650	965
SUMMA	1 790	1 655
Lånens löptider		
andel lån på mellan 1-5 år	94,0%	100,0%
andel lån på mellan 6-10 år	6,0%	
Totalt	100%	100%
<i>Genomsnittsränta</i>	<i>3,6%</i>	<i>3,6%</i>

Not 15 Övriga långfristiga skulder

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Checkräkningskrediter	0	3
Förutbetalda anläggningsavgifter VA	229	220
Investeringsfond VA	83	88
Långfristig leasingsskuld	5	4
Medfinansiering Citybanan	168	168
SUMMA	485	483

KOMMUNEN		
	2011	2010
Checkräkningskrediter (1 650 mnkr)	0	3
Deponerade medel elhandel	3	4
Långfristig leasingsskuld	5	4
Medfinansiering Citybanan	168	168
SUMMA	175	178
<i>Genomsnittsränta</i>		
checkräkningskrediter	2,0%	0,6%

Not 16 Kortfristiga lån

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Kortfristiga låneskulder till kreditinstitut	2 404	3 541
SUMMA	2 404	3 541

KOMMUNEN		
	2011	2010
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	940	1 250
varav nästa års amorteringar	440	250
kortfristig del finansiell leasing	2	2
SUMMA	940	1 250

Not 17 Övriga kortfristiga skulder

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		
Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Leverantörsskulder	678	572
Uppl. kostnader och förutbet. intäkter	1 114	1 248
Övriga kortfristiga skulder	539	203
SUMMA	2 332	2 023

KOMMUNEN		
	2011	2010
Leverantörsskulder	375	332
Uppl. kostnader och förutbet. intäkter*	807	1 002
Övriga kortfristiga skulder**	382	395
SUMMA	1 564	1 729
<i>* varav semesterlöneskuld</i>	<i>307</i>	<i>326</i>
<i>* varav arbetsgivaravgifter</i>	<i>85</i>	<i>90</i>
<i>* varav pensionskostn. individuell del</i>	<i>151</i>	<i>153</i>
<i>* varav särskild löneskatt individuell del</i>	<i>37</i>	<i>37</i>
<i>* varav övrigt</i>	<i>227</i>	<i>396</i>
<i>** varav personalens källskatt</i>	<i>70</i>	<i>74</i>

Not 18 Ansvarsförbindelser

KOMMUNEN			2011 KONCERN-INTERNT			2010 KONCERN-INTERNT		
Belopp i miljoner kronor	EXTERNT	TOTALT	EXTERNT	TOTALT	EXTERNT	TOTALT	EXTERNT	TOTALT
SAMMANSTÄLLD REDOVISNING								
Borgensförbindelser		23				26		
Garantiförbindelser		2				2		
Pensionsförpliktelser		4 238				3 843		
Övriga ansvarsförbindelser		0				0		
SUMMA		4 264				3 870		
Övriga förbindelser								
Visstidspension för förvaltningschefer och kommunalråd		3				3		
Pensionsförpliktelser för bolags styrelse och ledning		1				0		
Avtalat avgångsvederlag för bolags styrelse och ledning		2				2		
KOMMUNEN								
Borgensförbindelser								
Borgen avseende småhus	7	7	8					
Borgen mot bostadsföretag och flerbostadshus								
Borgen mot kommunala bolag								
Borgen mot föreningar	16	16	17					
Borgen för pensionsförpliktelser		5		5		5		5
Borgensförbindelser totalt	23	5	28		25	5		30
Avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse								
Ingående avsättning exkl löneskatt		3 092						3 203
Gamla utbetalningar		-132						-110
Sänkning av diskonteringsränta		298						0
Ränte- och basbeloppsuppräknig		121						42
Övrigt		113						-42
Löneskatt pensionsförpliktelser		746						750
Utgående avsättning		4 238						3 843
Aktualiseringsgrad 94 %								
Garantiförbindelser		1						1
SUMMA ANSVARSFÖRBINDELSER		4 262						3 874
ÖVRIGA ANSVARSFÖRBINDELSER								
PENSIONSUTFÄSTELSER								
Visstidspension för femton kommunalråd		4						3

KAPITALTÄCKNINGSGARANTI

Uppsala kommun förbinder sig genom en kapitaltäckningsgaranti till Uppsala Stadshus AB att täcka eventuella framtida förluster i bolaget. Uppsala Stadshus AB har i sin tur lämnat kapitaltäckningsgaranti till sina dotterbolag.

Tilläggsupplysningar

Leasingavtal

Belopp i miljoner kronor	SAMMANSTÄLLD REDOVISNING		KOMMUNEN	
	2011	2010	2011	2010
OPERATIONELL LEASING				
Årets leasingavgifter				
Byggnader	276	256	276	256
Fordon	17	15	5	5
Kontorsutrustning inkl datautrustning	13	7	13	6
Övrigt	2	1	1	1
SUMMA	308	279	295	268
Framtida leasingavgifter				
inom ett år	337	308	324	294
senare än ett år men inom fem år	697	662	652	619
senare än fem år	850	724	850	724
FINANSIELL LEASING				
Redovisat värde enligt balansräkningen				
Maskiner och inventarier	7	6	7	6
Framtida leasingavgifter				
inom ett år	2	1	2	1
senare än ett år men inom fem år	4	4	4	4
senare än fem år	0	0	0	0

Aktieägartillskott, koncernbidrag och bidrag

Belopp i miljoner kronor	AKTIEÄGARTILLSKOTT		KONCERNBIDRAG		BIDRAG	
	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare
Uppsala Kommun					229	
Upplands Lokaltrafik AB						63
AB Uppsalabuss						165
Uppsala stadsteater AB						1
SUMMA					229	229
Uppsala Stadshus AB	-150	0	-115	167		
Uppsalahem, koncern	0	114	-114	0		
Uppsala Kommuns Fastighets, koncern	0	0	0	32		
Uppsala Kommuns Industrihus, koncern	0	21	-40	0		
Uppsala Parkerings AB	0	0	0	6		
Gamla Uppsala Buss, koncern	0	0	-20	0		
AB Uppsalabuss	0	0	0	20		
Fyrishov AB	0	1	-1	0		
Uppsala stadsteater AB	0	0	0	58		
Uppsala Konsert och Kongress AB	0	0	0	21		
Uppsala Vatten och Avfall AB	0	14	-14	0		
SUMMA	-150	150	-302	302		

Lån och borgen

Belopp i miljoner kronor	LÅN		BORGEN		RÄNTOR	
	Givare	Mottagare	Givare	Mottagare	Intäkter	Kostnader
	-2 847		-6		108	
Uppsala Stadshus AB	0	995	0	0	0	-39
Uppsalahem, koncern	0	0	0	0	0	0
Uppsala Kommuns Fastighets, koncern	0	260	0	0	0	-11
Uppsala Kommuns Industrihus, koncern	0	340	0	6	0	-15
Uppsala Parkerings AB	0	133	0	0	0	-4
AB Uppsalabuss	0	0	0	0	0	0
Gamla Uppsala Buss, koncern	0	137	0	0	0	-4
Fyrishov AB	0	120	0	0	0	-3
Uppsala Konsert och Kongress AB	0	18	0	0	0	-1
Uppsala Vatten och Avfall AB	0	844	0	0	0	-30
Summa	-2 847	2 847	-6	6	108	-108

Investeringsredovisning

Belopp i miljoner kronor	KF BUDGET 2011 ¹	UTFALL 2011
Kommunstyrelsen och uppdragsnämnder		
Kommunstyrelsen	17	8
Barn- och ungdomsnämnden	1	0
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	1	0
Nämnden för vuxna med funktionshinder	1	1
Äldrenämnden	2	6
Fritids- och naturvårdsnämnden	59	24
Kulturnämnden	9	5
Gatu- och trafiknämnden	296	210
varav resecentrum	0	77
Fastighetsnämnden	568	209
varav Uppsala konsert- och kongress	5	4
varav utvecklingsinvesteringar/markköp	40	5
Byggnadsnämnden	2	2
Räddnings- och beredskapsnämnden	7	7
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0	0
Överförmyndarnämnden	0	0
SUMMA KOMMUNSTYRELSEN OCH UPPDRAGSNÄMNDER	962	472
Produktionsnämnd och styrelser		
Styrelsen för vård och bildning	58	43
Produktionsnämnden för självstyrande skolor	10	8
Styrelsen för teknik och service	20	19
SUMMA PRODUKTIONSNÄMND OCH STYRELSE	88	70
Ofördelat	50	
SUMMA NÄMNDER	1 100	542
Exploatering		
Inkomster		-306
Utgifter		123
Netto		-183

1) Inklusive pågående investeringar från 2010 med 280 miljoner kronor.

Arvoden och löner till förtroendevalda och chefstjänstemän

NÄMND/ROLL		ÅRSARVODE (kronor)	ÅRSLÖN (kronor)
KOMMUNSTYRELSEN			
Ordförande	Gunnar Hedberg (M)	792 000	
1:e vice ordförande	Mohammad Hassan (FP)	497 280	
2:e vice ordförande	Marlene Burwick (S)	672 000	
Stadsdirektör	Kenneth Holmstedt		1 320 000
VALNÄMNDEN			
Ordförande	Key Lundegård (M)	20 160	
Vice ordförande	Anders Eriksson (S)	-	
UPPDRAGSNÄMNDER			
BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN			
Ordförande	Cecilia Forss (M)	174 720	
1:e vice ordförande	Malin Sjöberg Högrell (FP)	94 080	
2:e vice ordförande	Bengt Sandblad (S)	94 080	
Chef kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad*	Carola Helenius-Nilsson		852 600
BYGGNADSNÄMNDEN			
Ordförande	Liv Hahne (M)	134 400	
Vice ordförande	Monica Östman (S)	94 080	
Chef stadsbyggnadskontoret*	Bengt Andrén		886 500
FASTIGHETSNÄMNDEN			
Ordförande	Lars-Gunnar Karlsson (M)	94 080	
Vice ordförande	Stavros Giangozoglou (S)	60 480	
Chef fastighetskontoret	Sven-Gunnar Dahlquist 1/1-30/6		90 000 kr/mån
T.f. chef fastighetskontoret	Helena Lindblad 1/7-31/12		66 800 kr/mån
FRITIDS- OCH NATURVÅRDSNÄMNDEN			
Ordförande	Ali Moulavi (M)	94 080	
1:e vice ordförande	Ola Leife (C)	60 480	
2:e vice ordförande	Rickard Malmström (MP)	60 480	
Chef fritids- och naturkontoret	Lena Lantz		666 000
GATU- OCH TRAFIKNÄMNDEN			
Ordförande	Stefan Hannah (C)	94 080	
1:e vice ordförande	Louise Bill (M)	60 480	
2:e vice ordförande	Johan Lindqvist (MP)	60 480	
Chef gatu- och trafikkontoret	Tom Karlsson		733 200
KULTURNÄMNDEN			
Ordförande	Eva Edwardsson (FP)	60 480	
Vice ordförande	Ulla-Stina Claeson (V)	33 600	
Chef kulturkontoret	Sten Bernhardsson		556 200
Chef Uppsala stadsarkiv	Ingegerd Ström		573 000
MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN			
Ordförande	Urban Wästljung (FP)	94 080	
1:e vice ordförande	Andreas Bergman (M)	60 480	
2:e vice ordförande	Göran Ågren (V)	60 480	
Chef för miljökontoret	Helena Lindblad 1/1-30/4		57 950 kr/mån
Tf. chef miljökontoret	Anna Axelsson 1/5-31/12		51 700 kr/mån
NAMNGIVNINGSNÄMNDEN			
Ordförande	Anna-Karin Westerlund (M)	33 600	
Vice ordförande	Jan Ask (S)	20 160	
Chef stadsbyggnadskontoret*	Bengt Andrén		
NÄMNDEN FÖR SERVERINGSILLSTÅND OCH LOTTERIER			
Ordförande	Hans Birger Ekström (M)	33 600	
Vice ordförande	Anja Karinsdotter (V)	20 160	
Chef miljökontoret*	Helena Lindblad		
Tf. chef miljökontoret*	Anna Axelsson 1/5-31/12		

NÄMNDEN FÖR VUXNA MED FUNKTIONSHINDER

Ordförande	Stig Rådahl (M)	134 400	
1:e vice ordförande	Martin Wisell (KD)	94 080	
2:e vice ordförande	Malena Ranch (MP)	94 080	
Chef äldrekontoret och kontoret för hälsa, vård och omsorg*	Roger Jo Linder		

RÄDDNINGS- OCH BEREDSKAPSNÄMNDEN

Ordförande	Jan Ulmänder (C)	94 080	
Vice ordförande	Patrik Kjellin (S)	60 480	
Brandchef	Anders Ahlström		672 000

SOCIALNÄMNDEN FÖR BARN OCH UNGA

Ordförande	Anders A Aronsson (FP)	134 400	
Vice ordförande	Lars Persson (S)	94 080	
Chef kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad*	Carola Helenius-Nilsson		

UTBILDNINGS- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

Ordförande	Mohamad Hassan (FP)	174 720	
1:e vice ordförande	Torbjörn Aronson (KD)	94 080	
2:e vice ordförande	Ulrik Wårnsberg (S)	94 080	
Chef kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad*	Carola Helenius-Nilsson		

ÄLDRENÄMNDEN

Ordförande	Ebba Busch (KD)	174 720	
1:e vice ordförande	Mats Hansén (M)	94 080	
2:e vice ordförande	Caroline Andersson (S)	94 080	
Chef äldrekontoret och kontoret för hälsa, vård och omsorg*	Roger Jo Linder		744 000

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Ordförande	Lars-Gunnar Eriksson (C)	94 080	
Vice ordförande	Göran Carlsson (S)	60 480	
Chef överförmyndarkontoret	Peter Wråke		544 800

PRODUKTIONSSTYRELSE/-NÄMND**PRODUKTIONSÄMNDEN FÖR SJÄLVSTYRANDE KOMMUNALA SKOLOR**

Ordförande	Rigmor Stenmark (C)	33 600	
1:e vice ordförande	Kristin Lilieqvist (MP)	20 160	

STYRELSEN FÖR TEKNIK OCH SERVICE

Ordförande	Ann-Marie Petersson (M)	94 080	
Vice ordförande	Kerstin Westman (S)	60 480	
Produktionsdirektör teknik och service	Erica Lundgren		724 800

STYRELSEN FÖR VÅRD OCH BILDNING

Ordförande	Cecilia Hamenius (FP)	174 720	
1:e vice ordförande	Christopher Lagerqvist (M)	94 080	
2:e vice ordförande	Agneta Boström (S)	94 080	
Produktionsdirektör vård och bildning	Ulla Holmgren		944 400

* Flera nämnder inom Uppsala kommun samverkar i gemensamma kontor. Då nämnder betjänas av ett gemensamt kontor redovisas lönen för kontorets chef (nämndernas högste ansvarige tjänsteman) i den nämnd som är arbetsgivarnämnd och bär de direkta lönekostnaderna. Kostnader för medarbetare vid gemensamma kontor fördelas sedan mellan nämnder utifrån de uppdrag kontoret har från respektive nämnd.

Redovisningsprinciper

Kommunens årsredovisning är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och de rekommendationer som utgivits av Rådet för kommunal redovisning. I de fall kommunen avviker från rekommendationerna redogörs detta för nedan.

Verksamhetens intäkter och kostnader

Semesterlöneskuld beräknas individuellt för samtliga personalkategorier.

Exploateringsverksamheten

Ändring av redovisningsprincip

Från och med 2011 bruttoredovisas inkomster och utgifter inom exploateringsverksamheten. För jämförbarhet har föregående år justerats enligt samma princip.

Avslut av större exploateringsprojekt

För större områden där tomtförsäljningar och utbyggnad av anläggningar bedöms pågå under längre tid än sex år görs avgränsningar geografiskt av lämpliga etapper. Avslut av etapper sker successivt. Fördelning av gemensamma kostnader på de olika etapperna utförs. Avslut av etapper görs när huvuddelen av äganderätten till tomtmark övergått till annan och kostnaderna någorlunda säkert kan bedömas. Medel kan avsättas för åtgärder som utförs i senare skede, exempelvis garantiåtaganden.

Avslut av mindre exploateringsprojekt

Projekt som i huvudsak genomförs under längst en period av sex år. Avgränsning görs geografiskt på karta. Avslut görs när huvuddelen av äganderätten övergått till annan och kostnaderna någorlunda säkert kan bedömas. Medel kan avsättas för åtgärder som utförs i senare skede, exempelvis garantiåtaganden.

Avskrivningar

Avskrivningar av anläggningstillgångar görs efter bedömning av tillgångens nyttjandeperiod, vägledning finns i Sveriges kommuner och landstings förslag till avskrivningstider. Huvudsakligen tillämpas följande avskrivningstider:

Fastigheter	20-50 år
Maskiner och inventarier	3-20 år
Konst	ingen avskrivning

Sammanställd redovisning

Syftet med den sammanställda redovisningen, den kommunala motsvarigheten till koncernredovisning, är att ge en sammanfattande bild av kommunens totala ekonomiska ställning och åtaganden. Den omfattar all kommunal verksamhet i den mån kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande, oavsett om den bedrivs i förvaltnings- eller företagsform.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att eget kapital i det förvärvade företaget vid förvärvstidpunkten eliminerats. I redovisningen ingår sålunda endast kapital som intjänats efter förvärvet. Med proportionell konsolidering menas att i den sammanställda redovisningen ingår så stor del av dotterföretagets eller intresseföretagets resultat- och balansräkning som svarar mot kommunens ägarandel.

I den sammanställda redovisningen har konsolideringen skett av boksluten för de civilrättsliga underkoncernerna.

I balansräkning uppdelas de obeskattade reserverna i en del som uppskjuten skatt under avsättningar och i en del under eget kapital.

Från och med 2009 görs en sammanställning på de större kommunala entreprenader, över 1 miljon kronor, som upphandlas av externa bolag

Kommunfullmäktiges beslut

Med hänvisning till innehållet i denna årsredovisning föreslår kommunstyrelsen kommunfullmäktige besluta

att godkänna den lämnade årsredovisningen för 2011 och att fastställa resultat- och balansräkning för kommunen och kommunkoncernen 2011, samt,

att reservera 70 miljoner kronor av årets resultat för att möta framtida pensionsutbetalningar.

INSKANNAD UNDERSKRIFT

Fredrik Ahlstedt
Kommunstyrelsens ordförande

INSKANNAD UNDERSKRIFT

Kenneth Holmstedt
Stadsdirektör

INSKANNAD UNDERSKRIFT

Jan Malmberg
Ekonomidirektör

Revisionsberättelse

Revisionsberättelsen distribueras separat till kommunfullmäktige.

Externa utförare inom Uppsala kommuns vård och omsorg

Avtal över 1 miljon kronor

Center för vård och omsorg i Uppsala AB	Kosmo AB
Almen AB	Assistansia AB
Attendo Care AB	Avenira Center AB (f.d. TBK Education AB)
Björkbackagården AB	Brostugegården AB
Brukarassistans Uppland AB	Brukarkooperativet JAG
Carema Orkidén AB	C-Företaget ekonomisk förening
EBK Utbildning AB	Eken Care AB
Frösunda LSS AB	Fyrisgården ideell förening
Förenade Care AB	Föreningen Solåkraby
Hagastiftelsen	Harvik vård AB
Inagården AB	K Rehab AB
Klingbrogården AB	Knivsta rehab (Aleris AB)
Olivia Personlig Assistans AB	Personlig assistans Omvårdnad i Skönvik AB
Opalen Vård AB	Rikskooperativet Blå
Rånäs Rehabiliteringscenter (Aleris AB)	SRK Konsultation AB
Stiftelsen Göransgården	Särnmark Assistans AB
Söderstöd AB	Sörgårdens utveckling AB
Österby Boende & Omvårdnadsenhet AB	Stiftelsen Andreas Andes minne
Aleris Äldreomsorg AB	Diakonistiftelsen Samariterhemmet
Studiefrämjandet	Alba AB
Assisticum AB	Assistansbolaget i Sverige AB
Victum Utveckling AB	Mångkulturell hemtjänst i Stockholm AB
Omsorgshuset i Stockholm AB	Mariatjänst
Konvaljens hemvård och städ AB	

Ordförklaringar

Aktualiseringsgrad

Den andel av personakterna för anställd medarbetare som är uppdaterad med avseende på tidigare pensionsgrundande anställningar.

Anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav. Tillgångarna kan vara materiella, till exempel byggnader, eller finansiella, till exempel obligationer.

Ansvarsförbindelse

Åtagande att fullgöra viss ekonomisk förpliktelse, exempelvis pensionsåtagandet.

Avskrivning

Anläggningstillgångens periodiserade kostnad utifrån beräknad livslängd/nyttjandetid.

Avsättningar

Ekonomiska förpliktelser eller åtaganden som är säkra eller sannolika, men ovissa till belopp eller till den tidpunkt de ska infrias, till exempel pensionsförpliktelse.

Balanskravet

I kommunallagen regleras att kommunerna varje år ska ha ekonomi i balans samt vilka åtgärder som ska vidtas vid avvikelse mot detta krav.

Balansräkning

Beskriver kommunens finansiella ställning vid en viss tidpunkt. Visar hur kapitalet har använts (tillgångar) och hur detta har anskaffats, det vill säga med främmande (skulder) och med egna (eget kapital) medel.

Eget kapital

Visar den del av tillgångarna som finansierats med egna medel.

Kassaflödesanalys

Visar hur en räkenskapsperiods löpande verksamhet har finansierats samt hur periodens löpande verksamhet och investeringar har inverkat på finansiell verksamhet och likvid ställning.

Kommunbidrag

De ekonomiska ramar som kommunfullmäktige fördelar till uppdragsnämnderna. Huvudsakligen består dessa ramar av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

Kortfristiga skulder/fordringar

Lån, skulder och fordringar som förfaller till betalning inom ett år.

Likvida medel/likviditet

Anger vilken betalningsberedskap som finns på kort sikt. Motsvarar kassa och bank.

Långfristiga skulder/fordringar

Skulder och fordringar som förfaller till betalning senare än ett år efter räkenskapsårets utgång.

Omsättningstillgångar

Tillgångar som inte innehas för stadigvarande bruk utan löpande byts ut eller förändras.

Periodisering

Fördelning av kostnader och intäkter till den period då resurserna förbrukas eller tillkommer.

Resultaträkning

Sammanställning av årets driftverksamhet (intäkter och kostnader) och hur den genom sitt resultat påverkar eget kapital.

Sammanställd redovisning

Omfattar all kommunal verksamhet i den mån kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande, oavsett om den bedrivs i förvaltnings- eller företagsform. I denna årsredovisning avses Uppsala kommun med hel- och delägda aktiebolag.

Soliditet

Andelen tillgångar som finansieras med egna medel (förhållandet mellan eget kapital och total balansomslutning). Soliditet är ett mått på långsiktig betalningsförmåga, där en högre soliditet innebär en lägre finansiell risk.

Verksamhetens nettokostnader

Skillnaden mellan verksamhetens driftkostnader och de intäkter som genereras som följd av genomförd verksamhet, exempelvis vissa statsbidrag, taxor och avgifter från kunder och brukare mm. Verksamhetens nettokostnader finansieras med skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

Fem år i sammandrag

	2011	2010	2009	2008	2007
Allmänt					
Antal invånare 31 december	200 001	197 787	194 751	190 668	187 541
Genomsnittlig utdebitering per 100 kr	31,70	31,70	31,70	31,70	31,80
varav kommunens ¹	21,33	21,33	21,33	21,33	21,43
Skattekraft i procent av rikets (inkomstår) ²	101,84	101,41	101,70	101,70	102,60
Kommunens verksamhet					
Skatteintäkter och statligt utjämningsbidrag, netto (mnkr)	8 834	8 496	8 041	7 877	7 478
Verksamhetens nettokostnader, totalt (mnkr)	8 708	8 184	7 866	7 700	7 402
dito, skattefinansierad verksamhet (mnkr)	8 708	8 184	7 866	7 741	7 479
Verksamhetens nettokostnader i procent av skatteintäkter	98,6	96,3	97,8	97,8	99,0
Finansnetto (mnkr)	-34	24	27	-41	59
Resultat före extraordinära poster (mnkr)	92	334	202	136	135
Årets resultat (mnkr)	92	167	202	136	135
Nettoinvesteringar (mnkr)	542	559	489	724	1 206
Låneskuld, koncernextern räntebärande (mnkr)	2 730	2 906	2 607	3 012	3 090
Låneskuld per invånare, kr	14 530	14 693	13 386	15 797	16 476
Anläggningstillgångar per invånare, kr	51 933	52 515	51 666	54 235	54 236
Soliditet, procent	52	51	52	50	52
Kassalikviditet, procent	45	48	38	34	40
Kommunkoncernens verksamhet					
Verksamhetens nettokostnader, totalt (mnkr)	6 857	7 917	7 614	7 363	7 206
Finansiella intäkter och kostnader netto (mnkr)	-264	-192	-212	-262	-191
Årets resultat (mnkr)	1 687	242	225	250	73
Nettoinvesteringar i anläggningstillgångar (mnkr)	4 435	1 840	1 185	1 263	1 818
Anläggningstillgångar (mnkr)	16 963	14 745	13 904	13 495	13 121
Räntebärande lång- och kortfristiga skulder (mnkr)	5 754	6 758	6 263	6 891	6 460
Soliditet, procent	40	35	35	35	36

Förklaringar

¹ Skattesatsen fastställs varje år av kommunfullmäktige. Den anges som antalet utdebiterade kronor och ören per skattekrone (1 skattekrone motsvarar 100 kronor beskattningsbar inkomst).

² Beskattningsbar inkomst dividerat med 100 kallas skatteunderlag. Skatteunderlaget dividerat med folkmängden kallas skattekraft. I beräkningen av skattekraften för 2011 har SKL:s prognos för skatteunderlagets utveckling från december 2011 och kommunens egen prognos använts. Det faktiska utfallet blir känt i december 2012 och kommer att publiceras i årsredovisning 2012.